

MIŞK Û MIROV

John Steinbeck

Werger: Firat Cewerî

NÛDEM

MIŞK Û MIROV

John Steinbeck

Wergger: Firat Cewerî

Weşanên NÛDEM

Weşanên NÛDEM: 2

Mişk û Mirov

Çapa Yekem 1993

© Weşanên Nûdem

Pergala berg û rûpelan: Nûdem

Wêneya bergê: Nivê tabloya B. Liljefors

ISBN: 91-88592-01-4

John Steinbeck

(1902-1968)

Digel ku dîroka Amerîkayê ne ewçend dirêj e jî, dîsan Amerîkayê gelek nivîskarên nemir derxistiye. *Jack London, Ernst Hemingway, Faulkner, John Steinbeck, Mark Twain* û gelekên din... Lê car caran mîna ku *John Steinbeck* hatûbe jibîrkirin, navê wî mîna navê *Faulkner* û *Hemingway* nayê bihîstin. Xelatgirê Nobelê yê 1962'an *John Steinbeck*, ne bi tenê di çapa Amerîkayê de, herweha di çapa dinyayê de jî nivîskarekî mezin û xwediyê cihekî bi rûmet e. Xwendevanên kurd wî bi romana wî ya hêja *The Grapes of Wrath* "*Tiriyên Xezebê*" nas dikin. Digel ku *John Steinbeck* bêhejmar berhemên mîna *Tiriyên Xezebê* afirandine jî, dîsan ew bêtir bi vê romana xwe ya kurt *Of Mice and Men* "*Mişk û Mirov*" tê naskirin.

Min bi xwe ne zûde, berî niha bi demeke kurt ev roman xwend. Paşê jî ji şansa min ya çê re, ew mîna piyes dihate leyistin; min çû piyes jî dît. Pişû dîtina piyesê, min biryara xwe da ku ez vê romanê wergerînim kurdî. Mixabin ku min nikarîbû ew ji zimanê wê yê orjînal wergeranda, lê min ew ji ber wergera swêdî û du wergerên tirkî yên cihê cihê wergerand. Hem bi zimanê wê yê orjînal, hem bi swêdî, hem jî bi tirkî navê romanê plural e, lê, li gorî qaîde û rêzimana kurdî, sernaveke plural li romanê nehat; yanî me nikarîbû navê wê bikira "*Mişkan û Mirovan*" lê me "*Mişk û Mirov*" danî.

Di sala 1937'an de Steinbeck vê romana xwe ya kurt pêşî mîna piyesekekê dinivîsîne, dixwaze ew mîna piyes li ser dik û sehneyên Amerîkayê bête leyistin û jiyana mirovên di civatê de jibîrbûyî ji aliyê raya giştî ve bête zanîn. Lê, tu kes naxwazin vê piyese bileyizin û herweha tu weşanxane jî xwe nadin ber çapkirina wê . Ev yeka han hebekî dilê nivîskêr dişikîne, baweriya wî sist dike, lê nivîskarê me ji ser ya xwe danakeve, mijarê ji dest xwe bernade û wê di eynî salê de mîna romanekê dinivîsîne. Ev romana ku di derheqa serpêhatîya du mirovan; Georgeê hûrik û biaqil û Lennieyê girs û kêmaqil, an jî mîna zarokekî saf de ye, çîroka jiyana karkerên çiftlikan e. Herdu heval ji hev naqetin, bi hev re ji bo kar dikevin riyên çiftlikan û çiftlik bi çiftlik digerin. Ew mîna goşt û neynûkê bi hev ve ne, her tiştên xwe bi hev re par ve dikin, heta ew şîrkên xewn û xeyalên hev in jî.

Mîna xwendevan, mirov bi xwe jî dibe şîrkê xewn û xeyalên wan, bi wan re radibe, bi wan re rûdinê, serpêhatiyên wan diji.

Bi hêviya ku wê nivîskarên kurd bala xwe berdin ser wergerê, em romana nivîskarê nemir *John Steinbeck "Mişk û Mirov"* pêşkêşî pirtûkxaneyê kurdî dikin.

F. Cewerî

Çend mîl li başûrê Soledadê, çemê Salinasê kendalê girik dalêse, ava wî li wir dicive, kûr dibe, rengê wî kesk dibe. Ava çêm şirgermiye jî. Ji ber ku berî ew li wir bicive, ew li ser qûma zer ji rojê biriqiye û herikiye wir. Li aliyekî çêm girikên biriqandî, li dû hev heya bi çiyayên Gabîlanê bi rêz in. Li aliyê çem yê newalê jî rêzek dar li ber çavan dikeve. Ev darên ku biharan rengên wan kesk dibin, pelên şaxên wan yên daketî di gemar û qilçixên lehiyên zivistanê de dimînin, darên bih û çinarên ku şaxên xwe yên spî berdidin ser ava civiyayî û li ser wê qubikekê çêdikin in. Li hêla newalê, li perrê bi qûm, pelên ku ji daran diweşin, li erdê dibine mîna xaliyeke qalind. Ev xaliya ha wilo hişk e, ku ger gumgumokek di ser re here xişxişa wê di felekan re derdikeve. Kîroşk êvaran ji nava deviyar derdikevin û tîn li ser qûmê ditelin. Li cihê hêwî yê li ser qûmê jî, şopa lingên racoonan, şopa pençên mezin yên kûçikên çiftlikan û ya simên çetelkî yên xezalên ku êvaran têne avê vedixwin, dixuyin.

Di navbera darên biha û çinaran de xaçeriyek heye. Ew xaçerê ji şûna lingên zarokên çiftlikên dorhêlê, yên ku ji bo ketina avê têne ser çem û ji şûna lingên rêwiyên westiyayî ku ji bo bêhnberdanê xwe ji ser riyên mezin davêjin rex avê, bûye erdeke hişk.

Li binê şaxeke nizim ya çinareke mezin û bilind, komek xweli heye. Ji wê xweliyê dixuye ku li wir gelek caran agir hatiye dadan. Ew şaxa nizim a nêzîkî erdê jî, wer ku li ser hatiye rûniştandin, qaşil pê ve nema ye, rût bûye û dibiriqe.

Piştî êvara rojêke germ, di pelan de lerza bayê sivik dest pê kiribû. Tarîti ber bi jorî giran ve diçû. Li peravên qûminî, kêroşk mîna hêkelkên biçûk, yên ku ji kevîrên reş hatibin çêkirin, bêî ku tev billivin, teliyabûn. Ji nişkê ve, ji hêla rê ve, di nava pelên reş yên çinaran re, dengê teperepekê hata bihistin. Kêroşk hema bi qulûsî ber bi kuna xwe ve revîyan. Çûkekî şîrînşahoyî yê lingdirêj bi tiralî meşîya û bi firîna xwe ya giran ve di ser çem re derbas bû. Hemû şoperiyên jîyanê ji bo demekê wînda bûn, paşê du zîlam li ser xaçerêkê xuya bûn. Ew ber bi ava kesk ve dimeşîyan. Ew di xaçerêkê de bi dû hev de meşîyabûn, heta gava ew derketin ser rîya rast jî, ew hê bi wî awayê xwe dimeşîyan. Li herdiwan jî çakêt û pantorên ji cawên şîn û bi bişkokên sîfir hebûn. Li serê wan jî şewqeyên reş î qermiçi hebûn û betaniyên wan li nava milên wan gerandibûn. Peyayê ku li pêşiyê dimeşîya bejinkurt, jîr, rûesmer, lertzok û awirtûj bû; xetên wî yên xuyayî, destên wî yên biçûk û zexim, milên wî yên zirav û pozekî wî yê tûjik û bi hestî hebû. Yê ku li dû wî dimeşîya jî berevajiyê wî bû, rûyê wî bi şikil, çavên wî gir û çilmisî, navmilên wî fireh û ketî bûn. Ew peyayekî ecêb gîrs bû. Wî mîna hirçekî lingên xwe bi dû xwe de dixirxirandin û bi tewşî dimeşîya. Herdu milên wî qet tevnedilivîyan, ew pê ve daleqiyabûn. Gava ew derketin ser erda rast, mêrikê ku li pêşiyê dimeşîya jî nişkê ve sekinî. Tu nemabû hevalê wî bi ser wî ve

biketa. Wî şewqê xwe derxist, bi tiliya xwe ya eşedê mêşinê xwe ji xwe şeqitand û bi tiliya xwe ew dilopên xwêdanê jê dawşandin. Hevalê wî jî barê xwe avête erdê, xwe deverû dirêj kir û ji ava kesk vexwar. Wî mîna hespekî bi çelpeçelp û bi lez vedixwar. Yê bejin-kurt bi hêrs ber bi wî ve çû:

- Lenei, got. Lennie ewqas vemexwe!

Lennie her ava bédeng diçelpand.

- Lennie, tu ê dîsan weke şeva çûyî nexweş bikevî.

Lennie serê xwe tevli şewqê xwe xiste nava avê û li peravê rûnişt. Ava ku ji şewqê wî diniquti, di pişt stûyê wî de û di çakête wî yê şîn de dadiket ser laşê wî.

- Ox, jîyan heye, wî got. Tu jî hebekî vexwe George, têr vexwe.

George hêdika barê xwe ji piştê xwe danî erdê.

- Ev av weke ku ne pakij e, got. Binêr, bi kef e.

Lennie destê xwe yê gîrs xistin nava avê, tiliyên xwe tevlivandin û hêdika av tev da. Li ser rûyê avê xelekin peyda bûn, çûn seriyê wî alî û dîsan bi paş de vegehiyan.

Lennie bi balkêşî li wan dinihêrî.

- Binêr, George, binêr bê min çî kir.

George li rex avê rûnişt û bi lez û bez bi kulman av vexwar.

- Lezeta wê ne xerab e, got. Lê belê qet naşibe aveke ku diherike. Nebe, nebe, ava ku naherike tu vemexwe, Lennie. Lê gava tu tî dibî, ger ava lexemê jî derkeve pêşiya te tu ê vexwî.

Wî hinek av reşande ser rûyê xwe, bi destan bin çenga xwe û paş stûyê xwe şuşt. Paşê wî şewqê xwe da serê xwe û hebekî jî peravê bi dûr ket. Wî çongên xwe bilind kirin û milên xwe di ser wan re girtin. Wê yeka

han bala Lennie kişand, wî jî eynî wilo kîr. Bi paş de vekîşîya, rûnişt, çongên xwe bilind kirin, bi destan bi çongên xwe girtin û mîna ku bêje, gelo ez bi ser ketim, li George nihêrî. Ji bo ku şewqê wî tam bişibe yê George, wî jî şewqê xwe daxiste ser birûyên xwe.

George bi melûlî li avê temaşe dikir. Dora çavên wî ji germa rojê sor bûbûn. Bi hêrs got:

- Ger wî serseriyê şofêr em peya nekîribûna em ê heya bi çiftlikê bi otobusê biçûna. Wî gotibû du gav in, du gav! Lê wî teresî em nêzî çar milan dûrî çiftlikê danîne. Ji ber ku wî nedixwest ew li ber deriyê çiftlikê bisekine. .. Mêrik em xapandin. Hebe tune be wê kûçîk lawê kûçîkan li xwe danenî be ku ew li Soledadê raweste. Wî em avêtin der; çî: du gav rê ye! Zêdeyî çar milan rê hebû. Hewa jî ecêb germ e.

Lennie bi tîrs li wî nihêrî.

- Çi ye kuro?

- Em diçîne kû George?

Peyayê bejinkurt destê xwe li şewqê xwe xist, ew bi hêlekê de xwar kîr û bi hêrs li Lennie nihêrî:

- Dêmek te jî bîr kiriye ha? Divê ez jî te re dubare bikim. Lawo ehmeq, tu çiqas zû jî bîr dikî.

Lennie bi hêdîka:

- Min jî bîr kîr, got. Ez gelekî xebitîm. Ez xêrê jî xwe nebînim, jî bo ku jî bîr nekîm ez gelekî xebitî me, George.

- Baş e, min fêhm kîr, ez ê jî te re bibêjim. Ma wekî din çî karê min heye. Ez ê rûnê û hemûyî jî te re yek bi yek bibêjim, tu ê jî jî bîr bikî. Ez ê dîsan jî serî heta binî jî te re behs bikim.

- Min pîrr xîret kîr, lê nebû. Min kiroşk jî bîr nekîrine George.

- Tu dev ji kiroşkan berde kuro. Ji xwe ji kiroşkan pê ve tiştekek di hişê te de tune. Heydê, tu niha guhdarî bike. Vê carê hewl bide û ji bîr neke, da serê me nekeve belayê. Tu li Howard Streetê, li kêleka rê rûniştibû û te li textê reş dinihêrî, hate bîra te?

Kenekî dilşa rûyê Lennie rohnî kir.

- Ha, hate bîra min, George, hate bîra min... Lê... Paşê me çi kir? Di wir re jin derbas bûbûn, te gotibû ku... te gotibû ku...

- Tu niha dev jê berde bê min çi gotibû. Tê bîra te gava em çûbûne nivîsgeha Murray û Ready û wan li wir qertên kar û bilêtên otobusê dabûne me?

- Erê George, ji xwe tê bîra min.

Ji nişkê ve destê xwe xiste bêrika xwe. Hêdika di ber xwe de peyivî:

- George... qerta min tune. Hebe tune be min ê ew wînda kiribe.

Ji ber xemgîniyeke mezin wî nikanibû çavên xwe ji erdê rakirana.

- Te kengî qert stendiye ku tu wê wînda bikî, gêjik? Ha va ye, her du jî li vir in. Ma ez tu caran qerta kar emanetî te dikim?

Rûyê Lennie hinekî vebû:

- Mî... Min got belkî min xistibû bêrika xwe

Wî di san destê xwe xiste bêrika xwe.

George dik dik li wî nihêrî:

- Ew çi ye te ji bêrika xwe derxist?

Lennie xwest xasûtiyekê bike:

- Tiştekek di bêrika min de tune ye.

- Derewan meke... Va ye di destê te de ye. Ew ê ku te di destê xwe de veşartiyê çi ye?

- Bi şeref ne tiştekek e, George.

- Ka wê bide min ez lê binêrim!

Heta ku ji Lennie dihat wî destê xwe yê girtî dûri George digirt.

- Ne tiştek e George, mişkek e.

- Mişk e? Mişkekî bi ruh e?

- Çik... na, mişkekî mirî ye, George. Min ew nekuştiye, bi namûs... Min ew li erdê dit. Min ew mirî dit.

- Ka tu wî bide min!

- Ji min mestine George, çi dibe?

- Ka wî bide min!

Destê Lennie yê girtî hêdî hêdî vebû. George mişk jê girt û avête aliyê çem yê din, nava deviyana.

- Te çi dikir ji mişkê mirî?

- Gava em di rê de diçûn min bi tiliya xwe ya eşedê ew mist dida.

- Wê çaxê divê tu dev ji vî xûyê xwe berdî. Ka bêje, ma di bîra te de ye bê em ê herine kû?

Lennie pêşî ecêbmayî ma, paşê jî şerm kir, rûyê xwe di nava çimên xwe de veşart.

- Min dîsan ji bîr kir.

- Hey wax, George got. Baş e, guhdarî bike, em ê di çiftlikekê de bixebitin. Wek wê çiftlika li bakur ya ku em tê de xebit bûn.

- Li bakur?

- Li Weedê.

- Ha, rast e, hat bîra min, li Weedê.

- Ew çiftlika ku em diçinê a li vê derkê ye; nêzik e. Em ê herin patron bibînin. Niha tu li min guhdarî bike... Em ê kartên xwe yên kar bidine wî, lê tu gotinekê jî nebêje. Divê tu hiç devê xwe venekî. Ger ew fêhm bike bê tu çi qas bêaqil î, ew ê kar nede me. Lê ger

ew pêşî xebata te bibîne, hingî hemû karên me dikevin rê. Te fêhm kir?

- Min fêhm kir George, min fêhm kir.

- Baş e wê çaxê, de ka bêje, bê gava em herin cem patron tu ê çi biki?

- Ez... ez... Lennie difikirî. Ji fikrê xetên rûyê wî dişidiyan. Ez ê tiştêkî nabêjim. Ez ê qet devê xwe venekim.

- Eferim, bi te re pêşketin heye. Ji bo tu ji bir nekî çend caran li ser hev bibêje.

Lennie di ber xwe de kire pistînî,

- Ez tiştêkî nabêjim... ez tiştêkî nabêjim...ez tiştêkî nabêjim...

George:

- Baş e, got. Hem wekî ku te li Weedê kir, tu ê hewl bidî ku tu tiştêkî xerab jî nekî.

Lennie bi şaşmayî:

- Min li Weedê çi kir?

-Ma te ew jî ji bir kir? Wê çaxê ez naynim bira te, tu ê disan ji bir biki.

Ronahiyek di rûyê Lennie de xuya bû. Bi dilşahi qîriya:

- Wan em ji Weedê qewirandin!

George bi hêrs:

- Çi qewirandin, kuro dîno, got. Em ji wir reviyân, ew li me geriyan lê wan em neditin.

Lennie bi dilşahi di ber xwe de got:

- Binêr, bi namûs min hêj ew ji bir nekiriye.

George xwe li ser qûmê dirêj kir, destên xwe xistin bin serê xwe, Lennie jî, mîna wî kir, ji bo ku ew dilê xwe têxe cih, serê xwe bilind kir û li George nihêrî.

George peyivî:

- Tu dizanî bê tu çi bela yî? Ger tu ne bi min re bûya ez ê çi rehet bûma, wê kêf kêfa min bûya, belkî ez bizewi-ciyama jî.

Lennie biskê li cihê xwe bêdeng ma, paşê bi hêvi got:

- Em ji bo kar diçin çiftlikê, ne wilo George?

- Pîrr baş e, baş e ku te fêhm kiriye. Lê em ê li wir razên, wilo îcab dike.

Êdi der û dor bi lez tarî dibû. Tenê serê çiyayê Gabilanê ji şewqa roja ku ji newalê bi dûr ketibû dibi-riqand. Marekî mîna perîskopê serê xwe derxistibû û pêl dibû. Ji herikandina avê qamiş dihejiyan. Ji dûr ve, ji ser rê zilamek bi dengê bilind qiriya, yekî din jî bersiva wî da. Bayekî sivîk yê ku pelên çinaran hejand hat, lê disan sekîni.

- George, ji bo çi em naçin çiftlikê û li wir şiva xwe naxwin? Ew li çiftlikê xwarinê didin.

George li kêleka xwe zivirî:

- Ez ê hesab nedime te. Ev der li xweşa min diçe. Em ê sibehê herin kar, di hatinê de min patos dîtin. Em ê sibehê barên ceh hilgirin. Şîrê ku me mêtîye ew ê di bêvila me re were. Ez ê îşev li vê derê serpişt rakevim. Canê min wilo dixwaze.

Lennie rabû li ser çongên xwe rûniş û li George nihêrî.

- Ma em ê xwarinê nexwin?

- Em ê bixwin, here hinek hejikên hişk bide hev, di tûrikê min de sê qutî fasûlî hene. Heta tu hazir bikî, ez ê kibritê bidime te, êgir dade. Em ê paşê fasûlyên xwe bikelînin û xwarina xwe bixwin.

- Ez ji fasûliyên bi ava firingiyan hez dikim, wî got.

- Em çi bikin, ava me ya firingiyan tune ye. Tu here hemêzek qirşik û hejik bîne. Tu dereng nemîni ha.

Wextî der û dor tarî bibin.

Lennie bi cangîranî rabû ser piyan, di nava erdê beyar de winda bû. George jî li cihê ku xwe lê dirêj kiribû ma û bi fikandin ji xwe re stranek got. Ji aliyê çem yê ku Lennie çûyê, çelpeçelpek ji avê hat.

Georg dev ji fikandina xwe berda û guhdarî kir.

- Belengazê bêaqil, wî di ber xwe de got û fikandina xwe dom kir.

Lennie ji nava devîyan xuya bû. Di destê wî de tenê hejikekî bihê hebû. George xwe dirêjî wî kir:

- Heydê, got, wî mişkî bide min.

Lennie dest bi listikeke pandomîm ya tevlihev kir.

- Mişkê çi George? Tu mişk bi min re tune ye.

George destê xwe ber bi wî ve dirêj kir:

- Heydê, ka wî bide min. Min nexapîne.

Lennie rawestîya, bi paş de vekîşîya, mîna ku dixwest baz bide û xelas bibe, wî çavên xwe berdan devîyan.

George qet nijîna xwe xerab nekir.

- Ger tu wî mişkî nedî min, ez ê yekê li ser çavên te bixîm?

- Ez çi bidime te George?

- Tu wekî berazan dizanî ku tu ê çi bidî min. Ez wî mişkî dixwazim.

Lennie bêî dilê xwe bêrika xwe tev da. Dengê wî yê hêdî ne safî bû:

- Çima tu nahêlî. Ev ne malê kesî ye ku. Min ew jî kesî nedizîye. Min ew mirî, li kêleka rê dîtiye.

Destê George bi awireke emirdarî dirêj bûbû. Mîna kûçikekî topa ku xwediyê wî avêtibe neanîbe, ew nêzîkî Lennie bû, bi paş de vekîşîya, lê dîsan nêzîk bû. George tiliyên xwe li hev xistin, li ser wê yekê Lennie

mişk dirêji wî kir.

- Min tişteki ecêb nedikir, George. Min bi tenê ew mist dîda.

George rabû ser xwe, heta ku jê hat wî ewmişkê han avête nav wê beyara tarî, paşê nêzîkî avê bû û destên xwe hildan jorê.

- Dînê mezin! Gava tu ji bo girtinamişk derbasî aliyê çem yê din bibî, jî te weye ku ez ê lingên te yên şil nebînim?

Wî dengê pistepista Lennie bihist, bi awirekî sert lê vegeya:

- Bala xwe bidiyê, mîna kerekî ye, rûniştiye weke zarokan carcarê dike!

Lennie derbasî pişt darê bû, hemêzek hejîk û pelên hişk anîn. Wî ew jî avêtin ser wê kevnekoma xweliyê û dîsan çû ku qirşîkan bide hev. Der û dor êdî baş tarî bûbû. Di ser avê re dengê baskên qumriyan dihat. George nêzîkî koma hejîkan bû û agir bi pelên hişk xist. Alavî bi qiçe qiç gurr bû. George tûrê xwe vekir û sê qûtî fasûlî jê derxistin. Wî ew qutî, bi şerdê ku nekeve nava alaviyê, li ber êgir bi cih kirin.

George:

- Fasûlî têra çar kesan heye, got.

Lennie li aliyê êgir yê din temaşe dikir. Paşê bi nêrîneke ku xwe bispêre Xwedê:

- Ez jî fasûliyên bi ava firingiyan hez dikim, got.

George hêrs bû:

- Ava me ya firingiya tuneye, got. Ji xwe tu her tiştê ku tuneye dixwazî. Ax, ku ez bi tenê bûma, ez ê çiqas bi hêsani bijiyama. Min ê ji xwe re karek bidîta û ez ê ji xwe re bixebitiyama. Wê tu bela nehata serê min. Min ê tu zehmetî nekişanda. Min ê serê mehê pênçî dollarên

xwe bistenda û ez ê ji bo ku bi kêfa xwe bijiyama biçûma bajêr. Heta ku canê min bixwesta min ê hemû şeva xwe li kerxanê derbas bikira. Li xanê dibe, li ku dibe bila bibe, min ê xwarina xwe li wir bixwara, kêfa xwe li wir bikira. Ox, çi xweş bû, hem jî min dikarîbû her meh ev bikira. An min ê ji xwe re şûşeyeke mezin ya whiskyê bikiriya, an ez ê biçûma qehwexanê min ê ji xwe re bi kaxezan bileyista; an jî min ê şahiyên bîlardoyê bikira.

Lennie li ser çongên xwe rûnişt, di ser êgir re li hêrsbûna George temaşe kir. Ji tirsan rûyê wî qermiçi bû.

George bi hêrs dom kir:

- Lê ez niha çi dikim? Ez te li dû xwe dikişkişînim. Tu di tu karî de nayê girtin. Ez têkevim kijan karî, tu ê karê min bi min bidî windakirin. Kar û îşê te tune ye ku tu min vir de û wir de dibî. Ger bi vê jî bimîne tişt nabe. Tu her serê xwe ji dixî belayê. Tu ê ehmeqiyekê bikî, ez ê derdê te bikişînim.

Dengê wî bilind dibû, bi qîrîn dipeyivî:

- Tu hirç î lawo! Ji rûyê te tiştê ku nehatiye serê min nemaye.

Bi dengê mîna ku keçikên biçûk zarî hevdu dikin, dom kir:

- Min tenê xwestibû ez destê xwe bidim kirasê wê keçikê... Min dixwest, ez mîna ku mişk mist didim, wî jî mist bidim...

- Ew ê ji ku bizanîbûya ku tu bi tenê dixwazî destê xwe bidî kirasê wê? Keçik ji tirsan veciniqî, tu jî mîna mişkekî bi wê ve zeliqî. Ew qîriya, ji rûyê wan mêrikên ku bi dû me ketibûn, me rojek hemû di hundirê kortala avê de derbas kir. Paşê jî bi alikariya

tarîtiyê em ji wir filitîn. Tu her dem tiştên wilo dikî, her dem. Heq e ku mirov te têxe qefesekê, milyonek mişk bide te û bihêle ku tu bi dilê xwe kêfê bikî.

Hêrsbûna wî bi carekê daket. Di ser êgir re li rûyê Lennie yê xemgîn nihêrî. Paşê şerm kir û çavên xwe berdan alaviya êgir.

Êdî dinya baş tarî bûbû. Lê belê êgir jêr û jorê darên ku bûbûne mîna qubeyan rohnî dikir.

Lennie di ber êgir de hêdîka xwe bi ihtiyat kişkişande ba George û li ser tûtikan rûnişt.

Ji bo ku George hêlên qutikan ên din jî germ bike, wî berê qutikan guhertin. Mîna ku Lennie qet ne li wir be tevdigeriya.

Lennie bi hêdîka:

- George! got.

Bersiv tunebû.

- George!

- Çi ye?

- Min henek kir, George. Ez ava firingiya naxwazim. Ger a niha ava firingiya li ber min bûya min ê nexwara.

- Ger hebûya min ê bida te.

- Min nedixwar George. Min ê hemû ji te re bihişt. Te ê ji xwe re têra xwe bi ser fasûlyan dakira. Min tehm jî nedikir.

George her bi wî rûyê xwe yê daliqandî li êgir mêze dikir.

- Ger tu ne bi min re bûya min ê çi kêf bikira. Her ku ez li vê difikirim ez dêhn dibim. Ji rûyê te ez nikarim deqîqeyekê jî bêhna xwe berdim.

Lennie hê jî li ser tûtikan rûniştî bû. Li piştta çem, li reşayê dinihêrî.

- George, ger tu bixwazî ez ê herim, ez ê te bi tenê bihêlim.

- Ma tu dikarî herî ku?

- Ez ê herim. A ez ê herim serê van çiyar. Qey ez ê ji xwe re şikeftêkê bibînim.

- Ha wilo ha! Baş e tu ê çî bixwî? Bi qasî ku tu tiştêkî xwarinê bi dest bixînî, aqilê te tuneye ku.

- Ez ê tiştêkî bibînim, George. Ez li ava firingiyan û li tiştên qenc nagerim. Ez ê li derve razêm. Xerabiya tu kesî nagihîje min. Ger ez mişkekî bibînim ez ê bi xwe re bigerinim. Kes nayê wî ji min nastîne.

George bi mereq di ser stûyê xwe re li wî nihêrî.

- Tu dixwazî bibêjî, ku ez bi te re baş nadim û nastînim?

- Ger tu êdî ji min aciz bûbî, ez ê herim serê çiyar û ji xwe re li şikeftêkê bigerim. Tu kengî bixwazî ez ê herim.

- Na, na... guhdarî bike! Min henek kir, Lennie. Ez dixwazim tu li ba min bimînî. Tiştê xerab, her ku tu destê xwe dirêjî mişkan dikî, tu wan dikujî.

Ew sekînî.

- Binêr bê ez ê çî bikim, Lennie. Di firsenda pêşî de ez ê cewrikekî kûçikan bidime te. Dibe ku tu wî nekujî. Ew ji mişkan çêtir e. Hem jî tu dikarî wî hê bêtir mist bidî.

Lennie bi wê nehate ser, wî dizanibû ku giranî di aliyê wî de ye.

- Ger tu min naxwazî, vekirî bibêje, ha ez ê herim serê van çiyar... Ez ê derkevîm serê vî çiyayê banî û ez ê bi serê xwe bijîm. Kes jî nikare mişkê min ji min bidize.

George:

- Ez dixwazim tu li ba min bimîni, Lennie, got. Kuro, ger tu bi tena serê xwe li çiyar bimîni, ew ê bibêjin qey tu hirç î û ew ê te bikujin. Na, na, tu ê bi min re bimîni. Ger xaltiya Clara miribe jî ew ê qet ji tenêmayina te hez neke.

Lennie bi xasûkti:

- Ka behs bike... ka, mîna her car behs bike.

- Ez ê behsa çî bikim?

- Behsa kiroşkan.

George kurt birri:

- Xwe bê sebeb newestine, tu çî bike jî tu ê li vir bimîni.

Lennie li ber wî geriya.

- Heydê, George, jî min re behs bike. Çî dibe George. Weke her car jî min re behs bike.

- Dêmek geleki kêfa te jê re tê, ha? Baş e, ez ê ji te re behs bikim, paşê em ê rûnên û xwarina xwe bixwin.

Dengê George cidî bûbû. Mîna ku wî eynî tişt bi caran gotibe, wî gotinên xwe bi eynî tempoyê ducare dikirin.

- Mirovên nola me, yên ku li çiftlikan kar dikin, li dinyayê tikûtenê ne. Ne kesî wan heye, ne jî cih û warên wan... Ew diharin çiftlikekê çend quruşan kar dikin, paşê gava dadikevin bajêr, hemûyî xerc dikin... Hema gava perên wan xelas dibe jî ew diherin çiftlikeke din stûyê xwe xwar dikin. Tişteki ku ew ji siberojê hêvî bikin tune ye.

Lennie baş dilşa bû:

- Temam... tamam. Niha tu behsa me bike, em çawan in?

George dom kir:

- Em ne wilo ne. Ê me hêviyeke me heye. Yê ku bi me

re bipeyive û bi me dakeve heye. Em ne weke wan kesên bê ci û war in, ku diçin meyxanan û hemû pereyên xwe xerc dikin. Yê din ku têkevin hevsê, bicehemîn jî ne xema kesî ye. Lê ê me em ne wilo ne.

Lennie xwe avêt navê:

- Em ne wilo ne! Çima em ne wilo ne? Ji ber ku... Ji ber ku ji bo min tu heyî û ji bo te jî ez heme.

Bi kêf kenîya:

- Niha behs bike George.

- Tu ji ber dizanî, tu jî dikarî behs bikî.

- Na, tu behs bike. Ez her tim hîn cihan jî bîr dikim. Em ê çî bikin, bêje?

- Wê çî bibe? Em ê rojekê hemû pereyên xwe bidin hev, ji xwe re xaniyekî biçûk û donimek du donim erd bikin. Wê çêlekeke me û çend berazên me jî çêbibin.

Lennie:

- Em ê weke maldaran bijîn! bi dengekî bilind got. Wê kiroşkên me jî çêbibin. Behs bike George. Wê li bexçe çiyê me hebe, bibêje, behsa kiroşkên di qefesê de jî bike, behsa barana ku wê zivistanan çawa bibare û behsa soba me jî bike. Lê ew ê qeymaxê ser şîr wilo qalind bibe, ku ancax tu bikaribî bi kêrê jê bikî, George.

- Çima tu bi xwe behs nakî, tu bi her tiştî baş dizanî.

- Na, na, tu behs bike. Behskirina te cihê ye. Dom bike, George. Ez ê çilo li kiroşkan binêrim, hi?

- Wê bexçeyekî me yê mezin yê sebze çê bibe, wê di nava kiroşkan de pînikek mirîşkên me jî hebe. Gava zivistanan baran bibare, em ê dev ji kar berdîn, paşê em ê xweşik rûnên, em ê li dengê peşkên baranê guhdarî bikin, wê kêf kêfa me be...

Wî ji bêrika xwe kêra xwe ya sûsteli derxist.

- Wexta min tune ye ku ez hê bêtir behs bikim.

Wî kêra xwe xiste binê qutikekê, ew vekir û dirêji Lennie kir. Paşê qutika dudan vekir. Du kevçî ji bêrika xwe derxist û yek jê da Lennie.

Wan li ber êgir devê xwe tijî fasûlî kirin û zû bi zû cûtin. Çend fasûlî ji devê Lennie pekiyan.

George bi kevçiyê xwe îşaret kir.

- Ger sibehê patron ji te pirsan bipirse, tu ê çi bibêji?

Lennie gepa di devê xwe de daqurtand, rûyê wî bi fikir bû.

- Ez ê bibêjim ku... Ha ez tişteki nabêjim.

- Aferîn! Pir baş e Lennie! Carna tu pirr bi pêş dikevî. Gava du donim erdê me çêbibe, ez ê lênêrina kiroşkan bispêrim te. Tew ku wilo tişt bêne bîra te.

Lennie pir kêfxweş bûbû:

- Hate bîra min, got.

George bi kevçiyê xwe îşareteke din ji kir.

- Guhdarî bike Lennie, tu vir baş nas bikî. Tu dikarî vê derê di hişê xwe de bihêlî, ne wilo? Çiftlik bi tîbabe-kî dûrî vir e. Ger tu çem hemûyî bimeşî tu ê bigihêji wir.

- Helbet wê bê bîra min, Lennie got.

Çawa be ez hîn bûme ku gotinekê jî nebêjim ya!

- Ji xwe, ger wilo be, guhdarî bike, Lennie... Ger tu wekî cara berê serê xwe têxî belayê, hema baz bide were vir, xwe di nava deviyên de veşêre.

Lennie bi hêdika:

- Ez ê xwe di nava deviyên de veşêrim, got.

- Heta ku ez werim û te bibînim, tu ê di nava deviyên de veşartî bimîni. Ma tu dikarî vê di hişê xwe de bihêlî?

- Ez dikarim George. Heta ku tu werî ez ê di nava deviyên de veşartî bimînim.

- Lê tu hewl bide ku serê xwe nexî belayê, an na tu ê ni-karibî li kiroşkan binihêrî.

Qutiya xwe ya vala avête nava deviyên.

- Na, ez serê xwe naxim belayê, George. Ez devê xwe venakim.

- Baş e, kîsikê xwe bine vir, ba êgir. Em ê li vir xeweke xweş bikin. Li ser me asmanê mîna qubeyekê û pel hene. Êgir tev mede, bihêle bila vemire.

Wan nivinên xwe li ser qûmê raxistin; her ku alava êgir kêm dibû, der û dor jî taritir dibûn. Dar û ber hêdi hêdi ji ber çavan winda bûn, ji şewqa çilmisî ya ku qurmê daran dida xuyakirin pê ve tiştek nema.

Lennie di reşayiyê de got:

- George... ma tu razayî?

- Na. Tu çi dixwazî?

- Divê kiroşk rengo rengo bin, George.

George bi dengê xirmaş:

- Erê, erê, got. Ew ê sor bin, reş bin, kesk bin; Lennie. Wê bi milyonan kiroşkên me hebin.

- Bila yên pirçdirêj jî hebin, George. Tê bîra te, min ew li pêşangeheke Sacramentoyê ditibûn.

- Erê, wê yên pirçdirêj jî hebin.

- An na ez ê her û herim, George, ez ê herim di şikeftê de bijîm.

George:

- Bicehime, got. Dengê xwe bibire, lawo!

Şewqên sor yên bizotên ku dibûn xwelî diçilmisîn. Li ser girikê wî aliyê çem dengê zûrîna wawîkekê hat, ji aliyê dîn kûçîkekî bersiv da. Pelên çinaran bi bêhna şevê ya sivik dixuşyan.

Xaniyê ku karker lê radiketin, avahiyeke dirêj î çarqorzi bû. Ji hundur ve diwar bi kilsê hatibû seyandin, ser xênî jî bi textên qalind hatibû girtin. Li sê hêlan pacên çargoşe hebûn. Li hêla çaran jî deriyekî giran ku bi ristîk dihate girtin hebû. Heyşt diwanên ku li rex diwêr hatibûne rêzkirin dixuyan. Li ser pêncan jî van lihêf raxistibûn, li ser hersiyê din jî lihêfên bêrû hebûn. Di ser her diwanekê re sindoqên sêvan yên bervekirî bi diwêr ve mixkirî bûn. Ew yên xwediyê nivînan bûn, wan alavên xwe yên şexsî dixistinê. Li ser wan sindoqên mîna refan, tibabek hûr mûrên mîna sabûn, podra, gwîzan, kovarên Wild West yên ku karkerên çiftlikê li ser dêhn dibûn, hebûn. Wan qaşo henekên xwe bi wan kovaran dikirin, lê hûn guh medînê, ew wan kovaran gelekî cidî digirin. Li ser refan derman hebûn, şûşeyên biçûk, şeh û bi çend bizmarên ku di sindoqan de kutandibûn, qerewat li ba dibûn. Li kêleka diwarekê jî wan sobeyek jî hesinê reş hebû û lûla wê tam di nava zikê xênî de derxistibûn. Ser masa çarqorzi ya nava xênî bi kaxezên listikê nuxumandî bû. Li dora masê jî ji bo rûniştina listikvanan sindoqên textinî hebûn.

Saet nêzîkî dehê sibehê bû. Ji pencereyeke kêlekê,

rojê tirêjên xwe yên ku tozê tê de bi avjenî dileyist, ber-
dida hundur. Mêş, mîna stêrkên ku dixurucîn, di nava
wan tirêjan de diçûn û dihatin. Ristika deriyê textinî
rabûyibû. Derî vebû, kaloyekî bejindirêj û piştixûz kete
hundur. Kinçekî ji cawê şîn lê bû û melkeseke mezin di
destê wî yê çepê de bû. Bi dû wî de George, bi dû George de
ji Lennie kete hundur.

Kalo:

- Patron do êvarî li bendî we bû, got. Vê sibehê gava
wî dit ku hûn hê ji nehatine, ew bêhawe hêrs bû.

Milê xwe yê rastê dirêj kir, milê wî di hûçik de bêber,
mîna qutek dar bû. Wî herdu nivînan li ba sobê nişan
dan:

- Hûn dikarin di nava van nivînan de razên, got.

George nêzik bû û betaniya xwe avête ser çewalên
kayê, yên ku wezîfa doşekan diditin. Wî li sindoqa xwe
ya refikî nihêrî û ji hundirê wê rahişte qutikeke
teneke ya zer.

- Hê, ev çi ye?

Kalo:

- Ez nizanim, got.

- Li ser vê dinivise, ku ew kêçan, sîrsîrkan û her
celeb kêzikan ji kokê ve qir dike. Hûn çi celeb nivînan
didine me? Niyeta me û hevdana kêçan tune ye.

Kaloyê xulam melkes xiste destê xwe yê rastê, ew di
nava enîşka xwe û hêta xwe de epişand û destê xwe yê
din dirêjî qutikê kir. Ew nivisa li ser qutikê bi balkêşî
di çav re derbas kir.

- Guh bide min... Ew hevalê ku herî dawiyê li vir
razabû hesinker e... A rastî ew peyayekî pir baş bû; yek
ji ew wilo paqij bû ku nayê gotin. Wî heta piştî xwarinê
ji destên xwe dişuştin.

- Baş e, çilo bûye ku spî ketine vî camêrî?

George hêdi hêdi hêrs dibû. Lennie barê xwe danî ser nivînê li kêlekê û rûnişt. Devê wî ji hev bû, li George guhdarî dikir.

Kalo:

- Binêr, ez ê bi bêjim, got. Ji vî hesinkerî re Whitey digotin - ger kêç û spî tunebûna jî wî ev toza han li her derê direşand. Wî digot, çi dibe çi nabe. Tu fêhm dikî, ne wilo? Binêr, ez ji te re bêjim bê ew çi celeb mirov bû. Wî patatê li ser sifrê diqêşartin, lekeyeke biçûk jî li wan nedihîşt. Ger wî deqeke sor li hêkê bidita, ew jî jê dibir. Paşê ji ber ku wî xwarinên vir nediecibandin ew rabû ji vir çû.

Ev e, ew mirovekî wilo bû... gelekî nişmî bû. Rojên yekşeman ger ew neçûya cihekî jî, dîsan wî kincên xwe li xwe dikirin, heta wî qerewat jî dixiste stûyê xwe, paşê ji odê derdiket.

George bi awirekî bi şik:

- Gelo te got ew ji bo çi ji vir çû?

Kalo qutika zer xiste bêrika xwe, riha xwe ya spî û mîna stiriyan bi destan xurand û:

- Ew çû kar... got. Ew wilo derket û çû. Weke her car. Wî ji bilî xwarinê tu sedem nişan nedida. Tenê şevêkê: "Mafê min bidin min" got.

George doşeka xwe hilda jor û li binê wê nihêrî. Wî xwe li ser tewand û cawê wê bi diqet di çav re derbas kir. Hema Lennie jî rabû, eynî bi babetê George nivînê xwe di çav re derbas kir. Dawî dawî George dilfireh bû. Wî kîsikê xwe vekir, gwîzan , qetek sabûn, şeh, şûşeyek tiji heb, melhem, hemû bi rêz li ser refan bi cih kirin. Paşê wî lihêfa xwe raxist û nivînên xwe bi pergala amade kir.

Kalo peyivî:

- Patron li ku be, wê niha were. Vê sibehê gava wî hûn neditin ew ecêb hêrs bû. Ew raste rast çû cihê ku em lê taştê dixwin, devê xwe vekir, çavên xwe girtin; ev li kîjan dojhê mane? got. Di ser de ew bi seyis re jî hêrs bû.

George cihekî qermiçi yê nivînê xwe rast kir û rûnişt.

- Te got ew bi seyis re jî hêrs bû?

- Erê, ji ber ku seyis reşik e.

- Te got, ew reşik e?

- E, a rastî ew peyayekî qenc e. Piştî wî xûz e. Di dema xwe de hespê zîtok lêxistiye. Kengî serê patron xerab bibe ew bela xwe di wî dide. Lê belê seyis guh nadiyê. Ew her tim dixwîne. Li oda wî pirtûk hene.

- Ev patronê we çi celeb mirov e, yaho?

- Naa, ew ne mirovekî xerab e, car caran serê wî lê dixê, lê di san peyayekî baş e. Binêr min ê çi bigota... Tu zane bê wî di Noelê de çi kir? Wî whiskeyeke mezin anî vir, got: zarokno, ji salê carekê Noel e, vexwin.

- Wa mebeje, wî zirecêbek whisky anî?

- Bawer bike, newayî di peyva min de tune ye. Xwedêyo, me çiqas kêf kiribû!... Wî wê şevê destûr da yê reşik jî. Erebevanekî biçûk heye, Smitty jê re dibêjin, wî û yê reşik bi navê leyistin. Yê reşik piştî wî da erdê. Hevalan destûr nedan ku ew lingên xwe bi kar bîne. Ji ber wê yekê yê reşik bi ser wî de ket. Smitty got: Ger min lingên xwe bi kar bianîna min ê ruhê yê reşik bistenda. Lê ji ber ku piştî yê reşik qop bû, hevalan rast neditin ku Smitty lingên xwe bi kar bianîna.

Ji bo ku ew tama bîranîna xwe derêxe, piştî ku ew demekê rawestiya dom kir:

- Paşê hemû ji bo kêfê çûne Soledadê. Ê min ez neçûm. Ez êdî ji tiştên wilo zewqê nastinim.

Lenniyê ku bi rastkirina nivînê xwe biliya bû, tu nema ku wî karê xwe xelas bikira, ristika textikî ya derî rabû.

Peyayekî bejinkurt û xirp li ber derî rawestiyabû. Şalekî şîn, gomlegek, êlegekî bişkokgirtî û çakêtekî reş lê bû. Tiliyên wî yên girdikê di ber qayîşa wî de bûn. Şewqekî qehweyî yê kevin li serê wî bû. Galûk bi cizmeyên wî yên kabikbilind ve bûn, ji wê jî xuya bû ku ew ne karkerê rojane bû.

Kalo çavek avête wî, bi destê xwe riha xwe mist da, lingên xwe kişkişandin û ber bi derî çû.

- Ew niha hatin, got.

Di ber patron re derbas bû û derket derve.

Patronê çimqelew bi lez û bi gavên biçûk bi pêş ve çû:

- Min vê sibehê li Murray û Readyê dabû nivisandin, ku hewcedariya min bi du zilaman heye. Kartên we yên kar bi we re ne?

George li bêrikên xwe geriya, kartên xwe derxist û da patron.

- Sûc ne ye Marray û Readyê ye. Li ser vê kartê, saeta ku diviyabû hûn li vir amedebûna nivîsî ye.

George serê xwe tewand:

- Şofêrê otobusê em xapandin, got. Em mecbûr man ku deh mil rê bimeşin. Hê em gelekî dûr bûn, wî got, çiftlik li vir e. Me vê sibehê jî tirimpêleke ku em bianîna peyda nekir.

Patron.

- Ez mecbûr mam ku erebeya ceh bi du mirovên kêm bişinim. Ger hûn niha herin ji bê fêde ye. Hûn dikarin

danê êvarê herin.

Wî ji bêrika xwe deftera karkeran derxist, rûpelên ku bi pêûsê ji hev hatibûn veqetandin, vekir.

George mexsûs tûj tûj li Lennie nihêrî. Lennie jî bi îşareteke serî têgihîştina xwe da xuyakirin.

Patron pêûsa xwe xwezi kir:

- Navê te çi ye?

- George Milton.

- Lê yê te?

George bersiv da:

- Navê wî Lennie Small e.

Patron navên wan li defterê nivisandin.

- Îro çi bû, ha bîstê mehê ye, piştî nîvro.

Wî deftera xwe girt.

- Hûn herdu berê li ku xebitine?

- Li bakur, li Weedê, George got.

Patron li Lennie zivirî:

- Tu jî?

George bersiv da:

- Erê, ew jî.

Patron bi nêrîneke bi henekî bi tiliya xwe Lennie nişan da:

- Wilo xuya ye ku ev ne peyayekî pirpeyv e.

- Ew ne pirpeyv e, lê di kar de kes di ser wî re tune ye.

Ew weke gayekî bi hêz e.

Lennie xwe bi xwe keniya:

- Weke gayekî bi hêz e, wî di ber xwe de got.

George tûj tûj li wî mêze kir, Lennie bi şermokî serê xwe bera ber xwe da.

Patron bi carekê ve ji Lennie pirsî:

- Hê, Small, çi kar ji destê te têt?

Lennie kete heyecanê, bi îşareteke çavan xwest ku

George bi gaziya wî ve were.

George:

- Tu çi karî bidiyê ew ê bike, got. Ew dikare qantiran derxe çêrê, çewalên zad bikişîne, cot bike. Tu çi bixwazî ew dikare bike. Ka carekê wî biceribîne tu ê wî bibînî.

Patron li George vegeriya:

- Çima tu nahêlî da ew bi xwe bersiv bide? Armanca te çi ye, em fêhm bikin.

George dengê xwe bilind kir:

- Min negot ew zekî ye, hiç jî ne wilo ye. Lê belê di kar de kes di ser wî re tune ye. Tu barekî dused kîlo li pişta wî bikî jî, ne xema wî ye.

Patron defter xiste bêrika xwe. Tiliyên xwe yên girdikê xistin ber qayîşa xwe û çavekî xwe qirpand.

- Li min binêre, tu çi dolaban digerinî?

- Ha?

- Tu çi qasî ji pişta vî lawikî qezenc dikî? Ma destmiza wî tu distînî?

- Çi munasebet. Dêmek ji te weye ku ez wî bi kar tînim.

- Êêê, min di jiyana xwe de neditiye ku yek ewqasî bi yekî din dakeve. Çi fêda te di vî karî de heye, ez wê hîn bibim.

- Ew... ew merivê min e. Min ji diya wî re soz daye ku ez ê li wî miqate bim. Di biçûktiyê de bargirê zîtok li serê wî xistiye. Ew mîna her kesî peya ye. Tenê aqilê wî hebekî sivik e. Lê çi karê ku tu bidiyê ew ê bike.

Patron li wî vegeriya:

- Ji bo kişandina çewalên ceh aqildariyeke zêde ji navê. Lê nebe nebe, tu min nexapînî Milton. Wê çavên min li te bin. Çima hûn ji Weedê veqetiyân?

George hema bersiv da:

- Li wir kar nema bû.

- We çi kar dikir?

- Çik...me kanalizasiyon dikola.

- Baş e... lê tu hewl nede min bixapîni, ji ber ku tu ê nikanibi. Gelek çavkiryên nola te di ber destên min re derbas bûne. Piştî xwarinê hûn ê herin ceh bikişînin. Wê ji patozan ceh bête kişandin. Tu ê bi refê Slim re herî.

- Slim?

- Erê, ew erebevanekî bi navmil e. Tu ê di dema xwarinê de wî bibîni.

Ew bi carekê ve zivirî, ber bi derî ve meşiya, lê berî ku ew derkeve der, dîsan berepaş vegeriya û herdu zilam kûr kûr di çav re derbas kirin.

Gava ew çû û dengê lingên wî hate birîn, George li Lennie nihêrî.

- Ka te ê gotinek ji negota. Ka te ê devê xwe bigirta û gotin bisparta min? Tu nema bû ku em ji karê xwe bibûna.

Lennie bi rewşeke bêkêf dinihêrî.

- Min ji bir kir, George.

- Erê, te ji bir kir. Ji xwe tu her ji bir dikî, paşê hemû kar di stûyê min de dimîne.

Ew di nivînê xwe de çû xwarê.

- Ew ê niha mêrik li me binihêre. Divê tu êdî hewl bidî ku xeletiyêke din nekî. Divê tu devê xwe ji bigirî!

Ew bi xemgînî xayizî fikirandinê bûbû:

- George!

-Çi ye dîsan?

- Bargîrê zîtok li serê min nexistiye, ne wilo George?

George hêrs bû:

- Xwezî lêxsitîba. Wê hingê xelkê dê hebekî li te guhdarî bikira.

- Te got tu merivê min î George?

- Min derew kir, çi dibê? pir şukur ku min derew kir. Ger tu merivê min bûya, min ê xwe bi dar ve bikira.

Ew bi carekê ve sekini, ber bi derî ve meşiya û li der ve nihêrî.

- Li min binêr, tu çi li wir sekiniyî û guhdarî dikî?

Kalo bi gavên giran kete odê. Melkesa wî disan di destê wî de bû. Kûçikekî şivanan li dû wî bû, rohnî di çavên kûçik de nemabû, kûçikekî gelekî kal bû. Wî xwe bi kulandin bi zorê gihande quncikeke odê. Bi helkehelkeke mezin xwe li erdê dirêj kir. Paşê wî postê xwe yê qerşûnî yê bi girr alast. Kalo li bendî bicihbûna heywên rawestiya.

- Min guhdarî nekir, got. Ji bo ku ez kûçikê xwe bixurînim, min xwe wilo dabû quncikê. Min pakijiya avdestê hê nû xelas kir.

George:

- Te guhdarî li tiştên ku li vir dihatin gotin, dikir, got. Ez ji peyên ku pozê xwe dixin nava karê min, hez nakim.

Kalo bi awirekî xemgîn li George nihêrî:

- Ez hê nû hatibûm, got. Min gotinek jî ji tiştên ku hûn peyvîne, nebihîst. Tiştên ku hûn peyvîne min eleqeder nakin. Li çiftlikê guhdarîkirina li ber derî û pirsîkirin ne di cih de ye.

Piştî ku George hebekî nerm bû:

- Te gotineke rast got. Yê ku nexwaze karê xwe winda bike, divê wilo be.

Lê gotinên kalo ew dilşa kiribû.

- Were bîskê rûne, got. Ev kûçikê te têra xwe bi emir

e.

- Wilo ye, min ew ji biçûkî ve mezin kiriye. Eh, ew berê kûçikekî şivanan yê jêhatî bû.

Wî melkesa xwe sparte dîwêr, riha xwe ya kever bi destan mist da.

- Patronê me çawa ye?

- Ne xerab e, peyayekî baş dixuye.

- Ew peyayekî baş e. Tenê ku mirov li gorî serê wî here.

Xortek kete hundir. Xortekî çavreş, porrkurişk û esmer bû. Di destê wî yê çepê de lepikêkî kar hebû û mîna patron cizmeyeke kabikbilind di lingên wî de bûn.

- We bavê min nedîtiye? lêwîk pirsî.

Kalo:

- Ew berî deqîqeyekê li vir bû, Curley, got. Ew ê çûbe mitfaxê.

Curley:

- Ka ez binihêrim bê ew li wir e, got.

Çavên wî li yên ku nû hatibûn, ket û ew neçû. Wî di ser re pêşî li George, paşê jî li Lennie nihêrî. Milên wî hêdî hêdî ji enîşkên wî hatin xwarê û kulmên xwe şidandin. Laşê xwe givaşt û bi hêdî xwe ber bi pêş ve tewand. Awirên wî hem şerker, hem jî balkêş bûn. Gava Lennie ferq kir ku wilo di çav re tête derbas kirin, wî bi şaşmayî xwe livand, bi tevgerek cantengî lingên xwe hejandin. Curley hêdîka nêzî wî bû.

- Karkerên nû, yên ku bavê min li bendî bûn, hûn in?

George:

- Em niha hatin, got.

- Bihêle, bila ev spîndara perçivî bibêje.

Lennie bi rewşeke şaşmayî vedigevizî.

George bersiv da:

-Lê ger ew nexwaze bersiv bide?

Curley bi holbûnekê re li wî zivirî:

- Ger pirsêk hate pirsîn divê bersiv bête dayin. Hem tu çima tevli gotinê dibî?

George bi awirekî bê şerd:

-Em her bi hevdu re digerin, got.

- Ha, dêmek ji ber wê ye!

- Erê, ji ber wê ye. Wê çi bibe?

Lennieê ku ji bo pêwîstiya wê çi bike, ecêbmayî mabû, li George nihêrî.

- Dêmek tu ê destûr nedî ku ev mêrik bipeyive, ne wilo?

- Ger ew bixwaze bipeyive, ew ê bipeyive.

Wî bi hêdika îşaretek da Lennie. Lennie bi hêdî:

- Em niha hatin, got.

Curley tik tik li wî nihêrî:

- Ger careke din tiştek ji te hate pirsîn, bersiv bide, te fêhm kir?

Geroge ji paş ve li wî nihêrî, paşê li kalo zivirî:

- Evê ha çi dixwaze? Lennie tiştek bi wî nekiriye ku.

Ji bo ku kalo dilê xwe têxe cih, da kes li wan guhdarî nake, wî bi ihtiyadî li derî nihêrî. Paşê hêdika:

- Guh bide min, got. Ew lawê patron e. Curley lawi-kekî dijwar e. Ew hebekî bi boksan jî dizane. Ew boksêrekî sivik û biserketî ye.

- Bila boksêr be. Ji bo çi ew bê sedem bela xwe di Lennie dide?

- Binêr, ez ê çi bêjim. Curley wek hemû mirovên hûrik mûrik e. Ew ji peyayên dirêj ên bi navmil hez nake. Ew her bela xwe di yên wilo dide. Ji bo ku ew bi

xwe bejinkurt e, diqehere. Tu qet li yên wilo rast nehati-yî? Yên wilo timî nexweşiyê derdixin.

- Belê, min boncîkên wilo yên cirmexweş pir ditine. Lê ger ev Curleyê te têkilî Lennie nebe ew ê baş bike.

Lennie ne jêhatî ye, lê ger serê wî tevlihev bibe, ew ê di dawiyê de wî biêşîne.

Kalo bi gumandarî:

- Ez nîzanim, lê Curley lawikekî jêhatî ye, got. Ez hiç rast nabînim. Wek mînak, ger Curley xwe biavêje ser yekî dirêj ê bi navmil, herkes wê bibêje Curley şerkerekî jêhatî ye. Lê gava ew bixwaze vê bike û lêdanê bixwe, wê her kes li ser serê yê ku li wî dide, bicivin. Ez vê yeka han qet rast nabînim. Ger mirov bi Curley re pevbiçîne, mirov çî bike jî dîsan mirov neheq e.

George li derî dinihêrî. Bi awirekî tehdîtkirinî:

- Ger ew bela xwe di Lennie nede, ew ê baş bike. Lennie ne boksor e, lê ew hem bi qewet e, hem jî destên wî sivik in. Lennie bi usûlên nerm jî nîzane.

Ew çû ber masa çarqorzi û li ser sindoqekê rûnişt. Rahişte çend kehezên listîkê û li nava hev xistin.

Kalo jî li ser sindoqeke din rûnişt.

- Van tiştên ku ez dibêjim tu ji Curley re nebêji, ha! Ger ew bibihîze ew ê min ji vir biqewirîne. Ê wî ne xema wî ye. Kes nikare wî biqewirîne, ji ber ku ew lawê patron e.

George kaxezên di destên xwe de şikand, di ser hev re qulupandin û yek bi yek li wan nihêrî. Piştî ku li wan dinihêrî, ew diavêtin.

- Ev Carlyê han tîpekî ecêb e. Ez ji boncîkên wilo cirmexweş qet hez nakim.

Kalo:

- Ew di van demên dawî de xerabtir bûye, got. Ew

berî niha bi du hefteyan zewicî ye, jina wî li mala patron dimîne. Ji çirka ku Carly zewicî ye ew har bû ye.

George kire hume hum:

- Ji bo ku ew xwe têxe çavên jina xwe.

Kalo xwe berdabû nava paşgotinê:

- Te lepikê destê wî yê çepê dît?

- Min ew dît.

- Hundurê wî lepikî tije vazelin e.

- Vazelin? Ew ji bo çi?

- Binêr ez ê çi bibêjim... Curley dibêje ku ew dixwaze wî destê xwe ji bo jina xwe nerm bigire.

George bi diqet kaxez di çav re derbas dikirin.

- Ma ne şerm e ku ew tiştên wilo kirêt dibêje?

Kalo rehet bûbû. Wî dixwest ku George Curley bieybîne. Ji ber ku wî dizanibû êdî ew pê li erdê saxlem dike, hê rehetir dipeyivî:

- Hela tu jina Curley bibîne...

George dîsan kaxez şikandin, bi fikir û hêdî hêdî dîsan ew xistin dorê.

- Ma ew xweşik e? pirsî.

- Erê. Xweşik e... Lê...

George li kaxezan dinihêrî.

- Lê çi?

- Çik... Ew pir difûre...

- Na lo? Ew berî panzdeh rojan zewicî ye, dêmek ew hê ji difûre? Nexwe dibe ku quretiya Curley ji wê be.

- Min dît ku jina wî çav da Slim. Slim ew hevalê ku qantiran diçêrine. A rastî ew lawikekî yeman e. Ji bo ku Slim di karê çandiniyê de bixebite hewcedariya wî bi cizmên kabikbilid tune ye. Min dît ku jina wî çav da Slim. Curley nedît. Paşê min dît ku wê çav berdane

Carlson jî.

Mirov digot qey hîç deng nediçû George.

- Gorî ku dixuye wê ew qeşmerê han ji vir kê mabe?

Kalo ji ser sindoqê rabû:

- Tu dizanî ez çi dibêjim?

George bersiv neda.

- Ez dibêjim, ev jina ku Curley ji xwe re aniye raste-
rast orospî ye.

- Ev ne tiştêkî ecêb e, bi serê gelek kesan ve hatiye.

Kalo ber bi derî ve meşiya, kûçikê wî yê kal serê xwe
rakir û li dora xwe nihêrî. Paşê ji bo ku ew li dû
xwediyê xwe de bimeşe, ew bi zorê ji cihê xwe rabû.

- Wextî erebe werin. Ez herim sîtilên serşuştunê
derxim. Hûn ê jî ceh bar bikin?

- Erê.

- Tiştên ku ez dibêjim tu ê ji Curley re nebêjî, ne
wilo?

- Çi munasebet?

- Tu carekê wê bibînî bes e; tu ê tavilê fêhm bikî bê ew
çi celeb jin e.

Paşê ew derkete derve, ber roja sincirî.

George kaxez bi rêk û pêk bi rêz dikirin, ji wan sê
grûp çê kir. Wî çar sînek danî ser yekliban. Sîtavka
rojê niha ronahiyeke çarqorzî li erdê anibû pê. Gava
mêş di nava vê sîtavkê de derbas dibûn, mîna çirûskan
dibiriqîn. Ji der ve dengên xişexişa rişm û alavên
hespê û yê zîqezîqa firênên erebeyên bargiran dihat. Ji
dûr ve jî dengê qîrînekê hate bihîstin:

- Seyis! Ho seyis!

Paşê:

- Min di dinê vî reşiki hawha kiro. Ew çûye kîjan ce-
henemê!

George li kaxezên vekirî temaşe dikir. Piştî wî kaxez li hev xistin û li Lennie zivirî. Lennie wilo dirêjkirî li, George dinihêrî.

- Bala xwe bidê , Lennie, karê me li rê naçe. Yê min, çavên min tirsiyane. Ez van celebmirovên nas dikim. Wî mêrikî xwest ku ew te biceribîne. Ji wî weye ku wî tu çavtirsandî kiriyê. Ger firsenda pêşî têkeve destên wî, ew ê kulma xwe li ser çavên te bixe.

Tirs dawerivîbû çavên Lennie, wî kir barîn:

- Ez naxwazim serê min têkeve belayê, George. Haya te jê hebe, ew li min nexe, ha?

George rabû, çû li ser nivînê Lennie rûnişt.

- Ez hiç ji xayinên wilo hez nakim. Min kesên wilo pir dîtine. Kalo jî got, ne hewce ye ku mirov ji Curley bitirse. Yê ku bi ser dikeve her tim ew e.

Ew biskê fikirî.

- Ger ew bela xwe li te bide, ew ê tavilê me ji vir biqewirînin. Tu çavên xwe baş veke, Lennie, ew lawê patron e. Guh bide min, Lennie, ji bo Xwedê tu nêzikî wî mebe. û qet bi wî re nepeyive. Ger ew were vir, tu here quncikeke din ya odê. Tu ê guh bidî gotinên min, ne wilo Lennie?

Lennie di ber xwe de peyivî:

- Ez naxwazim serê xwe têxim belayê. Ma min çi bi wî kiriyê?

- Ger Curley bixwaze bi boksan were ser te, te tiştê kiribe nekiribe, ne xem e. Tu qet nêzikî wî mebe. Tu ê vê di hişê xwe de bihêli ne wilo?

Dengê erebeyên ceh zêdetir dibûn. Hengameya nalên giran yê li ser erda hişk, zîqezîqa firênan û xişexîşa dengên rişmên zincîrî dihate bihistin. Peyan ji erebeyan bangî hevdu dikirin. George li ser nivînê

Lennie rûniştibû û kûr kûr difikirî.

Lennie bi rewşke şermokî pirsî:

- Tu hêrs nebû, ne wilo George?

- Ez ji te hêrs nebûme. Ez ji wî bêbextê Curley hêrs bûme. Min digot belkî em bi hev re hinek pere... Qet nebe min hêvî dikir ku em ê bi kêmanî sed dollari bidine ser hev.

Bi awayekî qutbirîn:

- Tu hiç nêzikî wî mebe, Lennie, got.

- Na, George, ez nêzikî wî nabim. Ez devê xwe ji vena-kim.

- Mehêle ku ew firsend bibine û bela xwe li te bide... Lê, ger ew lawê qehpê li te xe, tu ê ji dersa wî bidiyê.

- Ez ê dersa çi bidimê, George?

- Ne tiştêk, ne tiştêk. Dema ew were ez ê ji te re bibêjim. Tebata min qet li hember van celebmirovan tune ye. Li min guhdarî bike Lennie, ger tiştêk were serê te, te ê çi bikira, tê bira te ne wilo?

Lennie rû bi fikir xwe da ser enîşkên xwe û çavên xwe yên bi nêrinên xemgîn ber bi George ve zivirandin.

- Ger tiştêk bê serê min tu ê destûr nedî ku ez li kiroşkan binêrim.

- Min nexwest ez wê bibêjim. Tê bira te em do li ku razan, ne wilo? Li kêleka wî çemê ha.

- Erê, tê bira min. Ji xwe tê bira min. Ez ê herim wir û xwe di nava deviyan de veşêrim.

- Heya ku ez werim te bibînim, tu ê li wir veşirti bimîni. Tu xwe nişanî kesî mede. Tu xwe li kêleka çem, di nava deviyan de veşêre. Ka dîsa bêje, tu ê çi bikî?

- Ez ê li rex çem xwe di nava deviyan de veşêrim.

- Ger tiştêk were serê te.

- Ger tiştêk were serê min.

Li derve dengê xizîna firênekî hat. Yekî ji bang kir:

- Seyis! Ho seyis!

George:

- Ji bo ku tu ji bir nekî, di dilê xwe de ducare bike, got.

Gava ew şewqa çarqorzi ya li erdê bû si, herdiwan ji serê xwe bilind kirin. Di derî de jineke ciwan xuya kir. Lêvên wê yên qalind û boyaxkirî û çavên wê yên gelekî ji hev dûr û makyajkirî hebûn. Neynûkên wê sor bûn. Porê wê titik titikî li ba dibû. Kincekî ji pembo yê navmalê lê bû û şimikeke bi perikên heştirme xemalandi di lingên wê de bûn.

George berê xwe jê guhert, paşê dîsan lê nihêrî.

- Berî niha bi deqîqeyekê ew li vir bû, paşê çû.

- Ha!

Ji bo ku jinik hê jî singa xwe veke, wê destê xwe bire pişt xwe û xwe sparte derî:

- Yên ku nû hatine, hûn in?

- Erê.

Lennie jinik bi diqet di çav re derbas kir. Digel ku mirov digot qey haya jinikê ji Lennie tune ye jî, wê dîsan laşê xwe bi sivikahî li ba dikir. Paşê li neynûkên xwe nihêrî û bi awazekî bi hincet:

- Curley carina dihate vir, got.

George hêrs bû:

- Ez çî bikim, ew ne li vir e.

Jinikê jî bi nêrîneke bêedeb:

- Wê çaxê ez ê jî herim lê bigerim.

Lennie mîna ku devê wî hatibe girêdan, li jinikê dinihêrî. Ji George re got:

- Ger ez wî bibinim, ez ê jê re bêjim ku tu li wî digere, got.

Jinik bi xasûktî bişîrî û kulîmekên xwe hejandin.

- Lêgerîna li yekî ne şerm e ya, got.

Ji aliyê derî ve dengê Slim hate bihîstin.

- Rojbaş keçîka dîlber.

- Ez li Curley digirim, Slim.

- Xuyaye tu qet lê nagerî. Min niha ew dit, ew diçû malê.

Jinik bi carekê ve veciniqî. Ber bi odê ve çû:

- Bi xatirê we zarokno! wê bi dengê bilind got û bi xurtî ji wir bi dûr ket.

George li Lennie nihêrî.

- Lawo, ev çi dêlik e, yaho! got. Curley jî jin nedit, geriya geriya hema ev dit!

Ji bo ku Lennie wî biparêze:

- Jinik xweşik e, got.

- A xweşikbûnê xweşik e, ji xwe ew jî venaşêre. Wê Curley pir ji destên vê bikişîne. Lawo bi şeref mirov dikare vê jinikê bi bist dollari bine ser rê.

Lennie hê jî li deriyê ku jinik jê derketibû, dinêrî.

- Tişteki xweş bû, ha!

Ew bi heyranî dibişîrî. George çavek avête wî, paşê bi guhê wî girt û ba da. Bi hêrs:

- Li min binihêre dahbe, nihêrîna li vê orospiyê qedexe ye. Ji min re çi, çi dibêje bila bibêje, çi dike bila bike, ne xema min e. Min marên wilo pir ditine. Evên ha ji bo ku mirov têxin qulikê pir jîr in. Tu têkilî wê mebe.

Lennie hewl dida ku guhê xwe xelas bike.

- Min tiştekan nekiriye, George.

-Ji xwe te tiştekan nekiriye, lê bîska din, gava jinikê çimên xwe nişan didan, te çavên xwe jê nediqetandin.

- Xerabiyek di hişê min de derbas nebûye, George, bi

namûs...

- Xem nake, lê tu nêzîkî wê jinê mebe, te fêhm kir! An na tu ê têkevî xefîkê, bihêle bila Curley têkeviyê. Bila wî ev jin neaniba.

Bi kerihandin got:

- Lepîkê bi vazelîn. Ji sedî sed ew her roj hêka xav dadiqurtîne û ji dermanxanan jî dermanê qewetê dikire.

Lennie bi carekê ve qîriya:

- Ev der li xweşa min neçû, George. Vir cihêkî pîs e. Ez dixwazim ji vir herim.

- Ta ku em çend quruşan bidin ser hev divê em li vir bimînin. Tu çara wê tune ye, Lennie. Ger firsend têkeve destên me em ê herin. Ez ji ne dildarê vî cihê pîs ê kirêt im

Ew disan çû ser masê û kaxez vekirin.

- Min qet ji vir hez nekir, got. Şeytan dehfan dide min û ji min re dibêje, bide rê û here.

Hema ku em bikaribin hinek pere bi dest bixin, heta Amerikan River hebe em ê derkevin, em ê herin zêran bişon. Em ê bikaribin li wir rojê du-sê dollaran qezenc bikin. Kî dizane, dibe ku em rehezêran ji bibînin.

Lennie bi xemgîni xwe bi ser wî ve tewand:

- Em herin, George. Em ji vir herin. Ev der cihêkî pîs e.

Piştî ku wî şehkirina porê xwe qedand, bi rêveçûneke çelengî ku ancax kesên esilzade û hunermendên hoste dikarin bimeşin, kete odê. Ew erebevan bû, lê weke qiralê çiftlikê bû. Wî bi rişmekê, dikarîbû bi carekê ve şanzdeh qantir, heta bist qantir biajota. Ger mêşekê xwe li ser hêta qantirekî daniya, bêî ku ew qamçiyê xwe bi qêntir bike, wî dikarîbû ew mêş

bikuşta. Di tevgerên wî de wisan sergirani û bêpejî hebû, gava ew dipeyivî her kes disekinîn û li wî guhdarî dikirin. Baweriya wî ya bi xwe ewqas xurt bû, te divê ji politikayê an jî ji evîne gotin vebûya, di her mijarê de tavilê bawerî bi gotinên wî dihatin anîn. Ev e, Slimê erebevan peyayekî wilo bû. Ji rûyê wî yê teng û dirêj texmînkirina temenê wî bêimkan bû. Mirov dikaribû ew si salî jî nişan bida, pêncî salî jî...Guhên wî ji tiştên ku dihatin gotin bêtir dibihîst, peyva wî giran, ne ji ramanê, lê nûçeya ku ji ramanê jî derbas dikir, dida. Destên wî yên mezin û zirav mîna destên danskeran yên pîroz bi badan tevdigeriyan.

Wî şewqê xwe yê ku pelixî bû rast kir û da serê xwe. Li herdu peyayên li hundur baş nihêrî.

Bi nazikî:

- Li derve roj wilo germ bû, ku çavên min jî berê venedibûn, wî got. Ez hundur nabînim. Yên ku nû hatine hûn in?

- Em niha hatin, Goerge got.

- Ma hûn ê di karê rakirina ceh de bixebitin?

- Patron wilo gotiye.

Slim li aliyê masê yê din, li hemberî George, li ser sindoqê rûnişt û bala xwe da kaxezên li ber xwe rêzkirî. - Xwedê bike ku we bidin ba min, got.

Dengê wî gelekî şêrîn bû.

- Li ba me du gêjikên qelew hene, ew nikarin çewalên ceh û genim ji hev veqetînin. Ma we qet karê rakirina ceh kiriye?

- Erê, me kiriye, George got. Yê min marifeteke min ya wilo ku bibe destan û têkeve devan tune ye, lê ev hûtê han, bawer bike barên ku ew hildigire tu kes nikare hilgire.

Lennie guhên xwe bel kiribûn û li wan guhdarî dikir, gava wî ew pesnê ha bihîst, bi kêfxweşî kenîya. Slim jî iltîfata George bi nêrînekê rast dît. Wî xwe bi ser masê ve tewand û kujê kaxezeke kevin lê şikand.

- Hûn bi hev re digerin?

George:

- Erê, got, em weke du mirovên ku hevdu tamam dikin in.

Bi tiliya xwe ya nişanê Lennie nişan da:

- Ne pir biaqil e, lê gava were ser kar, çavên wî natirsin. Ew xortekî yeman e, lê ne hewqas biaqil e. Ez wî gelekî ji kevin de nas dikim.

Slim çavên xwe bera George dan, bi fikir:

- Mirov li kesên ku pir bi hev re digerin rast nayê. Ez nizanîm bê ji çi ye. Dibe jî ji ber ku mirov li vê cihana pis ji hev ditirsin.

George:

- Gava mirov bi yekî nas re digere xweştir e, got.

Peyakî xurt ê bi navmil kete hundur. Ji ava ku ji serê wî dinîqutî xuyabû ku wî nû serê xwe şuştibû.

- Ho Slim, got, piştî sekinî, çavên xwe li ser George û Lennie gerandin.

Slim bi awazekî pêşkêşkirinî:

- Ew niha hatin, got.

Peyayê girs:

- Bi xêr hatine, got. Navê min Carlson e.

- Navê min George Milton, yê vî jî Lennie Small e.

Carlson:

- Biçûk ha, got. Ew qet jî li biçûkan neçûye.

- Qet jî ne biçûk e, wî dubare kir.

Bi wê heneka han bi pîrçînî kenîya.

- Slim, min ê çi bigota... Dêlika te li ku ye? Ew vê

sıbehê ne li binê erebê bû.

Slim:

- Ew do êvarî za, got. Wê tam neh cewrik anîn. Min çar heb ji wan tavilê di avê de xeniqandin . Lewra ew nikare ewqas cewrik xwedî bike.

- Dêmek hêj pênc hebên din jî hene?

- Erê, pênc hebên din jî hene. Min ya herî girs veqetandiyê.

- Gelo ew ji kîjan tixmî ne?

- Ez nizanim, Slim got. Hebe tune be ew ê bibin kûçikê şivanan. Gava dêlika me har bûbû, tu tixmên kûçikan ên din li vir tunebûn.

Carlson dom kir:

- Dêmek pênc cewrikên te hene. Ma tu ê hemûyan xwedî bikî?

- Ez nizanim. Ji bo ku ew çîçikê Lulu bimêjin, divê ew demekê li vir bimînin.

Carlson bi fikir:

- Tu zane Slim, lê tiştê hate hişê min, kûçikê Candy yê bi mûsîbet ewqas pîr bûye ku nikare di binê xwe de bimeşe. Di ser re jî bîna genî jê tê. Ew kengî têkeve odê, du-sê rojan bêhna wî ji pozê inin dernakeve. Çima tu ji Candy re nabêje da ew kûçikê xwe yê bêkêr bikuje û ji xwe re cewrikekî te mezin bike. Gava ew kûçik nêzikî min dibe, ji bêhna wî serê min gêj dibe. Di devê wî de diran nemane, çavên wî nabînin, nikare xwarina xwe biserifîne. Ew nikane tiştêkî din bicû. Candy wî bi şîr xwedî dike.

George çavên xwe ji Slim venediqetandin.

Ji nişkê ve li zengilekî ket. Zengilê ku berê hêdi hêdi dest pê kiribû, paşê bi lez bû û dawiyê bû mîna dengêkî.

Carlson:

- Zengil lédikeve, got.

Dengên peyayên ku di ber derî re diçûn û dihatin hate bihistin. Slim hêdî hêdî rabû.

- Heydê zarokno, berî ku xwarin xelas bibe em xwe bigihîninê. Piştî du deqîqeyên din zernix namîne.

Carlson ji Slim re rê vekir, paşê herdu jî derketin û çûn.

Lenniyê ku bi heyecan bû li George dinêrî. George kaxez ji hev belav kirin.

- Meraq meke, tiştên ku te gotin min bihistin, Lennie. Ez ji wan cewrikekî dixwazim.

Lenniyê ku ji xwe çûbû:

- Lê bila spî û qehweyî be, bi qêrîn got.

- Heydê em herin xwarinê, ez nizamim bê spî û qehweyiyê wî hene an na.

Lennie ji nava nivînê xwe tevnediliviya.

- Niha ji wî bipirse, George. Bila ew yên din jî nekuje.

- Baş e, heydê were, rabe ser xwe.

Lennie mîna ku ji ser nivînê xwe gindêr bibe, rabû ser xwe û bi hev re heya ber derî meşyan. Ew tam wextî bigihîştina ber derî, Curley mîna birûskê kete hundur. Bi dengekî bi hêrs ji wan pirsî:

- We li van deran tu jin nedîtîye?

George bi dengekî sar :

- Berî niha bi nivsaetekê me jinek dit, got.

- Li vir çi gû belav dikir?

George bêî ku tevbilive li xortê hêrsbûyî temaşe kir. Bi dengekî ku wî hêrstir bike, got:

- Wê got ku ew li te digere.

Mirov digot qey Curley cara pêşî George dibîne. Bi çavsorî li George dinihêrî, di hişê xwe de ew pîva, wezi-

nand, gewdê wî yê xurt di çav re derbas kir, dawî pirsî:

- Ew bi kijan hêlê ve çû?

- Ez ji ku dizanim bê ew bi kijan hêlê ve çû? Min ji paş ve lê nenihêrî ku.

Curley bi dijminahî li wî nihêrî, zîvirî, ji derî derket û çû.

George ji Lennie re got:

- Tu dizanî Lennie, ditirsim ku rojekê ez tiştêkî bînim serê vî serseriyî. Çi rûyekî wî ê pis heye. Tu bi Xwedê kî heydê bimeşe, an na em ê devên xwe li hewa vegirin.

Ew derketin. Roj êdî di binê pencerê de bi qasî xetekê mabû. Ji dûr ve dengê tacik û beroşan dihat.

Piştî kurtedemekê kûçikê kulek di deriyê vekirî re kete hundur. Bi çavên xwe yên bi xumam li der û dora xwe nihêrî. Wî der û dor bêhn kir û serê xwe danî ser pepikên xwe yên pêşî. Curley careke din jî di derî de xuya bû û li odê nihêrî. Kûçik serê xwe bilind kir, lê belê gava Curley bi carekê ve çû, serê kûçik yê kever dîsan bi ser lingên wî ve ket.

Digel ku ronahiya êvarê di penceran re dibiriqî ji, lê hundur tarî bû. Ji deriyê vekirî dengê listikeke nalan û car caran dengê çingîniya hesin dihat. Hin caran jî dengê pesindayîn û lidijderketinê bilind dibû.

Slim û George bi hev re ketin odeya tarî. Slim destê xwe di ser maseya listikê re dirêjî lampeya ku bi abajûreke tenekeyî hatibû nuxumandin kir û ew pêxist. Ser masê tavilê rohnî bû. Ji ber ku abajûrê şewq rasterast dida masê, quncika odê disan tarî ma. Slim li ser sindoqekê rûnişt. George jî derbasî pêşberê wî bû.

- Canê min, ew ne hêja ye ku mirov behs ji bike, Slim got. Çawa be hîna divabû min nêviyê din ji bikušta. Tiştê ku bête spaskirin çi ye?

George:

- Dibe ku ji bo te bêqîmet be, lê mîna ku te dinyayek dabe wî. Ez di dinê wê kim, ew ê niha ne hêsan be, ku em lêwik li vir binivînin. Ew ê bixwaze ku bi kûçikan re li êxur razê... Ew ê zehmet be, ku em bikaribin ji bo ku ew di nava cewrikan de ranezê, bibine asteng.

- Canê min, ma gotina wê tê kirin, disan Slim got.

- Te dît, tiştên ku te ji bo wê yekê gotin gelekî rast in. Dibe ku ew ne bîaqil be, lê gava were ser kar, min heya

niha yekî mîna wî neditiye. Tu nemabû, ku wî lawikê ku bi wî re kar dikir bikuşt. Kes nikare bi wî re qayişê bikişîne. Min di jiyana xwe de peyayekî wilo bi hêz neditiye.

Bin çengên George nepixîn.

- Tu karê Lennie jê re bêje ew ê tavilê bike, tenê bila bi êqil re têkiliya wê tune be. Ew ji xwe ber li tiştêkî nafikire, lê tiştê ku tu jê re bibêji ew ê bike, ji wê re qet gotin tune ye.

Dengê çingîniya nalê ku li singekî hesinî diket û dengê qîrîna pesindayinekê, du pesindayinan hate bihistin.

Ji bo ku şewq nede rûyê Slim, ew hebekî bi paş de vekişiya.

- A rastî ecêb e ku hûn wilo bi hev re digerin, got.

Slim bi wê yekê dixwest ku hundurê xwe ji wî re veke.

George bi parastinî:

-Tiştê ecêb di vê de çi ye? pîrsî.

- Wele ez nizamim. Ji ber ku ez li mirovên ku wilo bi hev re digerin rast nehatime. Ma tu dizanî karkerên rojane çawa dijîn? Ew tên, cihên ku ew ê lê razên nişanî wan didin, ew mehekê dixebitin, paşê ûf dibin û bi serê xwe radibin diharin... Ew bi kesî re hevaltîya nêzik danaynin. Loma hevaltîya yekî mîna vî dinikî û yekî mîna te çavvekirî bi min ecêb tê.

George:

- Na, ew ne dêhn e, got. Ez ji ehmeqîya wî re tiştêkî nabêjim, lê ew ne dêhn e. Ez jî ne ewqas çavvekirî me, an na min ê bi tenê ji bo têrkirina zikê xwe ji xelkê re ceh nekişanda. Ger ez çavvekirî bûma, an jî ez hebekî jîr bûma, wê erdê min bi xwe hebûya. Ji berdêla ku min

ê derdê bêhna devê xelkê bikişanda, min ê erdê xwe bi-ajota û bêndera xwe rakira.

George bêdeng ma. Ji dilê wî dihat ku ew bipeyive, Slim ne ew teşwîq dikir, ne jî kêfa wî lê dişikand. Bi awayekî bêdeng û guhdar rûniştibû.

Dawî dawî George got:

- Tiştêkî wilo ecêb di gera me ya bi hev re tune ye. Em herdu jî li Auburnê hatine dinê. Min xaltiya wî Clara nas dikir. Lennie hê zarokekî şirmij bû xaltiya wî ew girt ba xwe û ew mezin kir. Gava xaltiya wî Clara mir, Lennie bi min re hate kar. Piştî demekê jî em hîni hevdu bûn.

Slim:

- Hii, got.

George li Slim nihêri û çavên wî yên mîna yên Xwe-dayekî bêqeyd dîtîn.

George:

- Ecêb e, got. Min berê hertim henekê xwe bi wî dikir. Ji ber ku bi qasî ku ew nikaribe ji nav derkeve ew gêjik bû, min texlitên listikan pê dikirin. Lê bi qasî ku niza-nibe bi wî listik tête kirin, ehmeq bû. Wî ez hindikî ne-kenandime. Min li ba wî xwe mîna mirovekî qurnaz didît. Min çî bigota wî tavilê dikir. Min jê re bigota xwe ji cihekî bavêje, bêî ku ew bifikire wî ê xwe biavêta. Piştî demekê êdî hew kenê min bi vê yaka han hat. Ew qet hêrs nedibû. Min ne hindikî li wî xistiye. Ger wî bi herdu destên xwe a ha wilo ez bigirtima wê parsûyên min di hev re derbas bikirina. Lê belê wî tiliya xwe ya qeraqûçkê ji li min hilneda.

George hê jî vebû:

- Binêr, bê min ji bo çî dev ji van henekpêkirinan berdaye. Rojekê neh-deh kes li ber çemê Sacramentoyê

civiyabûn. Hingî ji dilê min hat ku ez listikekê bikim... Ez li Lennie zivirîm û min gotê:" Xwe bavêje". Lennie xwe avête çêm. Wî bi avjenî jî nizanibû. Hindik mabû ku ew bixeniqiya. Ji ber ku min xwe avêtibû avê û ew xelas kiribû, ew wextî bibûya erd û koletiya min bikira. Wî ji bîr kiribû ku min jê re gotibû, xwe biavêje avê. Lê ji wê hingê pê ve êdî min hew henekên wilo bi wî kirin.

- Lawikekî pir baş e, Slim got. Ji bo ku yek bibe mirov ne pêwîst e ku ew pir biaqil be. Heta ji min re wilo tê ku carina berevajiya wê dibe. Bi rastî kêman caran ji kesekî jîr û qurnaz mirovekî qenc derdikeve.

George careke din ew kaxezên ku li ser masê belavbûyî bûn dan hev. Li derve nalan digotin tep û li erdê diketin. Şewqa êvarê hê ji pencere rohnî dikirin.

George:

- Ji famîla min tu kes tune ye, got. Min yên ku bi tena serê xwe ji bo kar çûne çiftlikan , ditin. Tiştêkî bêtam e. Ew ji jiyane zewqê nastînin. Ew dawî dawî dibine mirovên xerab. Canê wan bi kerb dibe.

- Rast e, ew dibin mirovên xerab, Slim jî ew heqdar derxist. Ew dikevin rewşeke wilo ku hew dixwazin bi kesî re du gotinan bikin.

George:

- pirê caran Lennie jî dibe barekî ku nayête kişandin. Lê gava mirov hîni gera bi hevalekî re dibe, paşê mirov nikane dest jê berde.

Slim:

- Qet ne lawikekî xerab e, got, di nêrîna pêşî de xuya dibe, ku Lennie ne lawikekî xerab e...

- Ji xwe ew ne xerab e. Lê ji ber ehmeqiya xwe timî ew serê xwe dixê belayê. Wî li Weedê jî wilo kiribû. .

Gava wî kaxezek nivî zivirand, ew sekini. Mîna ku ew biveciniqe wî çavek avête Slim.

- Tu ê ji kesî re nebêjî, ne wilo?

Slim, bédeng bédeng:

- Wî li Weedê çi kir?

- Tu ji kesî re nabêjî, ne wilo?... Ez emîn im ku tu nabêjî.

Slim dîsan pirsî:

- Ma wî li Weedê çi kir?

- Ma ew ê çi bike, wî şengeke kirassor dit. Min jî te re got ya, aqilê yê me hebekî kême, ger tiştê li xweşa wî here ew ê muheqeq destê xwe di ser re bibe. Ew tenê dixwaze destê xwe di ser re bibe û hew. Gava wî destê xwe dirêj kir, da destê xwe bi kirasê wê yê sor bike, jinik qîriya. Lenniyê me şaş bû, nizanîbû wê çi bikira, hema bi kurtekirasê jinikê girt. Jinik jî her diqîriya. Ez ne dûrî wan bûm, qîrîna jinikê dihate min, min tavilê xwe gihande ba wan. Lennie wilo tirsiyabû ku wî ji hişk bi girtina kirasê jinikê pê ve tu tişt nedikir. Hema min dareke sêncê rakir û pê li serê wî xist, da ew kirasê jinikê zû berde. Ew wilo tirsiyabû ku, te çi bikira jî wî kirasê jinikê bernedida. Paşê tu zane, ew bi çi bigire, diqurufîne.

Slim bêî ku mûyekî wî tevbilive li pêşiya xwe dinihêrî. Hêdî serê xwe hejand.

- Baş e, paşê çilo bû?

George bi diqet ji kaxezan destakî din rêz kir. ..

- Wê çi bibe, jinik hema baz dide polisxanê û dibêje, evê ha dest avêtiye min. Û xortên Weedê ji bo ku Lennie lînc bikin, li der û dorê belav bûn. Em mecbûr man ku em hemû rojê di kortaleke avê de li ser çongan rûnên. Tenê serên me bi ser avê diketin, bi xêra gihayên li

dora kortalê em xelas bûn. Me wê şevê kefen çirand.

Slim demekê tişteq negot, paşê:

- Dêmek wî dest li wê jinikê nedabû?

- Na camêr. Tenê ziravê wê qetandibû û hew. Ger ew destê xwe bavêje min ez ê jî bitirsim. Lê wî tişteq bi keçikê nekir. Bi tenê wî dixwest kirasê wê yê sor mist bide, eynî mîna ku ew her çêleka ku dibîne mist dide.

- Ne lawikekî xerab e, Slim got. Ez peyayên xerab ji çavên wan nas dikim.

- Wilo ye, hem jî ez çî bibêjim ew ê tavilê... Lennie di derî re kete hundur. Wî çakêtê xwe yê şîn avêtibû nava milê xwe û bi şewişin dimeşiya.

George:

- Êêê, de ka bêje, Lennie, got, te ji cewrikê xwe hez kir?

Lennie bi nêrîneke xemgînî:

- Yê spî û qehweyî, got. Tam weke ku min dixwest.

George bi tevgereke qutbir dev ji kaxezan berda, bi dengê sar:

- Lennie! got.

- Çi ye?

- Min ji te re negotibû cewrikê xwe neyne vir?

- Cewrikê çî? Bi min re cewrik mewrik tune ye.

George hema ber bi wî ve baz da, bi milê wî girt û ew li ser piştê ramedand. Paşê George destê xwe dirêj kir û ew cewrikê ku Lennie di paşila xwe de veşartibû, derxist.

Lennie bi hilperînekê rabû ser xwe:

- Ka wî bide min, George.

George:

- Divê tu tavilê rabî vî cewrikî bibî têxî sindoqa wî, got. Divê ew li ba diya xwe bimîne. Qey niyeta te heye

ku tu wî bikujî? Cewrikê ku hê do êvarî çêbûye, tu diçî ji sindoqa wî derdixî. Baz de wî bibe cihê wî, an na ez ê ji Slim re bibêjim, da ew cewrik ji te bistine.

Lennie bi bergerîn destên xwe dirêji wî kirin:

- Ka cewrik bide min, George, ez ê wî bibime cihê wî. Min nedixwest ez tiştêkî xerab pê bikim. George, bi namûs min dixwest tenê ez wî hebekî mist bidim.

George cewrik da wî.

- Baş e, baz de, tavilê wî bibe têxe cihê wî û careke din jî wî ji sindoqê dernexe. An na tu dizanî ku ew ê bimire.

Lennie qelizî. Slim ji cihê xwe tevneliviya. Wî bi çavên xwe yên sakîn derketina Lennie temaşe kir.

- Ew eynî mîna zarokekî pênc salî ye, ne wilo?

- Erê, ew mîna zaroka ye. Hem jî mîna zarokên saf e. Ew ê here li êxur li ber sindoqê razê. Eh, guh mediyê... Ew çî dixwaze bila bike. Li wir xerabiya wî nagihîje kesî.

Êdî baş tarî bûbû. Xulamê kal Candey kete hundur û çû li ser nivinê xwe rûnişt. Kûçikê wî yê kal ji bi zorê li dû wî dimeşiya.

- Merheba Slim, merheba George. Ma hûn neçûn listika nalan?

Slim:

- Listina herşev li xweşa min naçe.

Candy dom kir:

- Ji bo Xwedê dilopeke whisky li ba kê heye? Zikê min diêşe.

Slim:

- Li ba min tune ye, got. Zikê min naêşe, lê ger whisky hebûya min ê ji vexwara.

Candy:

- Zikê min pir diêşe, got. Hemû ji rûyê wan silqan e. Hê berî ku ez bixwim, ez dizanim ew ê çi were serê min.

Carlsonê qelew ji hewşa tarî ve kete hundur, derbasî aliyê din yê odê bû û ew lampa din ya bi abajûr pêxist.

- Lawo li vir çav çavan nabîne. Ez di dînê wê kim, ev ê reşik wilo nalan davêje ku.

Slim:

-Bi rastî ji ew jêhatî ye, got.

- Tu çi dibêjî camêr! Ew nahêle kes çavên xwe veke...

Ew sekini û bêhn kir. Gava wî bêhn kir, wî berê xwe da aliyê kûçik.

- Wey li min, çi bêhneke vî kûçikî a ne xweş heye! Vî bavêje der Candy. Ev kûçikên pîr çiqasî bêhn didin. Heydê, vî derêxe. Candy bi zivirandin hate qiraxa nivîne xwe û uzra xwe xwest:

- Ev ji mêj ve ye ku li ba min e, êdî ez bi bêhna wî nahesim.

Carlson:

- Baş e, lê ez ji bêhna wî gêj dibim. Ger ew ji vir derkeve jî dê bêhna wî li hundur bimîne.

Ew bi gavên giran nêzikî kûçik bû û lê nihêrî.

- Diran di devê wî de nemane. Ew nikare li ser xwe ji bisekine. Çi fêda vî kûçikê pîr digihîje te Candy? Fêda wî nagihîje wî bi xwe jî. Çima tu vî heywanî nakujî ?

- Bi Xwedê!... Ev ji mêj ve ye li ba min e. Min ew hê ji biçûktî ve xwedî kiriye. Ez bi wî re li bendî mihan mame. Hûn li vê rewşa wî dinihêrin û bawer nakin, lê ez di jiyana xwe de li kûçikekî şivanan yê mîna vî rast nehatime. ...

George got:

- Min li Weedê peyayek nas dikir, kûçikekî wî yê şivanan hebû, ew marîfeta xwe ji kûçikên din hîn

búbú.

Carlson ji tiştê ku dizanîbû qet şaş nedibû:

- Bala xwe bide min Candy, got. Ev kûçikê han her janê dikişîne. Tu ê wî bibî û guleyekê berdî a vir wî-daqûl bû û ew cih nişan da-ew qet ferq ji nake.

Candy bi çavên xemgîn li dora xwe nihêrî û hêdika:

- Na, na, got, ji destên min nayê. Ew ji zû ve ye ku li ba min e.

Carlson israr kir:

- Jiyana ji vî heywanî re dibe ezab. Di ser de jî ew mîna daşirê bêhn dide. Ez ji te re tiştêkî bibêjim? Ez dikarim ji berdêla te ve wî bikujim, da ku tu pê neêşî.

Candy çimên xwe ji ser yanê berdan jêr. Riha xwe ya spî bi hêrs mist da û bi hêdika:

- Ez wilo hînî wî bûme ku, got. Min ew ji biçûkti ve mezin kiriye.

Carlson:

- Jiyandîna wî nayê maneya ku tu qencyê bi wî dikî, got. Guh bide min. Dêlika Slim teliqiye. Ger tu bixwazî, wê Slim cewrikekî bide te, tu dikarî ji xwe re mezin bikî.

Erebevan kûçikê pîr bi çavên xwe yên sakîn hîn kiribû.

- Erê, got. Ger tu bixwazî, tu dikarî cewrikekî ji wan ji xwe re bibî.

Bi carekê ve mîna ku ew li xwe mikur hat:

- Heqê Carl heye, Candy. Fêdeyeke vî kûçikî nagihîje wî bi xwe jî. Ger ez kal û kulek bibim, ez ê pîr bixwazim ku yek guleyekê berde min.

Ji ber ku gotina Slim ji hukmê qanûnê bû, Candy bi çavekî bêhêvî li wî nihêrî.

- Belkî canê rebeno biêşe. Xwedikirina wî ji min re

ne zehmet e.

Carlson:

- Ez ê wî bi usûl bikujim. Ew ê tişteki his neke. Ez ê sîlahê berdim tam vira wî. (Wî bi pozika sola xwe ew cih nişan da). Ew ê tavilê can bide.

Carly her li rûyên wan dinihêri û mîna ku alikariyek dipa dixuya. Karkereki çiftlikê kete hundur. Te digot qey wî bi milên xwe yên daketi barek ceh hilgirtiye, pê li pozikên solên xwe dikir û bi şewişin dimeşiya. Ew çû ber nivînê xwe û şewqê xwe danî ser refê. Paşê wî ji refê rahişte kovarekê û anî ber şewqa ser masê.

- Slim, ma min ev nişanî te dabû? pirsî.

- Te çi nişanî min dabû?

Yê xort, rûpelên kovarê yên dawî tev dan, piştî kovar danî ser masê û bi desta îşaret kir.

- Ka tu vir bixwîne.

Slim xwe daqûl kir.

- Heydê, bi dengê bilind bixwîne, mêrik got.

Midûr beg hêdi hêdi dixwend. "Ev serê şeş mehan e ku ez kovara we dixwinim û ez di wê baweriyê de me ku kovara we ya herî baş e. Çirokên Peter Rand li xweşa min diçin. Ew zîlamê han yeman e. Me ji romanên mîna "Siwarê Hespê Reş" bêpar nehêlin. Ez ne mirovekî wilo me ku li ser hev naman dinivîsim. Bi tenê min xwest ku ez ji we re çend rêzan binivîsim û bi we bidim zanîn ku kovara we ya herî baş e."

Slim bi nêrineke pirsyarkî serê xwe bilind kir.

- Tu çima vê bi min didî xwendin?

Whit got:

- Tu dom bike, navê li binî bixwîne.

Slim xwend:

- Di karên xwe de biserketî bin, William Tennes.

Dîsan li Whit nihêrî:

- Min xwend, çi ye?

- Bill Tennes tê bîra te? Berî sê mehan ew li vir dixebitî.

- Ma tu dibêjî ku wî ê ev nama han nivîsandibe?

- Erê, wî bi xwe nivîsandiye, Whit bi dengê bilind got. Ew e.

Slim:

- Herhal tu rast dibêjî. Bi rastî wan nama wî çap kirine.

- Ez emîn im. Ez û Bill rojekê li vir rûniştî bûn. Hejmareke kovarê ku nû derketibû di destên wî de bû. Wî lê dinihêrî. Ji min re got: "Min nameyek nivîsandiye. Ka ez binêrim bê wan xistiye vê hejmarê. Lê wan nexistibûyê. Bill got: "Dibe ku paşê têxinê". A ev e ew nameya wî.

George destê xwe dirêjî kovarê kir.

- Ka bide min.

Whit nivîs dit, lê kovar neda kesî, bi tiliya xwe ya eşedê name nişan da. Paşê wî çû ew kovar li ser refên sindoqan bi rêk û pêk bi cih kir.

- Gelo Bill ev ditî ye? Ez û Bill bi hev re li nava erdê nokan dixebitîn. Me herdiwan jî makîneyên perçivandinê bi kar tanîn. Bi rastî Bill lawikekî merd bû. Van peyvên han kûçikê Carlson bi wî nedabû jibîrkirin. Wî çavên xwe ji heywanê pîr nediqetan. Candy bi rewşeke aciz li wî dinihêrî. Dawî dawî Carlson got:

- Ger tu bixwazî ez ê a niha vî heywanî ji vî ezabi xelas bikim. Em careke din jî qala wî nakin. Ma ew jiyaye çi ye? Ew nikane xwarinê bicû, çavên wî

nabînin, heta bêî ku ew xwe biêşîne nikare bimeşe jî.

Candy hebekî bi hêvî bû:

- Silaha te tune ye ku? got.

- Ev çi peyv e. Demançeke min a Luger heye. Ew qet wî naêşîne.

Candy got:

- Em ê sibehê bifikirin. Ka bila sibeh bê.

Carlson:

- Sedemê ku em ê bîminin sibehê çi ye? got.

Ew çû ber nivînê xwe, çentê xwe jî binê yanê kişand, jî hundirê çente demançeke bi marka Luger derxist û got:

- Em ê tavilê vî karî biqedînin. Ma jî ber vê bêhna genî mirov dikare razê yaho?

Wî demançe xiste bêrika xwe ya dawî. Bi hêviya ku ew ê li dij derkeve, Candy demeke dirêj li Slim nihêrî. Slim qet devê xwe venekir. Candyê ku bi hêvî bûbû, hêdika got:

- Başê, tu dixwazî çi bikî? A jî te re wî bibe.

Wî li kûçik jî nenihêrî. Xwe li ser nivînê xwe dirêj kir, destên xwe xistin bin serê xwe û li zikê odê nihêrî.

Carlson qayişeke biçûk jî bêrika xwe derxist. Paşê daqûl bû û ew qayiş xiste stûyê kûçik. Ji bilî Candy hemûyan li wî dinihêrîn. Bi hêdika:

- Were, kuçî, kuçî, got, û jî bo teselikirinê li Candy zivirî. "Ew ê qet his neke".

Candy tev negeriya û qet bersiv jî neda. Carlson qayiş bada.

- Heydê, bimeşe.

Kûçik bi hezar zehmetiyan rabû ser xwe, lingên xwe di erdê re kişkişandin û qayişa ku ew dikişand, taqîb kir.

Slim:

- Carlson! got. Tu dizanî tu ê çilo bikî, ne wilo?

- Tu dixwazî çi bibêjî, Slim?

Slim bi kurtayî:

- Bêrekê bi xwe re bibe, got.

- Ha, rast e, ez ê bêrekê jî bi xwe re bibim.

Wî kûçik di tarîtiyê de derxist derve.

George heya devê derî bi wî re çû, derî li dû wî girt û ristik kişand. Candyê ku xwe li ser piştê, li ser nivînê xwe dirêj kiribû, li zikê odê temaşe dikir.

Slim bi dengê bilind got:

- Simê qantireke min çiriyaye. Ez ê herim hinek getran tê bidim.

Dengê wî çû hemû kesên li odê. Paşê ew deket derve. Derve bédeng bû. Dengê lingên Carlson hew dihatin bihistin. Bêdengiyê ode dagirt û dom kir.

George got:

- Bi namûs niha Lennie hê jî bi cewrikê kûçikê re li êxur e. Niha ew xwedicewrik e ya, ew êdî hew nêzîkî vir dibe.

Slim ji Candy re:

- Tu çend cewrikan bixwazî, ji xwe re bibe, got.

Candy bersiv neda. Ode dîsan di nava bédengiyê de ma. Ew bédengî ji tarîtiya şevê dihat û li odê belav dibû. George got:

- Gelo ma kes dixwaze bi min re bi desteyek kaxez bileyize?

Whit:

- Ez dikarim desteyekî dudan bi te re bileyizim.

Ew di binê lampê de li pêşberî hevdu rûniştin. George kaxez li hevdu xistin, lê ji ber ku wî dengî bala hemû mirovên li wir dikişand, wî dest ji lihevexistina

kaxezan berda. Ode dîsan di nava bêdengiyê de ma. Bi wî awayî deqîqeyek dudu derbas bûn. Candy bêî xwe tevbilivîne xwe li ser piştê dirêj kiribû û li zikê odê temaşe dikir. Slim demekê lê nihêrî, paşê li destê xwe nihêrî. Wî destekî xwe danî ser destê din û wilo bê tevger hişt. Di wê navê de di binê derî de dengêkî sivik hat, yên li wê derê hemiyana bi dilşahî berê xwe bi aliyê derî ve kirin. Bi tenê Candy çavên xwe ji zikê odê nediqetandin.

George:

- Qey mişk di binê wî de heye, got. Divê em feqekê vegirin.

Whit debar nekir:

- Te pir dirêj kir lo! Çima tu kexezan nadi? Ma em ê bikaribin wilo bileyizin?

Piştî ku George destekê kaxezan danî ser masê, li rûyê wan ê piştê temaşe kir. Bêdengiyê careke din ode dagirtibû.

Ji dûr ve dengê silahekê hate bihistin. Peyayên li wir çavên xwe berdana ser kalo. Hemû serî ber bi wî ve hatin zivirandin.

Kalo demekê temaşekirina xwe ya zikê odê dom kir, paşê hêdi hêdi ber bi diwêr ve zivirî û bêdeng ma.

George kaxez bi deng li hev xist û da wî. Whit textekî jimarana ber bi xwe ve kişand û fiş rast kirin. Piştî Whit got:

- Qey hûn herdu bi rastî hatine kar?

George:

- Tu dixwazî çî bibêjî?

Whit keniya:

- Ji ber ku hûn roja îne hatine! Divê hûn du rojan bixebitin.

George:

- Ev hesabê ha nekete serê min, got.

- Ger tu demeke dirêj li çiftlikên weha mezin mabûyayî te ê fêhm bikira. Peyayekî ku bixwaze li çiftlikeke wilo çavnêriyekê bike, ew ê roja şemiyê piştî nivro were. Ew wê rojê xwarina xwe ya êvarê û roja yekşemê jî sê dan xwarin dixwe, roja duşemê jî piştî taştê, bêî ku destê xwe jî tevbiivîne, ereba xwe dikişîne û diçe. Helbûkî hûn roja inê nivro hatine kar. Dêmek hesabê we çi dibe bila bibe, hindiktirin divê hûn roj û nîvekê bêtir bixebitin.

George li hundirê çavên wî nihêri:

- Em ê demekê li vir biminin, got. Em bi niyet in ku em çend quruşan bidine ser hev.

Derî hêdika vebû, serê seyis yê reş, bi rûyekî ku xemgîniyan şopên xwe li ser neqîşandibûn û bi çavên bi hedan, dirêjî hundur bû.

- Slim Beg!

Slimê ku hê jî li Candyê kal mêze dikir, berê xwe da wî.

- Ha! Ha! Merheba, Crooks. Çi ye?

- Te xwestibû ku ez jî bo simê hespê te qetranê bikelinim, niha hazir e.

- Rast e Crooks. Ez ê tavilê herim dermên tê bidim.

- Ger tu bixwazî ez dikarim bikim, Slim beg.

- Na, ez ê bi xwe bikim.

Ew rabû.

Crooks rawestiya.

- Bibêje.

- Ew peyayê girs hebû ya, ew ê ku nû hatiye, niha li êxur e û bi cewrikên te dileyize.

- Zerara wî nagihîje wan. Min cewrikek ji wan daye

wî.

- Min tenê xwest ku haya te jê hebe. Ew cewrikan ji sindoqê derdixê û wan di nava destên xwe de dieciqîne. Tiştên wilo li xweşa rebenkên heywanan naçe.

- Zerara wî nagihije wan, Slim got. Ez ê bi te re bêm.

George serê xwe hilda jorê:

- Ger ew dehbê mezin kar xera bike, wî biqewirine, Slim.

Slim bi seyis re derket.

George kaxez dan. Whit ew kaxez girtin û di çav re derbas kirin.

- Te Çûçê dit?

- Çûça çi?

-Jina Carly ya nû, lo.

- Ha, min ew dit.

- Ew xwe pir vekirî dihejîne.

- Min ew wilo demeke dirêj neditiye, George got.

Whit bi tevgereke qure kaxezên di destê xwe de danîn ser masê:

- Hela tu hebekî din jî li vir bimîne û çavên xwe veke, binêr bê tu ê hê çi bibinî. Jinik bi dizî nake ku. Min heya niha tişteki wilo neditiye. Kar û îşê wê ew e ku ew çav berde xelkê. Bi namûs wê niha çav berdaye seyis jî. Armanca wê çi ye ez têngahijim.

Weke ku ne xema George be:

- Ji roja ku tu hatiya vir qet şer derneketiye

pir vekirî xuya bû ku Whit guh nedida kaxezan. Wî kaxezên di destên xwe de danîn ser masê.

George kaxez bi destekî li hev xistin. Wî weke her dem ew vekirin. Heft kaxez bi rêz kirin, şeş heb danîn ser, pêncên din jî danîn ser wan .

Whit got:

- Ez fêhm dikim bê tu dixwazî çî bibêjî. Na, hê tiştêk nebûye. Curley bêî rawestan kêçên xwe dikuştin. Kengî xortek were vir, jînik hema xwe tê dide. An ew ê li Curley bigere, an jî qaşo mîna ku wê tiştêkî xwe winda kiriye û lê digere, dike. Bi kurtî ew jî pey xortan naqete. Curley jî her kêç dikevinê, heya niha wî tu gû jî belav nekiriye.

George got:

Dawiya vî karî xerab e. Muheqeq wê jî rûyê vê jînikê siqûmatek çêbibe. Ew tipeke wilo ye, jî bo mirov têxe girtîgehê amade ye. Karê Curley jî zehmet e, li çiftlikê komek peya hene, cihên wilo ne li gorî jinan in, jî xwe qet ne li gorî yên wilo ne.

Whit got:

- Ger te bivê, tu jî dikarî sibehê êvarî bi me re werî bajêr.

- Çima? Çi heye?

- Wekî her car em ê herin mala Mama Suzy. A rasti ew maleke yeman e. Mama Suzy her kesî bi ken li ser piştê dixîne... Ew behsa gelek tiştên xweş dike. Şemiya çûyî gava em çûbûne wir û wê em bera hundir dan, li keçikên xwe zivirî û got: "Keçikno, kincên xwe li xwe bikin, komsêr hat!" Ew hiç hovîtiyê jî nake. Pênc jin li ber destên wê hene.

George pirsî:

- Ew kar bi çiqasî dibe mal?

- Bi du kaxez û nivê. Li wir qedehê whisky bi bîst û pênc sentan e. Ji bo rûniştinê qoltixên xweşik jî li mala Suzyê hene. Ger canê mirov jinê nexwaze jî, mirov dikare jî xwe re li ser qoltixan rûnê, du-sê qedeh whisky vexwe û dema xwe derbas bike. Qet ne xema Suzyê ye, ew ne dixwaze mirov bilezîne, ne jî yên ku

jinan naxwzin diqewirine.

George:

- Belkî ez jî werim wir bibînim, got.

- Ji xwe ku tu werî tu ê baş bikî. Em ê li wir têra xwe kêf bikin. Mama Suzy ji me re gelek pêkenînan dibêje, em ji ber pêkenînen wê ji kenan li ser piştê dikevin xwarê. Tu zane wê rojekê çi ji me re gote? Got:” Hin kes hene gava ew xaliçeyekê li erdê radixin û abajûreke bi xeml bi ser ve bi dar de dikin, ji wan weye ku ew kerxaneyeke sosyete dixebitînin”. Wê dev davête mala Clarayê. Suzy got ku:” Ez dizanim bê hûn çi dixwazin xortino!” Keçikên min bènexweşi ne. Whiskya min jî av têkil nebûye. Yên ku bixwazin ji xwe re li lampeyên morîkî binihêrin û bi nexweşiya sûzenekê bikevin, cihê ku ew herinê xuya ye”. Wê paşê jî wê got ku:” Ji ber evîna lampeyên morîkî, ez çi peyayên ku xwe qure dikin, nas dikim”.

George:

- Dêmek Clara maleke din dişuxuline, ha?

- Erê, Whit got. Em qet naçin wir. Mirov dikare bi sê dollaran jî fişekan bavêje Clarayê. Ji bo qedeheke whisky jî sî û pênc sent; a din jî ew nizane mîna Mama Suzyê gotinên xweş bike. Lê mala Suzyê pakij e, qoltixên wê jî xweşik in. Lê ew mirovên cirrnexweş naxe hundir.

George:

- Ez û Lennie dixwazin hinek pere bidin ser hev, got. Dibe ku ez bi te re werim qedehekê vexwim, lê ez du dollar û nivê xerc nakim.

- Mirov carina di nav re dixwaze ji xwe re kêfê bike, Whit got.

Derî vebû, Lennie û Carlson bi hev re ketin hundir.

Ji bo ku Lennie li ber çavan nekeve, ew çû li ser nivînê xwe rûnişt. Carlson daqûl bû û çentê xwe ji binê dîwanê derxist. Wî li Candyê ku hê ji berê wî li dîwêr bû û dirêjkirî bû, nenihêrî. Carlson ji çentê xwe firçeyeke biçûk a bi taybetî ji bo pakkirina silahan bû û şûşeke zeytê derxistin. Wî ew danîn ser nivîna û rahişte demança xwe, gundorkê wê derxist û gulle jê avêtin. Paşê wî bi wê firçeka biçûk lûla wê paqij kir. Gava Candy dengê çiqîniya enjektorê bihist, ew zivirî, piştî ku demekê li silahê nihêrî, dîsan berê xwe guhert.

Carlson hema ji xwe:

- Ma Carly hê nehatiye? got.

Whit:

- Na, got. Gelo Carly dîsan çi dide û distîne?

Carlson çavekî xwe girtibû, li lûla demança xwe dinihêrî:

- Ew li jina xwe digere. Wî li derve her der tevlihev kiriye.

Whit bi awayekî henekpêkirinî:

- Ew nivê wexta xwe bi lêgerîna li jina xwe derbas dike, nivê din jî jina wî li wî digere.

Curly bi rewşeke teşqeleyî kete hundur:

- We jina min neditiye, zarokno? got.

Whit:

- Ew nehatiye vir, got.

Curly bi nêrîneke bi tehdît ode di çav re derbas kir.

- Slim bi ku de cehemî ye?

George:

- Ew çûye êxur, got. Simekî hespê wî perçivî ye, çûye qetranê tê bide.

Curley milên xwe bi xwe ve berdan û sînga xwe nepixand:

- Ew ji kengî ve çûye?

- Berî neh-deh deqîqeyan.

Curly ber bi derî ve pekiya û bi gurmîn derî li dû xwe girt.

Whit rabû ser lingan:

- Wê ne xerab be, ku mirov li vî temaşe bike. Her ku diçe Curly serê xwe winda dike. Ne wilo bûya wî ê nexwesta ke ew bela xwe di Slim bide. Curly zîrek e, pîr zîrek e. Ew di bezîna "Lepîkên Zêr" de ketiye finalê.

Ew, hemû rojnameyên ku behsa wî dikin, hiltîne.

Ew fikirî:

- Lê ger ew dest Slim nede, ew ê baş bike. Slim nokê hesinî ye.

George:

- Ew wilo texmîn dike ku jina wî bi Slim re hawha dike, ne wilo?

- Wilo dixuye, Whit got. Lê belê tu danûstandineke Slim bi jina wî re tune ye. Ez hiç guman nakim. Lê ger ku kar çewt here, ez pîr meraq dikim bê wê çi bibe. Heydê em herin binêrin.

George got:

- Ez ê li vir biminim. Ez naxwazim pozê xwe têxim nava karên wilo. Ez û Lennie fikirîne ku em peran bidine ser hev. Carlson pakijiya demança xwe qedand, silah xiste çente, çente jî ajote binê yanê.

- Ka ez herim carekê binêrim, wî got.

Candyê kal ji cihê xwe tevnediliviya. Lennie jî li ser nivînê xwe rûniştibû û bi diqet li George mêze dikir.

Piştî ku Whit û Carlson derketin û derî li dû wan hate girtin, George li Lennie zivirî.

- Tu çi difikirî?

- Hiç, George, Slim dibêje, ger tu çend rojan cewrikan

mist nede ew ê baş bibe. Slim dibêje, wilo zerar digihije wan. Ez jî hema bi paş de hatim vir. Min tiştêkî xerab nekiriye, George.

- Diviya bû min ev jî te re bigota, George got.

- Bi namûs min tiştêkî xerab bi wan nekiriye. Min cewrikê xwe danibû ser milê xwe û min ew mist dida, tenê ewqas.

George pirsî:

-Te Slim li êxur nedit?

- Erê, min ew dit. Wî jî min re got, ger tu ewqasî cewrikê xwe mist nedi tu ê baş bikî.

-Te ew jî nika ha jî nedit?

- Jîna Curly?

- Erê, ma ew ne li êxur bû?

- Na. Ger hatibe êxur jî min ew neditiye.

- Ma te nedit ku Slim bi wê re peyivî?

- Na, min neditiye. Ew nehatiye êxur.

George:

- Baş e, got. Herhal ew ê li pevçûnekê temaşe nekin. Ger ew li hev bixin, tu têkilî wan mebe, Lennie.

Lennie:

- Ez pevçûnê naxwazim, got.

Ew jî nava nivînê xwe rabû û li ber masê, li hemberî George rûnişt. Bêî ku George ferqa hebûna wî bike, wî dîsan kaxezên xwe li hev xistin û paşê vekir. Bi qestî, bi hêdikahiyeke bi sedem tevgeriya.

Lennie destê xwe dirêj kir, rahişt kaxezekê û di çav re derbas kir. Paşê ew serberjêr kir û dîsan lê nihêrî.

- A, herdu seriyên wê mîna hev in, got. George, jî bo çî herdu seriyên wê mîna hev in?

- Ez nizanîm, George got. Ew wilo çêdikin. Gava te Slim li êxur dit wî çî dikir?

- Slim?

- Erê, te ew li êxur ditibû, wî jî te re gotibû cewrikan zêde bi ser hev de neeciqîne?

- Ha, rast e. Di destên wî de kûzek û firçeyek hebû. Ez nîzanim bê wî ê çi bikira.

- Tu êmin î ku jinik jî ne li wir bû? Tê bîra te, mîna ku ew sibehê zû hatibû vir.

- Na, min ew li hundir nedit.

George bêhnek rehet berda.

- Kuro ma qey kerxane nemane? Mîrov li wir serê xwe dibîne û têra xwe kêf dike. Li wir ne kes têkilî te dibe, ne jî kes te dibîne. Paşê tu dizane bê ew ê bi çiqasî li ser te bibe mal. Lê belê ger tu têkevi xefikeke wilo, xelasi tune ye.

Lennie bi heyranî li wan gotinan guhdarî dikir, jî bo ku ew serê gotinê jî bir neke, wî hêdika devê xwe dibir û tanî.

George dom kir:

- Andy Cushman tê bîra te, Lennie? Ew diçû dibistana destpêk.

Lennie jê pirsî:

- Ew ê ku diya wî jî zarokan re şêranî çêdikir?

- Erê, ew. Ger ew tiştêkî qirdikî be tavilê tê bîra te.

George ew listika kaxezê ya ku vekiribû, bi diqet berçav dikir. Wî yeqlibek danî ser rêza pêşî û dulib, sêlib û çarlibeke karo jî danîne kêlekê.

George:

- Andy niha di girtigehê de ye. Ew jî rûyê jîna xwe hatiye girtin.

Lennie bi tiliyên xwe li masê kire tîketik.

- George!

- Çi ye?

- George, Ew mala ku em ê mîna maldaran tê de rûnên... Paşê ji bo ku em kîroşkan jî bikirin, ji me re hê çiqas dem divê?

George:

- Ez nizanîm, George got. Pêşî divê em peran bidine ser hev...Ez cihekî biçûk, ku mirov dikare bi perakî hindik bi dest bixe, nas dikim. Lê ew bê pere nadin mirov.

Candyê kal hêdîka zivirî. Çavên wî di nava serê wî de beloq bûbûn û balkêşî li George guhdarî dikir.

Lennie:

- Ji min re behsa wir bike, George got.

- Min hê do ji te re behs kiribû.

- Careke dîn jî behs bike, George.

- Ev e Cano, pênc hektar erdê wî heye. Aşekî wî yê biçûk yê bê, maleke biçûk û pînikeke wî heye. Mitfaxeke wî, darên wî yên mewan, qeresî, sêv û mişmişan hene. Darên gwîzan û hinek tûfîrîngî jî heye. Quncikeke wî ya ku wî lê nefel çandîye heye û têra xwe jî ava wî heye.

- Lê kîroşk, George?

- Niha kîroşk tune ne, lê ez ê bi hêsanî cihek du cihên kîroşkan çêbikim. Tu ê jî kîroşkan bi nefelê xwedî bikî.

- Hem jî ez ê çawan xwedî bikim.

George destên xwe jî kaxezan kişand. Dengê wî hê jî gurr bû.

- Wê berazek du berazên me jî çêbibin. Em ê mîna kalîkê min, cihekî karsaziyê ava bikim. Em ê berazan serjêkin û ji xwîna wan sicûxan çêbikin. Û em ê tibabek tiştên din bikin. Paşê em ê ji çem nêzîkî sed masîyan bigirin, wan xwê bikin û hişk bikin. Em ê wan di

taştê de bi noşî bixwin. Ez li ser masiyên çêm dêhn dibim. Em ê di demsala fêkî de ji wan konserve jî çêbikin . Çêkirina konserveya firingiyan hêsan e. Em ê her rojên yekşeman mirîşk an jî kiroşkan serjêkin. Belkî çêlekeke an bizineke me jî çâbibe. Wê şîrê wê ewqas tîr be, ku mirov ancax bi kêrê, an jî bi kevçî bi-karibe toyê wê ji ser rake.

Çavên Lennie beloq bûbûn û lê guhdarî dikir.

Candyê kal jî çavên xwe ji George nediqetandin.

Lennie bi hêdika:

- Em ê weke maldaran bijîn, got.

George:

- Ji xwe, got. Wê di bexçeyê me de komek sebze hebe. Ger dilê me bibije whisky an em ê hêkan, an şîr, an jî tiştêkî din bifiroşin û ji xwe re bikirin. A em ê li wir bijîn. Ew der wê bibe mala me. Ew ê hewcedariya me jî vê gera berdewam û ji xwarina xwarinpêjên japonî nemîne. Na, na, em ê bibin xwedyê maleke ku ya me be. Êdî em ê li nivîngehê ranezên.

Lennie li ber wî geriya:

- Çi dibe, George, ji min re behsa malê bike.

- Ev e, wê maleke me a biçûk û heryekê odeyeke me hebe. Û wê sobeke me ya girover jî hebe; em ê di zivistanan de wê pêxînin. Ji ber ku wê erdê me ne pir be, em ê wilo zêde newestin. Belkî em rojê şeş-heft saetan bixebitin. Em ê rojê yanzdeh saetan barên ceh nekişînin. Gava em tiştêkî biçînin, em ê bi xwe hilînin û em ê bi çavên xwe bibînin ku tiştên me çandiye wê çi ber bidin.

Lennie bi germî got:

- Wê kiroşkên me jî çêbibin. Ez ê li wan binêrim. Behs bike George, ez ê çawan li wan binêrim?

- Tu ê rahêjî çewalekî û herî nava erdê binefelê. Tu ê çewêl tijî nefel bikî û bibî têxî pîna kiroşkan.

Lennie:

- Ew ê bi qirçeqirç bixwin, got. Tu dizanî ku ew çawan dixwin? Ê min, min ditiye.

George dom kir:

- Hin ji wan şeş heft caran dizên. Bi vî awayî hem ji bo xwarinê, hem jî ji bo firotinê ew ê tibabek kiroşkên me çêbibin. Paşê em ê çend kevokan jî ji xwe re xwedî bikin, bila ew ji xwe re li dora êş bifirin.

Bi dilfirehî li dîwarê di ser Lennie re nihêrî:

- Wê ev hemû bibin malê me. Wê tu kes nikanibe me biqewirîne. Ger yek li xweşa me neçe, em ê jê re bêjin; heydê, here. Ger ew mêr be bila ew neçe. Ger destek were mêvandariya me, wê ji bo wî nivînekî me yê cihgir hebe. Em ê jê re bêjin, "Çima tu îşev li ba me namîni?" Ew ê jî bimîne. Wê kûçikekî me yê nêçirê û du-sê pisîkên me hebin. Lê belê pisîk çêlikên kiroşkan dixwin, divê tu bi diqet bî.

Lennie bi hêz bêhna xwe digirt û berdida.

- Ka bila ew bixwin, hingî ez ê nişanî wan bidim bê ka dinya çend koşe ye.

Bêhna wî hate ber wî. Ew di hundirê xwe de dimiriqî. Wî fort li pisîkên ku wê bela xwe di kiroşkan bidana, dikir.

George xwe avêtibû hembêza xeyalên xwe yên berz.

Gava Candy dest bi peyvê kir, mîna ku herdu jî li ser sûc hatibin girtin, ji cihê xwe hol bûn.

Candy got:

- Ma hûn cihêkî wilo nas dikin?

George tavlê bi xwe ve hat:

- Em nas bikin nas nekin, ji te re çi lazim e?

- Na cano, min negot wî cihî ji min re bibêjin, li ku dibe bila bibe.

- Rast e, George got. Ger tu bi sedsalan li cihekî wilo bigerî, tu nabînî.

Candy bi rewşeke bi heyecan got.

- Gelo ji bo cihekî wilo çiqasî dixwazin?

George bi çavekî bi şik li wan nihêrî:

- Eh, ez bawer im ez ê bikaribim bi şeşsed kaxezan bibinim, got. Ew kal û pîrên ku lê rûdinên miflis bûne. Û pîrê jî hewcedarî emeliyatekê ye. Lê ez ji te re bibêjim, çima tu têkili karê me dibî, çima tu pozê xwe dixî nava karê me?

Candy got:

- Ez peyakî wilo me, ku ez bi destekî tenê bi kêrî kar nayê. Min destê xwe li vê çiftlikê winda kir. Ji ber vê yekê ew niha kar marên xwe yên biçûk bi min didine kirin. Ji ber windakirina destê min wan du sed û pêncî dollar dane min. Min di rewşa îro de pêncî dollarên din jî xistine ser. Niha hemû di bankê de ne. Li ser hev dikin sêsed, piştî dawiya mehê ew ê pêncî dollarên din jî têkevin destên min. Guh bide min bê ez ê çi bêjim... (Ew bi heraret daqûl bû) Min jî bi xwe re bibin zarono, hi, hûn çi dibêjin? Ez dikarim sêsed û pêncî dolarî têxime vî karî. Ez zêde bi kêrî kar nayê, lê ez dikarim xwarinê çêbikim, dikarim li mirîşkan binêrim, dikarim hinekî jî tevrika bexçe bikim, hi, hûn çi dibêjin?

George çavên xwe nêvî girtin.

- Ka ez bifikirim, got. Ji ber em fikirîbûn ku tenê em ê herdu vî karî bi hev re bikin.

Candy peyva wî birrî:

- Ez ê wesiyetnamekê amade bikim. Ji ber ku ez bê kes û kûs im, ez bimirim wê para min ji we re bimîne.

Ma perên we hene? Dibe ku em tavilê bikaribin vî karî bikin?

George bi acizî tif kir:

- Hemû perên me yên ku hene, deh dollar in. (Bi rewşeke bi fikir bi ser ve zêde kir.) Guhdarî bike, ger ez û Lennie mehekê bixebitin û qet mesref nekin, wê sed dollarên me çêbibin. Tevlî yên te dibe çarsed û pêncî. Em ê bikaribin bi van peran karê xwe bixine rê. Tu û Lennie hûn ê bi wir re mijûl bibin, ez ê ji bo deynê me yê ku bimîne, ji xwe re karekî bibînim, hûn jî dikarin di wê navê de hêkan bifiroşin.

Ew bêdeng man. Bi ecêbmayî li hevdu dinihêrîn. Ew xeyala ku wan qet bawer nedikir wê bibe rastî, niha li rastiyê geriyabû.

George bi pesindan got:

- Lawo me kirrî û xelas.

Bi heyranî dinihêrî, hêdîka ducare kir:

- Me kirrî û xelas.

Candy li qiraxa nivîna rûnişt. Milê xwe yê jêbûyî bi rik xurand.

- Ez berî niha bi çar salan seqet bûme, got. Li ku be wextî ew pehînekê li qûna min bixin. Gava ez têkevim rewşeke wilo, ku nikanibim odayekê jî bimalim, hingî ew ê min bişînin Mala Belengazan. Ger ez perê xwe bidim we û gava ku karekî mîna yê mirovan ji min neyê, belkî hûn destûr bidin, ku ez bexçê we tevir bidim. Ez ê firaxan bişom û wekî din kar marên hûr ji bikim. Qet nebe ez derdên li ber deriyên xelkê nakîşînim û li mala xwe, karê xwe bikim.

Bi dengêkî xemgîn bi ser ve zêde kir:

- We dit bê îşev çî kirin ji kûçikê min, ne wilo? Ew dibêjin, fêda wî ji kesî re tune ye, dibêjin fêda wî ji xwe

re jî tune ye. Gava ew min bavêjin der, qet nebe yek rabûya û bi xêra xwe gulleyek berda serê min, ez ê ji xwe re xelas bibûma. Lê kes vê nake. Cihekî ku ez herimê wê tune be; ez ê nikaribim li tu deran kar bibînim. Heya hûn ji vir herin, wê sî dollarên min yên din jî ghiştibin ser hev.

George rabû, lê dîsan rûnişt. Ew bi spehibûna xeyalên xwe dilşa bû. Hemû li rastgerîna wê xeyala spehî difikirîn, bêî ku tevbilivin, wilo rûniştibûn.

George xeyala xwe bi kar tanî:

- Mesele rojekê cejn e, an jî canbaxaneyek hatiye bajêr, an jî maçeke basketbolê heye, ez çi zanim, gelek tiştên din.

Candyê kal serê xwe hejand.

George:

- Em ê rabin herin, ma wê çi bibe? got. Em destûrê ji kesî naxwazin. Bi tenê ku em bêjin "heyde em herin", em ê rabin û herin. Em çelekan bidoşin, hinek xwarin bidin mirîşkan û em ê rabin herin.

Lennie:

- Em ê gihê jî bidin kiroşkan. Ez ê xwedikirina wan qet ji bir nekim, got. Em ê kengî vî karî bikin, George?

- Piştî meheke din. Tam piştî meheke din. Tu zane ez ê çi bikim? Ez ê namekê ji yên ku li wir rûdinên re bişînim û ez ê haya wan bigihînimê ku em ê wir biki-rin. Û wê Candy jî sed dollari beyê bişîne.

Candy:

- Ji xwe, got. Sobeyeke wan a baş heye, ne wilo?

- Erê, sobeyeke wan a baş heye. Ew hem êzingan, hem jî komirê dişewitinin.

Lennie:

- Ez ê kûçikê xwe yê biçûk jî bibim, got. Bi namûs wê

ew cih gelek li xweşa min bê.

Dengê ji derve nêzik dibû. George bi lez û bez got:

- Ji kesî re tişteki nebêjin. Bila ji me hersiyan pê ve kes pê nizanibe. Ew ê me ji vir biqewirinin, da em peran qezenc nekin. Divê mîna ku em ê di hemû jiyana xwe de ceh bikişinin, em tevbigerin. Paşê rojekê em ê heqê xwe bistinin û em ê lêxin herin.

Lennie û Candy ji kêfan rû li xwe qermeçandin û bi seriyar tesdiq kirin.

Lennie xwe bi xwe got;

- Divê ji kesî re neyê gotin.

Candy got:

- George!

- Çi ye?

- Diviyabû min kûçikê xwe bikuşa, George. Diviyabû min destûr nedaya ku yekî biyanî kûçikê min bikuje.

Derî vebû. Slim kete hundir, dû re jî Carly, Carlson û Whit ketin hundir. Destên Slim jî qirê reş bûbû, ew ecêb hêrs bûbû. Carly bi enîşka wî ve zeliqî bû.

Carly:

- Min bi armanceke xerab negot, Slim. Tenê min got ez carekê bipirsim.

Slim:

- Baş e, lê tu ewqasî pir dipirsî ku, a hatiye vira min. Îlelah yaho! Ma sûcê min e ku tu li jina xwe ya pîroz ne miqate yî. Serê min neêşîne!

- Canê min, min got ya, ku min bi armanceke xerab negotiye. Min got belkî te ditiye, loma min pirsî.

Carlson xwe avête navê:

- Çima tu ê nebêjî. Jina ku te got divê li mala xwe rûnê. Ger ew wilo nivîngeh bi nivîngeh çivan bide xwe

û bigere, ew ê rojekê serê te têkeve belayê, êdî tu ê nika-nibî tiştêkî biki.

Carly tavilê hol bû û li Carlson zivirî:

- Divê mirov têkîlî karê xelkê nebe, an na ew ê mirov biqewirînin.

Carlson keniya:

- Kuro ehmaqê serserî. Te xwest ku tu bela xwe di Slim bidî, lê çênebû, wî heqê te da te. Ditirsim ew mîna kiroşkan be, boksorê welêt yê herî baş e, ez guh nadim gotinên wisa. Ger ji te tê tu were bela xwe di min bide. Kuro, eger ez yekê li te bixim, ez ê rûyê te bişibînim mazata çarşemê.

Candy jî bi dilşahî şirikatiya êrişê kir. Bi qehir:

- Lepikekî hundirê wî tiji vazelin, tuh, got.

Carly bi hêrs li wî nihêrî. Çavên xwe jê dagerandin ser Lennie. Lennie hê jî bi xeyala ku ew ê çiftlikê bi dest bixîne, bi mestî dibişirî.

Carly mîna kûçikekî ket bin çengên Lennie:

- Tu çi dikenî kuro?

Lennie bi şaşmayî li wî nihêrî.

- Hî?

Carly bi harî xwe vala kir:

- Ka tu were vir, xergele. Rabe ser xwe. Ji te weye ku ez ê destûr bidim û lawê orospîyeke wekî te bi xwe bikenînim? Ez ê niha nişanî te bidim bê ka yê tirsonek kî ye.

Lennie bi rewşeke aciz li George dinihêrî. Rabû û xwest ku bi paş de here. George xwe xistibû weziyeta boksê. Wî pêşî bi destê çepê boksek li Lennie xist, paşê jî bi destê rastê boksek tam li pozê wî xist. Lennie ji tirsan qirîya û xwîn ji pozê wî der bû.

- George, wî bi qêrîn bang kir. Ji vî re bêje bila li min

nexe, George.

Ew heya ber diwêr vekîşiya. Carly da dû wî û bi berdewamî li ser çavên wî dixist. Lennie destên xwe bilind dikirin, lê bi qasî ku ew nikaribe xwe biparêze, tirsîya bû.

George rabûbû ser lingan û diqîriya:

- Mesekine Lennie, tu jî lê xe!

Lennie bi destên xwe yên mezin rûyê xwe girt. Ew ji tirsan dinaliya. Qîriya:

- Jê re bêje bila li min nexe, George!

Carly wê çaxê yek li valahiya zikê wî xist û bêhna wî çikand.

Slim ji cihê xwe rabû:

- Xayinê pîs, bi qêrîn got. Ez ê niha dersa te bidime te.

George destê xwe dirêj kir û Slim da rawestandî.

- Saniyekê! bi qêrîn got.

Destên xwe li pêşîya devê xwe kirin sîper û heta ku jê hat qêriya:

- Lê xe, Lennie!...

Lennie destên xwe ji ber rûyê xwe hilanîn û çavên xwe li George gerandin. Carly vê carê yek li ser çavên wî xist.. Bi wê lêdanê rûyê Lennie yê fireh di nava xwînê de ma.

George careke din jî qîriya:

- Lê xe, Lennie, metirse!...

Gava vê carê Carly destê xwe bilind kir, Lennie bi destê wî girt. Piştî demekê, Carly mîna masiyekî ku bi serê şewkê ve gêj bibe, kete xwarê. Destê wî yê girti di nava destê Lennie yê mezin de winda bû.

George bi bez hate ba wan.

- Dev ji wî berde Lennie, dev jê berde!

Lê Lennieê ku ketibû tirsehêzê, li ketina mêrikê ku wî hişk pê girtibû, temaşe dikir. Ji rûyê Lennie xwîn diheriki. Çavekî wî ji ber werimandinê hatibû girtin. Georg çend şimaq (sile) avêtin rûyê wî. Lennie hê jî destê xwe venedikir. Carly di wê navê de weke kilsê spî bûbû, ew ji cihê ku lê ketibû, qet xwe tev nedilivand. Gava destê wî di nava destê Lennie de dieciqî, tenê diqîriya.

George bêî navbir diqîriya:

- Destê wî berde Lennie. Slim, baz de alikariyê bike, an na ew ê tu xêr di destê mêrik de nemîne. Lennie bi carekê ve dest ji nêçîra xwe berda û çû li quncikeke xênî rûnişt. Bi awayekî bitirs:

- Te got, min jî kir, George. Min nexwest ez tişteki bikim.

Slim û Carlson bi ser wî de daqûl bûn. Paşê Slim rabû û bi hiseke bi tirs ji Lennie re got:

- Divê em wî bibine doktor, hestiyên wî hemû hûr hûrî bûne.

Lennie bi qêrîn got:

- Min nexwest ez tişteki bikim, min nexwest ez wi biêşînim.

Slim:

- Carlson, baz de erebê, em ê herin li Soledadê destê te bipêçin.

Carlson bi lez derket. Slim li Lennieê ku li ber giri bû, zivirî:

- Ne sûcê te ye, got. Ew ji mêj ve dixure, lê...Lawo bi mêrik re bi navê dest tişteke nema ye.

Slim bi lez derket derve, tasek tijî av anî û da ber devê Carly.

George got:

- Slim, ma tu dibê wê paseportê bidin

me? Hewcedariya me bi peran heye. Ma wê niha bavê Carly paseportê bide me?

Slim bişirî, li ba Carly li ser çongên xwe rûnişt.

- Ma bi qasî ku tu gotina min fêhm bikî tu hatiyî ser xwe?

Carly di mana erê de serê xwe hejand.

- Wê çaxê guhdarî bike. Hebe tune be wê destê te ketibe ber makînekê. Ger tu tiştê ku bi serê te ve hatiye ji kesî re nebêjî, em jî nabêjin. Lê ger tu vê bûyerê bibêjî û tu bixwazî vî lawikî biqewirîni, ew ê rastiya çîrokê ji her kesî re bibêje, tu ê jî rezil bibî.

Carly:

- Ez ê tiştêki nebêjim, got.

Wî nedixwest ku li Lennie binêre.

Ji derve dengê tekerekî hat. Slim ji rabûna Carly re bû alîkar.

- Heydê, were, Carlson, ez ê te bibim doktor.

Ew ji Carly re bû alîkar ku ew derkeve derve. Dengê erebeya ku ji derve dihat bi dûr ve çû. Piştî biskekê Slim dîsan vegeriya odê. Li Lennieê ku hê jî xwe ji tirsan di quncikê de guncifandibû ser hev, nihêrî.

- Destê xwe nişani min bidel!

Lennie destên xwe dirêj kir.

- Wey li min, çavên min ji te tirsiyane, Slim got.

George xwe avête navê:

- Lennie ji wî tirsîya û nizanîbû wê çi bikira. Min ji te re negotibû, ku pevçûna bi wî re ne karê aqilan e. Na, qey min ev ji Candy re gotibû.

Candy bi nêrineke ji dil pejirand:

- Temam, got. Gava hê vê sibehê Carly bela xwe di hevalê te dabû, te gotibû ku: "Ger tu bela xwe di Lennie nedî tu ê baş bikî". Ev e, te eynî wilo ji min re gotibû.

George li Lennie zîvirî:

- Ne sûcê te ye, got. Êdî ne hewce ye ku tu bitirsî. Te bi gotina min kir. Lê ger tu herî hebekî rûyê xwe bişoyî wê baş bibe. Rûyê te berbat bûye.

Lennie bi lèvên xwe yên êşiyayî bişirî:

- Min nedixwest ez serê te têxim belayê, got.

Ew ber bi derî ve meşîya, lê li ber derî sekîni û li dû xwe zîvirî:

- George!

- Çi ye?

- Ma dîsan ez ê li kiroşkan binêrim, George?

- Ji xwe, te tu tişt nekiriye ku?

- Armaneke min ya xerab tune bû, George.

- Heydê, here rûyê xwe pak bike.

Seyisê reşik Crooks, li odekeke cîgehê zînê hespan ya ku bi dîwarê êxur ve bû, dima. Li aliyekî oda biçûk pencereyeke çarqorzî, li aliyê din jî deriyekî biçûk ku li êxur vedibû, hebû. Nivînê Crooks ji sindoqeke dirêj î hundur tijî ka pêkhatibû. Wî betaniyên xwe li ser sindoqê radixistin. Zinên qetiyayî yên ku wê bihatina durustkirin û perçeçermên nû bi çengelên ber pencerê ve bi dardekirî bûn. Tam di binê pencerê de jî dezgeheke nizim hebû. Li ser wê dezgehê alet, kêrên seritewiyayî, derzî, gulokên ta û dirêşeke biçûk hebû. Bi çengelekî ve jî nîrekî şikestî û hefsarekî ku mûyên hespan pê ve zeliqî bûn li ba dibûn. Di ser nivînê Crooks re jî, sindoqeke sêvan bi dardekirî bû. Di hundurê sindoqê de dermanên ji bo wî û ji bo heywanan bi rêzkirî bûn. Ji bo xwedîtî û lênihêrîna zinên hespan, qutiyên sabûnê yên pêwîst, di hundurê kodikeke qîrê ya bi qulp de jî, doxa firçê dixuya. Gelek alavên şexsî li erdê pehnkirî bûn; ji ber ku Crooks bi tena serê xwe dima, wî pêwîst nedidît ku ew alavên xwe bi rêk û pêk bi cih bike. Ji ber ku karê wî ji yên karkerên din domdartir bû, bi demê re gelek hûr mûrên wî çêbûbûn.

Çend cot sol, cotek gîzmên lastîkî, saeteke bi zengil

î mezin û tivingekî wî ya yekderb hebû. Pirtûkên wî ji hebûn; cildek kevin ya qanûnên Kalifornayê yên medenî, neh-deh pirtûkên gemarî, li ser refeke li jori nivînê wî hatibûn bicih kirin. Berçavkeke ji qalikê kûsiyan ku di ser nivînê wî re bi mixekî daliqandî bû, li ba dibû.

Ode hatibû rêjkirin û heta tu bixwazi pakij bû. Ji ber ku Crooks peyakî ji xwehezkirî û bi rûmet bû, wî li hember kesî bêhurmetî nedikir. Herweha wî nedixwest kes ji li hember wî bêhurmetiyê bike. Ji ber ku hestiyê pişta wî şikestibû, laşê wî hebekî ber bi çepê ve xwar dibû, çavên wî yên ku di kortalên xwe de kûr çûbûn, ji ber kûrbûna xwe gelekî birqok dixuyan. Qermiçokên kûr, di rûyê wî yê jar de hebûn; lêvên wî yên zirav î bi êş gihîştibûn hev û ji rengê rûyê wî hê vekirîtir bûn.

Êvara şemiyê bû. Ji deriyê vekirî yê ku li êxur dinihêrî, dengê lebitîna hespan, dengê nalên ku li erdê diketin, dengê qirçîna diranên ku şîret li demê dikirin û dengê rişmên zincîrî dihatin bihistin. Lempeyeke elektirikê ya biçûk li oda seyis şewqeke sivik û zer dida...

Crooks li ser nivînê xwe rûniştibû. Jêra gomlegê wî ji ber pantorê wî derketibû. Şûşek zeytê di destê wî de bû, bi destê din ji hestiyê pişta xwe difirkand. Car caran çend dilop zeyt berdida ser kefa destê xwe a pembe, di bin gomleg de dibir ser pişta xwe û dîsan difirkand. Rehên pişta wî dihatin hev û diricifî.

Lennie di deriyê vekirî re xuya bû. Hema bêje Navmila wî ya fireh hemû valahiya derî dagirt û ew wilo li wir sekini û nihêrî. Pêşî Crooks ew neditibû, lê gava wî serê xwe bilind kir, li rûyê wî îfadeyeke nerazibûnê peyda bû û destê xwe ji binê gomlegê xwe kişand.

Lenniyê ku xwe şaş kir da çi bike, bi xwestekeke dostane bişiri.

Crooks bi dengêkî berz got:

- Mafê te tune ye ku tu têkevi vê odê. Ev ode ya min e. Ji min pê ve kes nikane têkeve vir.

Lennie xweziya xwe daqurtand û hê bêtir bişiri:

- Ez tişteki nakim, got. Ez hatime cewrikê xwe bibînim. Min dît ku oda te rohnî ye, min got ka ez herim binêrim.

- Ma mafê min tune ye, ku ez şewqê pêxim? Heydê, ji oda min derkeve! Hûn naxwazin ku ez werim odayên we, ez jî naxwazim ku hûn werin oda min.

Lennie jê pirsî:

- Çima ew naxwazin ku tu herî odayên wan?

- Ji ber ku ez reş im. Ew hertim digel hev bi kaxezan dileyizin, lê ew bi min re naleyizin. Sedema wê jî reşîkbûna min e. Bi ya wan bêhna genî ji min tê. Ez ji te re tişteki bêjim, esil bêhna genî ji we tê.

Lennie ecêb hêrs bû û zirecêbên destên wî pê ve daleqyan.

- Her kes çû bajêr, got. Slim, George, hemû... George ji min re got, tu li vir bimîni û biazil be. Min dît ku şewqa te pêketî bû...

- Yanî tu dixwazi çi bibêji?

- Hiç... Min şewq dît. Min got ez herim bîstikekê rûnê.

Crooks Lennie baş di çav re derbas kir. Wî paşê berçavka xwe ji ber piştê xwe derxist û da ber guhên xwe yên pembe. Paşê dişan li Lennie nihêrî. Îtiraz kir:

- Baş e lê, tu ê li êxur çi biki? Tu ne erebavan e jî. Çi karê te bi hespan re heye?

Lennie:

- Ez hatime kûçikê xwe bibinim, got.

- Kê bi te girtiye, here kûçikê xwe bibîne. Lê li cihê ku kes te nevê, meçe wir.

Lennie hew bişirî. Wi ber bi derî ve gavek avêt, lê hate bîra wî, disan ber bi derî ve vekîşiya.

- Min hebekî li wan nihêrî. Slim dibêje, zêde cewrikan mist nede.

Crooks:

- Ji xwe kar û îşê te ew e ku tu wan ji sindoqê derxîni. Ez ecêbmayî dimînim, ku çawa diya wan cewrikên xwe ji ber te nabe cihekî din.

- Qet ne xema wê ye û ew guh ji nade min.

Lennie disan ber bi odê ve meşiya.

Crooks birûyên xwe tûj kiribûn, lê bişirîna Lennie ya bi dilekî saf, zora berxwedana Crooks bir.

- Derbas be, hebekî rûnê, got. Tiştê ku tête fêhmkirin, te sond xwariye ku tu ê min rehet nehêli, wê çaxê derbas bibe, were rûnê.

Dengê wî hîn ji hundur dihat.

- Dêmek hemû çûne bajêr, ha?

- Hemû çûne, tenê Candy maye. Ew li nivîngehê rûniştiye, pê nûsa xwe tûj dike, ji aliyekî ve jî hesaban çê dike.

Crooks berçavka xwe rast kir:

- Hesaban çêdike? Candy hesabên çi çêdike?

Lennie bi dengê bilind got:

- Ji bo kiroşkan!

- Tu dêhn î, Crooks got. Tu zirdêhn î. Tu çi behsa kiroşkan dikî?

- Ez behsa kiroşkên ku em ê bikin, dikim. Ez ê li wan miqate bim, ez ê gîhayê bidime hev û ez ê avê bidime wan.

Crooks:

- Bi rasti ji tu dêhn î, got. Ew mêrikê ku hûn bi hev re digerin, ne bê sedem e ku wî tu girtiye ba xwe.

- Ez rast dibêjim. Em ê wira bikin. Em ê çiftlikeke biçûk bikin û li wir mîna maldaran bijîn.

Crooks li ser nivîna şûna xwe xweştir kir:

- Rûnê, got. Li ser warîla mixan rûnê.

Lennie hêdika li ser warîla mixan rûnişt.

- Ji te weye ez derewan dikim, lê ez derewan nakim. Tiştên ez dibêjim hemû rast in. Ger tu ji min bawer nakî tu dikarî ji George bipirsî.

Crooks çenga xwe ya reş xist nav kefên destên xwe yên pembe.

- Tu bi George re digerî, ne wilo?

- Erê, Lennie got. Em herdu bi hev re diçin her derê.

- Yekcaran ew tiştina dibêje, lê tu qet jê fêhm nakî, ne wilo?

Ew daqûl bû, bi çavên xwe yên kûr Lennie di çav re derbas kir.

-Wilo... car caran.

- Ew peyva xwe dom dike, lê tu tişteki jê fêhm nakî.

- Wilo... car caran, lê ne her tim.

Crooks xwe ji qiraxa nivînê xwe tewand:

- Ez ne ji reşikên başûr im, got.

Ez li vir, li Kalifornayê hatime dinê. Bavê min heywan xwedî dikir. Bi qasî pênc hektaran erdê wî hebû. Zarokên spiyan ji bo listikê dihatin mala me, di nava wan de yên gelekî bi terbiye jî hebûn. Bavê min ji vê yekê hez nedikir. Ez piştî demeke dirêj têgihîştim, bê çima bavê min ji wê yekê hez nedikir.

Ew sekini, gava careke din dest bi peyva xwe kir, dengê wî hêj xweştir bû:

- Li wan deran malbateke reşik jî tune bû. Niha jî li vê çiftlikê reşikê tune ne. Li Soledadê jî bi tenê malbatek heye.(Ew keniya) Ez dipeyivim ya, tu guh mediyê, ma yê ku dipeyive reşik e?

Lennie jê pirsî:

- Tu dibêjî kengî ez ê bikaribim van cewrikan mist bidim?

Crooks disan keniya:

- Ji te re her tişt tê gotin, mirov êmin e ku wê ji mirovine din re neyê gotin. Heya bi du hefeteyan wê cewrik baş mezin bibin. George peyakî zanepeyv e. Ew dibêje, ku tu ji gotinekê jî fêhm nakî.(Ew daqûl bû) Guh mediyê, ev gotinên reşikê ne, hem jî gotinên reşikê seqet e. Yanî gotinên vala ne. Lê çawan be jî tu van di bîra xwe de bihêli. Ev ne cara yekem e ez vê dibinim, ev hezar car in...Yek behs dike, behs dike, yê din nabihîze, ango ew fêhm nake, tu guh mediyê, hemû vala ne. Mesela eslîn, peyivîna mirovan e, an jî bi zîmanê xwe bigire û li quncikekê rûnê. Dawiya maye tu guh mediyê.

Heyecana wî zêde dibû, bi destan li çongên xwe dixist.

- George dikare komek gotinên çirto virto bibêje, wê çi jê derkeve? Mesela girîng ew e, ku mirov bikaribe bi-peyive.

Ew sekini, dengê wî xweş bûbû, toneke bawerî dengê wî girtibû.

- Ferz bike ew bi paş ve vegeriya. Ferz bike wî lê xist û ew çû. Tu ê çi bikî?

- Ez nizanim, gelo bi rastî armanca wî çi ye? wî bi qêrîn got. Tu derewan dikî, George birîndar nebûye.

- Ez ji te re dibêjim, bê tu ê bibî çi. Wê te bibin

dêhnxanê. Wê toqeke mîna ya kûçikan têxin stûyê te.

Çavên Lennie bi hêrsbûnek bêhawe ber bi peyê ve zivirîn. Ew rabû ser xwe û bi awayekî talûke ber bi Crooks ve çû.

- Kê dest George daye? jê pirsî.

Crooks dit ku talûke nêzik dibe. Ji bo ku ew xwe biparêze wî xwe bi paş ve kişand.

- Ez tenê ferz dikim, got. Tiştêk bi George nehatiye. Ew mîna pîvazterkan e. Ji xwe ew ê bi paş de vegere.

Lennie di ser serê wî re rawestiyabû:

- Çima tu ferz dikî? Ez naxwazim kes ferz bikin ku tiştêk bi serê George ve hatiye.

Crooks bi xweşî got:

- Dibe ku tu niha fêhm bikî. Georgeê te heye. Tu dizanî ku ew ê bi paş ve vegere. Bifikire ku kesekî te tune ye. Bifikire ku tu reşîkek î, tu nikarî têkevî odeyekê û bi kaxezan bileyizî. Bifikire ku tu mecbûr î li vir rûnê û pirtûkan bixwînî. Erê tu ê bikaribî heta êvaran bi nalan bileyizî, lê tu ê bi şevan têkevî odeya xwe û ji xwendina pirtûkan pê ve tu ê nikaribî tiştêkî bikî. Pirtûk jî ne hêjane pênc peran. Esil tiştê pêwîst hevaltî ye, peydabûna canekî ye.

Ji bo ku Lennie ji meraqan rizgar bibe, bi dengêkî bi tirs got:

- Wê George vegere. Dibe jî ku niha ew vegeriya be. Ka ez ê herim binêrim.

Crooks got:

- Min dixwest ku ez te bitirsînim. Ji xwe ew ê were. Min behsa xwe dikir. Yekî ku bi şevan li vir rûdinê, pirtûkan dixwîne û difikire, bîne ber çavên xwe. Ew carna weke qumriya bûkekê difikire, lê tiştê ku ew lê difikire rast e ne rast e, yekî ku ew jê bipirse jî li ba wî

tune. Ger ew tişteki bibîne, rast e ne rast e ew nizane. Yekî ku ew li ser stûyê xwe bizivire û bibêje, ma tu ji dibînî, tune ye. Ew ji tişteki ne emîn e. Di destê wî de pîvanek tune ye. Min li vir çî nedit. Ez ne serxweş bûm jî. Ez nizamim bê ez di xew de bûm an na. Ger yek li ba min hebûya, wê bigota, te ew di xewn de ditiye, ez jî hew difikirim. Lê ez niha nizamim.

Crooks niha li quncika odê ya din li pencerê mêze dikir.

Lennie bi awayekî dilşewat got:

- George naçe derekê, ew min bi tenê nahêle. Ez dizanim ku George tiştên wilo nake.

Seyis bi rewşeke ku ew xayizê xeyalên xwe bûbe, dom kir:

- Tê bîra min, gava ez biçûk bûm, ez li çiftlika bavê xwe ya mirîşkan bûm. Du birayên min hebûn. Ew tim li ba min bûn û bi min re bûn. Em hersê li eynî odê diman, di nava eynî nivînan de radiketin... Erdekî me yê tûfiringiyan û mêrgeke me ya nefelê hebû. Gava roj bilind dibû, me mirîşk berdidane nava nefelê. Birayên min li dora mêrgê disekinîn û li wan miqate dibû...Ew çî mirîşkên spî bûn.

Lennie hêdî hêdî guh didane tiştên ku dibihistin:

- George got ku ew ê ji bo kiroşkan nefela me hebe.

- Kiroşkên çî?

- Wê kiroşkên me û erdekî me yê tûfiringiyan çêbibe.

- Tu dêhn î.

- Ez ne dêhn im, ez rast dibêjim. Ger tu ji min bawer nakî, jî George bipirse.

Crooks bi nêrineke biçûkdîtini:

- Tu dêhn î, got. Min çî peyayên ku di van rîyan û di

van çiftlikan de derbas bûne, ditine. Li piştên wan tûrikên wan û di serên wan de jî eynî bêaqliya wan hebû. Min bi sedan yên wilo ditine. Ew tèn, paşê gava kar xelas dibe, lêdixin û diçin; di serê her yekî jî wan de çiftlikek hebû. Lê yek jî wan jî nebûye xwediye çiftlikeke wilo. Eynî weke xeyala buhuştê ye. Herkes dixwaze bibe xwediye erda xwe. .. Min li vir komek pirtûk xwendiyê. Yek jî wan neçûye buhuştê, yek jî wan jî nabe xwediye çiftlikê. Ew her behsa wê dikin, tenê di serê wan de cihê wê heye.

Ew rawestiya û li hêla deriyê vekirî nihêrî. Ji ber ku hesp bi teşqele tevdiliviyan, rişmên wan dikirin şingêşing. Hespek hiriya.

- Muheqeq yek li wir heye, Crooks got. Dibe jî ku Slim be... Slim carna şevê du-sê caran diçe êxur. Slim erebevanekî baş e. Ew bi heywanên xwe re mijûl dibe.

Ew bi zorê rabû ser xwe û nêzikî derî bû.

- Slim tu yî?

Dengê Candy bersiv da:

- Slim çûye bajêr. Li min binêre, ma te Lennie neditiye?

- Ew lawikê girs?

- Erê, ma te ew li van deran neditiye?

Crooks bi kurtayî:

- Ew li vir e, got.

Ew çû û xwe li ser nivîne xwe dirêj kir.

Candy li ber derî rawestiyabû, milê xwe yê jêkirî dixurand, bi çavên xwe yên ku ji şewqê venedibûn li odê temaşe dikir û nedixwest ku têkeve hundir.

- Ez jî te re tiştêkî bibêjim, Lennie? Min jî bo kiroşkan hesabek çêkir.

Crooks bi dengêkî bi hêrs:

- Ger tu bixwazî, tu dikarî derbasî hundir bibî, got.

Candy sekînî:

- Ez nizanîm. Ger tu bixwazî...

- Derbas bibe canê min. Ger yên din bikarîbin têkevin hundir, tu jî derbas bibe.

Crooks nikarîbû di binê perdeya hêrsê de dilşahiya xwe veşarta. Candy derbasî hundir bû, lê hê jî di rewşeke çavtirsîyayî de bû.

Wî jî Crooks re got:

- Vir cihekî rehet e. Hebûna odeyek mirov ya wilo taybetî, tiştêkî xweş e.

Crooks:

- Ji xwe, got, û bi rêxa bi pencerê ve, ma ji vir xweştir çî heye.

Lennie kete nava peyvê:

- Te got ji bo kêroşkan?

Candy xwe li ba nîrê şikestî sparte dîwêr û milê xwe yê qop xurand.

- Ez ji mêj ve li vir im, got. Crooks jî ji mêj ve ye li vir dijî. Lê ev cara yekemîn e ku ez oda wî dibînim

Crooks peyvî:

- Heval naxwazin werin oda reşikekî. Tenê Slim û patron hatine vir.

Candy tavilê peyv guhert:

- Ya rastî erebevanekî mîna Slim tune ye.

Lennie ber bi kalo ve daqûl bû:

- Te çî ji bo kêroşkan digot?

-Min hemû hesab kir. Bi şerdê ku em bi rîya wê bîzarîbin em ê bikarîbin ji kêroşkan peran qezenc bikin.

Lennie got:

- Lê ez ê li wan binihêrim. Tu ê jî li kêroşkan binihêrî, George ji min re got. Wî soz da min...

Crooks bi tundî peyva wî birrî:

- Hûn bêsedem serê xwe diêşînin, zarokno. Hûn tenê bi behskirinê dema xwe dibuhurînin, lê hûn ê tu carî nebin xwediyê erdan. Tu ê hemû jiyana xwe li vir bi xulamî bibuhurîni. Min gelekê mîna we dîtine, piştî du-sê heftan disan ew dikevin rîyan. Tiştê ku tê fêhmkirin di serê her kesî de çiftlikek heye.

Candy bi hêrs gema xwe mist da.

- Tu qet meraqan meke, em ê vi karî bikin. George gotiye ku perên wî ji hazir in.

Crooks:

-Bi rasti? got. Baş e, George li ku ye? Kî çi zane bê ew li kijan kerxaneyê bajêr e. Ev e, ew pereyên we li wir xerc dike. Kuro, min yê wilo gelek dîtine. Min çi peyayên ku çiftlikên xwe di serê xwe de hildigirin nas kirin. Lê ew qet nebûne xwediyê tu çiftlikan.

Candy bi dengê bilind got:

- Ji xwe her kes wê dixwaze. Ne pir, lê kî naxwaze ku erdekî wî yê biçûk hebe. Tenê erdê ku malê te be. .. Tu ê bi rehetî lê bijî, kes te naqewirîne. Yê min, tu caran cihekî min yê wilo çênebûye. Ser qisê, min ji hemû xelkên vê eyaletê re erd çandine, lê ew zad ne yên min bûn, gava min ew zad çinin jî ew disan ne yên min bûn. Lê em ê niha vi karî bikin. George pere bi xwe re nebiriye. Perên me di bankê de ne. Ez, Lennie û George, em hersê, wê her yekê me odayek çêbibe. Wê kûçikekî me, kiroşkên me, mirîşkên me çê bibin. Em ê garisê terr biçinin. Belkî çêlekeke me, an jî bizineke me çêbibe.

Ew bi xwe jî heyranê wê tabloya ku wî di serê xwe de çêkiribû, ma û sekîni.

Crooks jê pirsî:

- Te gotibû pere hazir in?

- Erê, nivê pir hazir in. Hinek jê kê m e. Bi xêr heya mehekê em ê dawiya maye ji bidine hev. Ew çiftlika ku em ê bikin, George ew ditiye ji.

Crooks destê xwe danî ser movikên pišta xwe û mist da.

- Min heta îro neditiye, ku kes di vî karî de bi ser ketine. Min mirov nas kirine, ku ji bo ew bibin xwedî erd, mîna dêhnan li wan hatibûn. Lê her carê, an kerxanê, an jî şahiyêke bîst û yekê mehê, ew perên di destên wan de hemû dikire xwelî û diçû.

Ew sekini:

-Ku... hewcedariya wî bi yekî belaş, an yekî ku bi nanûzikê bixebite hebe, ez dikarim werim alikariya we. Ez ewqasî ne seqet im, ger ez bixwazim, ez ê karibim mîna berazan bixebitim.

- Zaron, ma kesî ji we Carly neditiye?

Hemûyan serê xwe ber bi derî ve zivirandin. Jina Carly li wan dinihêrî. Wê xwe zêde boyax kiribû. Lêvên wê hindik ji hev dibûn. Mîna ku ew reviya be, bêhna wê diçikiya.

Candy bi rûyekî mirûzdayî got:

- Carly nehatiye vir.

Jinik hê jî ji cihê xwe neliviyabû, hinekî bi wan re dibişirî, neynûka tiliya destekî xwe di neynûkên tiliyên girdikê û eşedê yên destê din dida. Wê çavên xwe ji yekî diguhariin û berra ser yekî din didan. Dawî:

- Li vir yên ku bi kêrî kar nayên hiştine, got. Ma ji we weye ez nizamim bê ew bi ku de çûne? Carly jî li wir e. Ez baş dizanim bê ew çûne ku derê.

Lennie bi jixweçuyîn li wê guhdarî dikir. Lêbelê Candy û Crooksê ku kêfa wan reviyabû, nedixwestin

çavên wan li yên wê bikevin.

Candy got:

- Ger tu dizanî ku ew li ku ye, çima tu tê û lê dipirsî?

Jinik bi awireke ku li xweşa wê diçû li wan nihêrî:

-Çi ecêb e, got. Gava ez mêrekî bi tenê yê bi serê xwe dibînim, ez pê re baş li hev dikim. Lê gava hûn herdu li ba hev bin, şabaş ji wî kesî re ku bikanibe gotinekê ji devê we derxîne. Hûn her bi pistepist di ber xwe de dipeyivin.

Wê dev ji tiliyên xwe berdan, destên xwe danîn ser kulimekên xwe.

- Hûn hemû ji hev tirsonektir in. Ji tîrsa ku wê hinek paşgotîniya we bikin, hûn ziravqetiyayî dibin.

Piştî kêlikekê Crooks got:

- Ya baş ew e ku tu vejerî mala xwe. Niyeta me ya ku em serê xwe têxin belayê tune ye.

- Ji bo çi ez ê serê we têxim belayê. Qey ji we weye car caran canê min naxwaze ku ez du gotinan bi hinekan re bikim? Ji we weye ku mîna kundan rûniştina li malê tişteki xweş e?

Candy milê xwe yê jêkirî danî ser çonga xwe û bi destê din hêdika firkand. Paşê mîna ku bi ser wê de bipeke got:

- Mêrê te heye! Çima tu li dû mêrên din digerî û serê wan dixî belayê?

Jinik hêrs bû:

- Mêrê min heye. Hûn hemû pê dizanîn bê ew çi mal e. Kar û îşê wî ew e ku ew ê çawa mirovê ku ew jê hez nake neheq derxîne û xwe bipesinîne. Ji xwe ew ji kesî hez nake. Ji we weye ku mirov di vê mala ne hêjayê pênc peran de rehet dike? An jî ma guhdarikirina li Carly, ku wî çawan pêşî bi kulma çepê êriş kiriye û

paşê çawan bi kulma rastê lêxistiye, xweş e. Ew yek, dido, dibêje û yê li hemberî wî li ser piştê li erdê dirêj dibe.

Ew sekini, îfada hêrsê ji rûyê wê winda bû û bi awayekî guhdayîn,

- Rast e... got. Çi bi destê Carly hatiye?

Bêdengiyeye ne xweş çêbû. Candy di bin çawan re li Lennie nihêrî. Paşê kuxuya:

- Wê çi bibe... Carly destê xwe xistiye ber makinê, destê wî pelçiqiye.

Jinikê biskê li wî temaşe kir, paşê bi pîrçîn keniya:

- Derewîn! Min nexapînin. Hebe tune be wê Carly di destpêkê de xwestibe karekî mezin bike. Ketiye ber makinê... Zirtonek e! Lê ji çirka ku destê wî eciqî ye, wî ew yek û didoyên xwe yên meşhûr ji kesî re nehiştiye. Kî ji heq wî hate der?

Candy di ber xwe de tekrar kir: "Destê wî ketiye ber makinê".

Jinikê bi awayekî biçûkdîtini:

- Me fêhm kir, me fêhm kir, got. Heta hûn dikarin wî biparêzin. Ma qey xema min e? Hela bala xwe bidin van dinyaneditan, ew dixwazin min bixapînin. Hûn min çi dihesibînin ha, ma ji we weye ez melkesa kuçan im? Ez ji we re tiştêkî bibêjim, ger min bixwesta, ez karibûm bibûma artîsteke tiyatroyê. Hem jî ne tenê ji bo listikekê. Yekî ji min re gotibû , were, em ê di sînemayê de rolekê bidin te...

Ew ji qehran wextî bifetisiya:

- Êvarên şemiyên her kes tiştêkî dikin. Her kes! Lê ez, ez çi dikim? Ez rûniştîme û bi komek dinyaneditan re dipeyivim... Yekî reşik, yekî dêhn, yek jî şivanekî bi kêç û spî... Di ser re jî ev li xweşa min diçe, ji ber ku mi-

roveki din tune ye, ku ez pê re bipeyivim.

Devê Lennie ji hev çûbû, li wê guhdarî dikir. Crooks xwe xistibû pişt wê bedewa parêzer a reşikan. Candyê kal hate guhertin. Ew bi carekê ve rabû ser xwe û bermîla di bin wî de wergeriya. Bi hêrs:

- Êdi dengê xwe bibirre, got. Em naxwazin tu werî vir. Evqas. Ev çend car in ku em ji te re dibêjin, neyê vir. Ez ji te re tiştêkî bibêjim; tu di derheqa me de gelekî şaş difikirî. Di vî mêjiyê te yê bi qasî yê çûkan de ger piçek aqil hebûya, te ê fêhm bikira ku em ne ji taximê serseriyan in. Ferz bike te em avêtin der. Ji te weye em ê têkevin rîyan û li karekî mîna vî karê cenabet, rojê bi bîst û pênc sentan, bigerin? Ma haya te jê heye, ku çiftlika me, hêlîna me bi xwe ye. Em ne mecbûr in li vir bimînin. Maleke me heye, mirîşkên me hene, darên me yên fêkî hene, çiftlikeke me ya ji vê çiftlikê bi sed carî xweşiktir heye. Dostên me jî hene; erê, dostên me... Dibe ku em carna ji qewirandinê tirsîya bin, lê, ew roj derbas bûn. Erdê me bi xwe heye, malê me bi xwe, ger cih li me teng bibe em ê biçîne wir.

Jina Carly henekê xwe pê kir û kenîya:

- Biavêje, got, min yên weke we pir dîtine. Ger di bêrika we de bîst sent hebûya, hûn ê biçûna bajêr, we ê du qedeh whisky vexwarana û paşê jî we ê binê qedehên xwe bialasta. Ez bi we dizanim bê hûn çi mal in.

Rûyê Candy sor dibû, lê hê berî ku jinik gotina xwe biqedîne, ew bi xwe ve hat û bû hakimê xwe. Bi hêdika:

- Diviya bû ez bifikiriyama, got. Gelo, nabe ku hûn berê çembera xwe bi cihekî din vekin? Tu gotina me ji we re tune ye. Çiyê me heye, çiyê me tune ye, em dizanin, me hûn nas kirine, nas nekirine ne xema me ye. Ji

ber vê yekê ger tu ji vir herî tu ê baş bikî, çi dibe, çi nabe; belkî li xweşa Carly neçe, ku ew jina xwe li ba refek serserî bibîne.

Jinikê çavên xwe li ser hemûyan gerand, lê kesî guh nedane wê. Lê wê hê bêtir li Lennie nihêrî. Lennie aciz bû û serê xwe bera ber xwe da. Jinikê bi carekê ve got:

- Kê rûyê te wilo helişandiye?

Lennie bi sûcdarî li rûyê jinikê nihêrî:

- Ki... Ma ez?

- Erê, tu.

Lennie di bin çavan re xwest ku Candy were hawara wî, paşê dîsan wî li çongên xwe temaşe kir.

- Carly destê xwe xistiye ber makîne, got.

Jina Carly keniya:

- Hate fêhmkirin, makîne. Ez ê paşê bi te re bipeyivim. Makîne li xweşa min diçin.

Candy xwe avêt navê:

- Vî lawikî rehet bihêle. Têkilî wî mebe. Ez ê gotinên te bigihînim George. Ew destûr nade ku tu têkilî Lennie bibî.

- George kî ye? pirsî. Ew lawikê hûrik ê ku bi te re hatiye?

Lennie keniya:

- Erê, ew e, got. Ew e yê ku wê bihêle ez li kiroşkan miqayet bim.

- De here tu jî, ger xwestina te hemû ev be, ez jî dikarim ji te re kiroşkan bikirim.

Crooks ji ser nivînê xwe rabû û li hemberî jinikê rawestiya. Bi nêrîneke sar:

- Baş e, got. Mafê te tune ye ku tu werî odeya yekî reşik. Mafê te qet tune ye ku tu werî û vir tevlihev bikî. Heydê, zû, ji vir here. An na ez ê ji patron re bibêjim, ew

ê çûna te ya êxur qedexe bike.

Jinik bi nêrîneke biçûkdîtinî li wî zivirî:

- Li min binêre, reşik, got. Ger tu devê xwe yê genî negirî, tu dizanî ez ê çi binim serê te.

Crooks bi tirs li wê nihêrî, paşê çû li ser nivînê xwe rûnişt û xwe kişand qalikê xwe.

Jinik nêzikî wî bû:

- Tu dizanî ez ê çi bikim, ne wilo?

Her ku diçû Crooks biçûktir dibû, xwe bi diwêr ve zeliqandibû.

- Erê, xanim.

- Wê çaxê hedê xwe bizanibe, perçereşik! Ez dikarim te bi guliyekî darê ve bidime daliqandin; hem jî wilo bi hêsani.

Wer ku Crooks xwe kişandibû ser hev, hema bêje, ew nema bû. Êdî ne şexsiyeta wî mabû, ne jî ezîtiya wî; tu tişteki wî yê sempatî an jî antîpatî ku hişyar bikira nema bû.

Bi dengêki ku ji tirsan dilerizi:

- Erê, xanim, got.

Jinik li ser serê wî sekini û li benda wî ma ku ew jî bo erzşikandinê tevbilive.

Lê Crooks qet tevnêliviya, wî berê xwe guhert û hemû cihên xwe yên nazik jî ber lêxistinê dinixumandin. Jinik dawî li herdiwên din zivirî:

Candyê kal bi heyranî li wê dinihêrî û bêpêjn:

- Ger tu tişteki wilo bikî, em ê xeberê bişinin, em ê bêjin, ku tu mexsûs li hev tinî.

- Ki guh didin gotinê we. Hûn jî baş dizanin ku kes guh nadin peyvên we.

Candy stûyê xwe xwar kir:

- Wilo... kes guh nade gotinên me.

Lennie qîriya:

- Bila George were vir. Bila George were vir...

Candy nêzîkî wî bû:

- Meraq meke, got. Min dengê wan bihîst. Ji niha û deqîqey din wê George bê nivîngehê.

Ew li jina Curley zivirî:

- Ger tu herî mal tu ê baş bikî, got. Ger tu niha herî, em ji Curley re nabêjin ku tu hatibûyî vir.

Jinikê bi nêrîneke sar ew ji serî heta binî di çav re derbas kir.

- Ez baş ne bawer im ku te tiştêk bihîstîye, got.

Candy:

- Ger tu bi ihtiyadî tevbigeri, wê baş be, got. Ger tu ne emîn bî, baştir e ku tu xwe nexî talûkekê.

Jinik li Lennie zivirî:

- Ez dilşa bûm, ku te hebekî Carly şikandiye. Ji xwe ew dixuriya. Car caran ne ku ji dilê min jî nayê da ez wî bişikînim. Ew di derî re derket û di tarîtiya êxur de winda bû. Gava ew di êxur de derbas bû, rişmên hespan kirin şingîni, hinek heywanan kirin xizîn, hinek jî helkutîn. Mîna ku Crooks hêdî hêdî ji binê firaxên xweparastinê derdiket, dixuya.

- Te bîska din got ku yên me hatin. Ma rast e?

- Ji xwe rast e, min dengên wan bihîst.

- Min bi xwe tiştêk nebihîstîye.

- Deriyê bexçe hate girtin, Candy got. Kuro jina Curley çiqas zû winda bû. Hebe tune be ew ji tiştên wilo re pir bi antreman e.

Lê Crooks niha nedixwest ku nêzîkî wê behsê bibûya.

- Ger hûn herdu ji vir herin, wê hê baştir bibe, got. Ez nizanîm bê ez mayîna we ya li vir dixwazim an na?

- Li xweşa min biçe neçe, divê ku mafê yekî reşik jî bête riayetkirin.

Candy got:

- Diviyabû wê orospiyê ew gotinên han ji te re nekiriba.

Crooks rûyê xwe tîrş kir:

- Xem nake, got. Gava hûn hatin li vir rûniştin, we reşiktiya min bi min da jibîrkin. Tiştên ku wê digotin hemû rast in.

Li êxur hespan kirin xizexiz, rişman kirin şingînî, dengê qîrînekê hat.

- Lennie, hê Lennie, ma tu li êxur î?

Lennie:

- George hat, bi qêrîn got. Erê, George, ez li vir im.

Piştî bîstikekê George li devê derî xuyabû û li der û dora xwe bêkêf temaşe kir.

- Tu li oda Crooks çî dikî, çî karê te li vir heye?

Crooks tesdîq kir:

- Min got, lê wan li min guhdarî nekirin.

- Çima te ew neqewirandin?

Vê carê Candy bi lez:

- Hê George! Min dûvdirêj hesab kir. Ez li hemû tiştî fikirîm, heta em ê çawan ji kiroşkan peran jî qezenc bikin.

George erza wî şikand:

- Min ji te re negotibû ku vê meselê veneke?

Candy ecêb li ber xwe ket:

- Min ji Crooks pê ve ji kesî din re negotiye.

George got:

-Heydê, hûn herdu ji vir herin. Yaho ma qey ez ê nikanibim deqîqeyekê we bi tenê bihêlim. Candy û Lennie rabûn ser xwe û ber bi derî ve meşîyan.

Crooks bang kir:

- Candy!

- Hê!

- Tê bîra te, min ji te re gotibû ku ez ê tevrika baxçê we bikim, karên we yên hûr mûr bikim?

Candy:

- Erê, got. Tê bîra min.

- Wê çaxê nexwe tu wan gotinan ji bîr bike, Crooks got. Tiştên wilo qet nakevin serê min. Min henek fikir. Ez naxwazim li cihekî wilo bijîm.

Hersê peya derketin derde. Gava ew di êxur re derbas bûn, dengê helkehelka hespan û şingîna rişman hate bihîstin.

Crooksê ku li ser nivînê xwe rûniştibû, deqîqekê du deqîqan li derî nihêrî, paşê destê xwe dirêjî şûşa xwe ya zeytê kir. Gomlegê xwe ji paş ve hilda jor, hinek zeyt berda kefa destê xwe ya pembe, danî ser piştê xwe û fir-kand.

Li quncikeke fireh ya êxur komek gihayên hêşin hebû. Li ser komê melhêvek çarçeteli bi ber beştan ve bû. Ew koma gihayê heya aliyê êxur ê din mîna kendalê çıyan dixuya û ji bo gihayên ku wê hê bihata-na, şûna vala xuya dikir. Li herdu alıyan alif hebûn û serên hespan di nava şışan de xuya dikirin.

Rojeke yekşemê a piştî nivro bû. Hespên ku bêhna xwe berdıdan, hûrikên gihaya dawî didane hev, gevez didan, dev li textên alifên xwe dikirin û zincirên xwe dikirin şingîni. Roka piştî nivro di nava qelişteken diwêr re derbasî hundir dibû, li ser gîhê xelekên şewqê tanî holê. Dengê vizîna mêşan î bi tembelî, ya piştî nivro der û dor dadigirt. Ji derve dengê peyayê ku bi nalan dileyistin, dengên nalên wan ku li singên hesinî diketin, dengên wan ku fortên hevdu didan û henekên xwe bi hevdu dikirin, dihate bihîstin. Li êxur jî bédengî, tiralî û germî hebû.

Li êxur jî Lennie pê ve tu kes tune bû. Lennie jî, li cihê ku hê ji gihayê nehatibû dagirtin, li ser sindoqeke ambalajê, li ser gihayê rûniştibû û li cewrikekî ku li ber wî bêruh dirêjkirî bû, dinihêrî. Lennie demeke dirêj li wî nihêrî, paşê destên xwe dirêjî wî kir û ew mist da. Wî jî pozê cewrik heya bi dêla wî mist da.

Lennie hêdika ji cewrik re digot:

- Tu ê çima bimirî? Tu ne bi qasî mişk biçûk e jî.
Min tu zêde hol nekiribû.

Wî serê cewrik bilind kir, li rûyê wî nihêrî û got:

- Ger George bibihîze ku tu mirî yî, ew ê destûr nede ku ez li kiroşkan binihêrim.

Wî kortaleke biçûk di binê gihayê de vekir û cewrik xistê. Paşê ser cewrik tijî giha kir û ew veşart. Lê belê wî nikanîbû çavên xwe ji tûmikekî biqetanda, xwe bi xwe got:

-Gelo ez herim xwe di nava hejikan de veşêrim? Na lo, ev ne sûcekî ewçend mezin e. Qet ne mezin e. Ez ê ji George re bibêjim ku min ew mirî ditiye.

Wî cewrik derxist meydanê û mûayene kir, ji guhên wî heya bi dêlawî, mist da. Bi stûxwarî peyva xwe dom kir.

- Lê çawa be ew ê bibihîze. George bi her tiştî dizane. Ew ê ji min re bibêje"Te ev kiriye; tu nikanî min bixapîni" wê paşê jî bibêje ku "Ev e, ji bo vê tu nikanî li kiroşkan binihêrî".

Ew bi carekê ve hêrs bû û dengê xwe bilind kir:

- Tu çima dimirî? Tu ne bi qasî mişkekî biçûkî jî.

Wî rahişte cewrik û dûr avêt,..... Piştî xwe dayê, rûnişt û çongên xwe bilind kirin. Paşê got:

- Ez ê êdî li kiroşkan nenihêrim. Wê êdî George destûr nede ku ez li kiroşkan binihêrim".

Ew ji qehran dihejiya.

Li derve nalek li singê hesinî ket, dengekî bilind hate bihistin. Lennie rabû ser xwe, çû cewrik anî, danî ser gihayê, dîsan rûnişt, ji nû ve ew heywan mist da:"Tu hê mezin nebûbûyî" got. "Çend caran gotin, ku tu hê mezin nebûye. Lê min nizanibû tu ê evqas zû

bimiri”.

Wî tiliyên xwe danî ser guhên cêwrik ên qerمیçi:

- Belkî jî ne xema George be, got. George ji vî cenabê pis hez nedikir.

Jina Curley li quncika dawiyê xuya bû. Ew wilo bi hêdika nêzik bû, ku Lennie hatina wê qet ferq nekir. Kincên wê yên ji pembo, yên bi rengên xav lê bûn û solên wê yên bi perîkên heştirman xemilandî, di lingên wê de bûn. Rûyê wê boyaxkirî bû, porê wê weke her car lihevbadayî bû. Gava Lennie serê xwe bilind kir û li wê nihêrî, dît ku ew gihiştiye ba wî. Lennie tirsîya û hema hemêzeke giha avête ser cewrik. Bi rûyekî daliqandî li jînikê nihêrî.

- Ew ê li wir çî ye ezîzê min? got.

Lennie bi sert lê nihêrî:

- George naxwaze min bi te re bibîne. Ji min re dibêje, ne bi wê re bipeyive û ne jî tiştêkî bike.

Jînik kenîya:

- Ma her tim George ji te re dibêje bê tu ê çî bikî û çî nekî.

Lennie li koma gihayê nihêrî:

- Ger ez bi te re bipeyivim, ew ê nehêle ku ez li kêroşkan binihêrim.

Jînikê bi dengêkî nizim got:

- Ew ditirse ku wê Curley hêrs bibe, loma ew naxwaze. Lê niha milê Curley girêdayî ye. Ger Curley bela xwe di te bide, tu ê milê wî yê din jî wilo bikî. Ji te weye ku ez bi wê makîna derewan dixapim?

Lennie qet nêzikî wê nedibû:

- Na, na, ez naxwazim bi te re bipeyivim.

Jînik li ser giha li ba wî, li ser tûtikan rûnişt.

- Li min guhdarî bike, got. Hemû niha bi listika nalê

dileyizin. Saet hê çar e. Ew niha xayizî listikê bûne. Kes ji wan bi cihekî de naçe. Çima em ji xwe re rûnenên û nepeyivîn? Kesekî ku ez pê re rûnêm û bipeyivim tune ye. Ez ji tenêtiyê mehû bûme.

Lennie got:

- Na, ez nikanim bi te re bipeyivim.

Jinik:

- Tenêtiyê mala min wêran kiriyê. Ê te, tu dikarî bi hevalên xwe re bipeyivî. Lê ê min ji Curley pê ve kesekî ku ez bikaribim pê re bipeyivim tune ye. Ger ez bi yekî din re bipeyivim ew hêrs dibe. Ger tu bî û tu bi kesî re nepeyivî ma tu ê debar bikî?

- Ji bo min peyva bi te re qedexe ye. George ditirse ku belayek were serê min.

Jinikê gotin guhert:

- Ew çiyê ku te li wir nixumandiye?

Lennie bi carekê ve hemû xemên xwe bi bir anî. Bi xemgînî got:

- Ew cewrikê min e. Ma wê çî bibe, cewrikê min e.

Bi destekî wê gihaya ku pê cewrik nixumandibû da alî.

- Aa! Ew miriyê!

Lennie:

- Ew wilo biçûk bû ku, got. Me bi hev re dileyist.

Wî xwest min bi henekan gez bike. Min jî bi henekan lêxist û ew hema mir.

Jinikê ew teselî kir:

- Tu çî li ber dikevî? Cewrikekî kûçika ye, ma wê çî bibe. Peydakirina cewrikekî din ne ewçend zehmet e. Her der tije cewrikên kûçikan e.

Lennie bi dengêkî kederan got:

-Ne ewqasî, got, lê esil ew ê niha George destûr nede

ku êdî ez li kîroşkan jî binihêrim.

- Çima ew ê destûr nede?

- Ji ber ku wî ji min re gotibû, ger tu careke din xerabiyekê bikî, ez hew te li ber kîroşkan dihêlim.

Jinik nêzikî wî bû, bi dengêkî xwepêşêrînkirinî got:

- Ji peyivandina bi min re netirse, got. Guhdarî bike, hemû kes li derve diqîjin û qerebalixê dikan. Yê ku di vê listikê de bi ser bikeve, çar dollaran qezenc dike... Heta listik neqede ew nikarin bi cihekî ve herin.

Lennie bi zimanekî ihtiyadî got:

- Ger George bibîne ez bi te re dipeyivim, ew ê erza min bişikîne, got. Wî ez şîret kirime da ez bi te re nepeyivim.

Jinik hêrs bû:

- Baş e, lê ma min xerabî bi kê kiriyê? Ma qey heqê min tune ye ku ez bi peyakî re du gotinan bikim? Ew min çî dizanin, canê min ? Tu lawikekî bédeng î. Ma ez bi te re bipeyivim wê çî bibe? Ez xerabiyekê nakim ku.

- Goerge dibêje ku tu ê serê me têxî belayê.

- Ew jî gotin e, ma ez ê karibim çî xerabiyê bi te bikim? Jiyana ku ez li vir dijîm bala kesî nakîşîne. Ez ne layiqê vê jiyane me, lê ma ez ê çî bikim. Ez dikaribûm bi hêsani bibûma yeka navdar. (Wê bi dengêkî bi keder dom kir) Dibe ku jî ez di pêşerojê de bibim yeka navdar.

Paşê bi tîrsa ku wê hinek guhdarê wê jî wê bistîne, wê dilê xwe vekir, bi hewcedariya rijandina derd, bi derbekê hundirê xwe vala kir: "Ez li Salinesê rûdiniştim. Gava ez jî wir hatim, ez çenikek bûm. Rojekê komeke tiyatroyê hate bajêr. Min aktorek nas kir. Wî jî min re got, ger tu bixwazî tu jî dikani têkevî

nava koma me. Lê diya min destûr neda. Ji min re got, tu hê panzdeh salî yî. Mêrik gotibû tişt nabe, çêdibe. Ger min pêşniyara wan qebûl kiribûya, wê niha jiyana min pir xweş bûya.

Lennie cewrik mist dida:

- Em ê çiftlikeke biçûk bikirin... Wê kiroşkên me çêbibin.

Jinikê firsend neda wî ku ew peyva xwe bidomîne, zû bi zû behsa jiyana xwe domand:

- Min careke din jî sinemavanek nas kir. Min li Riversiye li Dance Palaceê pê re dans jî kir. Wî ji min re got ku ew ê min bike artîsta sinemayê. Ji min re got, tu artîst hatiyî dinyayê. Çer ku ew vegeriya Hollywoodê wî ê ji min re binivîsanda.

Ji bo ew fêr bibe ka ew tesirê li Lennie dike an na, wê ji nêzik de li Lennie nihêrî.

- Min ew name negirt, got. Muheqeq name ketiye destên diya min. Ez her difikirim ku wê ew name wînda kiriye. Yan wek tu fêhm dikî, ez ê nebûma tiştêk, ez ê ne li cihekî navdar bûma, di ser re jî ez nikanibûm li cihekî genî yê ku nameyên min lê dihatin dizîn, bimama. Min ji wê re got, ma te nameyên min dizî ne? Wê got, na. Ji ber vê yekê ez bi Curley re zewicim. Min ew wê şevê li Riversiye, li Dance Palaceê ditibû. Tu li tiştê ku ez dibêjim guhdarî dikî?

- Ez? Erê!

- Min heya îro ev jî kesî re behs nekirine. Belkî jî diviyabû min qet behs nekira. Ez ji Curley hez nakim, ew ne mirovekî qenc e.

Ji ber ku wê tiştên di dilê xwe de ji wî re rijandibûn, ew nêzikî wî bû, li cem rûnişt.

-Ez dikaribûm bibûma artîsta sinemayê, min

dikanîbû kincên spehî li xwe bikira, eynî kincên mîna yên wan spehî. Ez ê li wan hotelên mezin bimama, wan ê resimê min bikişandina. Gava wan êvara pêşî filmê min nişan bidana, ez ê di radyoyê de bipeyiviyama, min quruşek xerc nedikir, ji ber ku wê artîsta film ez bûma. Min eynî mîna wan kincên xweşik li xwe bikira. Mêrik ji min re gotibû, "tu artîst hatiyî dinyayê".

Wê berê xwe bi Lennie vekir û ji bo nişan bide ku ew dikare di filman de bileyize, bi dest û milên xwe tevgeriya. Tiltiya wê ya qeraqûçkê ber bi zendê wê ve hatibû zivirandin.

Lennie bêhneke kûr girt. Ji derve nalek li singê hesinî ket û kire çingînî. Dengên şabaşan bilind bûn.

Jina Curley:

- Hebe tune be yekî nal derbasî darikê hesinî kir, got.

Her ku roj dadiket, şewq dihate guhertin, tava rojê diwar derbas dikir û digihîşte ser serên hespan û alifên wan.

Lennie got:

- Ger ez vî kûçikî bibim biavêjim der, dibe ku George qet ferq neke. Wê çaxê wê kes nikaribe ji nihêrîna min ya kiroşkan re bibe asteng.

Jina Curley ecêb hêrs bû:

- Ma qey tu ji kiroşkan pê ve li tiştêkî din nafikirî?

Lennie bi sebir dom kir:

- Ew ê çiftlikeke me ya biçûk çêbibe. Ew ê maleke me, bexçeyekî me çêbibe. Ew ê erdekî me yê nefelê çêbibe. Em ê nefelê ji bo kiroşkan biçînin, ez ê çewalekî bigirim, tije nefel bikim, paşê ez ê ji kiroşkan re binim.

Jinikê jê pirsî:

- Çima tu evqasî ji kiroşkan hez dikî?

Ji bo Lennie bikaribe bigihije biryarekê ew dûr û dirêj fikirî. Paşê xwe nêzîkî jinikê kir.

- Mistdana tiştên spehî li xweşa min diçe, got. Min rojekê li mazatê kiroşkên pirçdirêj dîtî. Ew çiqas xweşik bûn. Gava ez tiştêkî din yê mistdanê nebinim, ez carna mişkan ji mist didim.

Jina Curley hebekî ji wî vekişiya:

- Qey tu dêhn î?

Lennie bi cidî got:

- Na, ez ne dêhn im. George ji min re dibêje tu ne dêhn î. Ez hez dikim, ku ez tiştên xweşik, tiştên nermik bi tiliyên xwe mist bidim.

Tîrsa jinikê hebekî daketibû.

- Her kes jê hez dike, got. Her kes hez dike. Ez li ser destdana hevrêşim û qedîfe dêhn dibim. Ma tu dixwazî dest qedîfe bidî?

Lennie ji kêfan hol bû, bi dilşahî qîriya:

- Tu çi dibêjî, min perçek qedîfe jî bi xwe re digerland. Jinikekê ew perçeyê qedîfe dabû min, ew jinik xaltîka min bûye. Ha perçêkî wilo dabû min. Ax, ger ew qedîfe niha bi min re bûya...!

Xemgîni dawerivî rûyê wî.

- Min ew wînda kir, got. Min ew ji mêj ve neditiye.

Jina Curley henekê xwe bi wî kir:

- Tu dêhn î, got. Lê tu zarokekî bêdeng î. Tu eynî mîna zarokekî mezin î. Lê mirov fêhm dike bê tu dixwazî çi bibêjî. Gava ez carna porê xwe dişkinim, ez porê xwe mist didim, ew weke qedîfe ye.

Ji bo ku ew mistdana porê xwe nişanî wî bide, wê tiliyên xwe di nava porê xwe rakirin.

- Porê hinekan qalind û sert e, got. Ser qisê, yê Curley wilo ye. Porê wî eynî mîna stiriyan e. Lê porê

min zirav û mîna qedîfe nermik e. Ji ber ku ez hertim dişkinim, loma ew wilo nermik e. Ka tu destê xwe bide vir, tam vir.

Wê bi destê Lennie girt û danî ser serê xwe.

- Destê xwe deyne vir û lê bigerîne, binêre bê çiqas nermik e.

Lennie bi tiliyên xwe yên mezin porê jinikê mist da.

- Lê porê min xerab neke.

Lennie.

- Ox, çi xweş e! got. Wî hê bi hêztir mist da. - Ox çi xweş e!

- Bala xwe bidê, tu şiklê porê min xerab dikî.

Paşê bi hêrs qîriya:

- Bes e, tu ê porê min ji hev de bixîni.

Wê bi tevgereke xurt serê xwe zivirand. Lennie tiliyên xwe li hev şidandin û porê wê berneda.

Jinik:

- Min berde, bi qêrîn got. Ez ji te re dibêjim min berde.

Mina dêhnan li Lennie hatibû. Rûyê wî şîrkî bûbû. Jinikê dest bi qîrînê kir. Lennie bi destê xwe yê din dev û pozê jinikê girt.

- Ji bo Xwedê megirî, wî bi bergerîn got. Ji bo Xwedê megirî, George bibihîze wê bixeyide.

Jinik bi şidet di nava lepên wî de perpitî. Bi herdu lingên xwe li gîhayê xist, bi hêviya ku ew ê xelas bibe, ew vedigevizî. Lennie jî ji tirsan dest bi qîrînê kir.

- Ji bo Xwedê meke! bi bergerîn got. Wê disan George ji min re bibêje, ku min xerabî kiriye. Paşê ew ê destûr nede ku ez li kiroşkan binihêrim.

Gava Lennie hebekî destê xwe sist kir, jinikê bi dengê ketî kire qîrîn. Lennie ji wê yeka han hêrs bû.

- Bes e, êdî, got. Wilo meqîre. Mîna ku George gotiye tu ê serê min têxî belayê. Tiştên wilo meke.

Çavên jinikê beloq bûbûn, wê bi wî awayî li ber xwe dida. Wê çaxê Lennie ew hejand, ew ecêb hêrs bû. Bi lêdan:

- Wilo meqîre, got.

Laşê jinikê mîna masiyekî li erdê dirêj bû, paşê ew qet tevnêliyiya. Lennie hestiyê stûyê wê şikandibû.

Lennie li jinikê nihêrî, bi ihtiyad destê xwe ji ber devê wê hilani; jinik dîsan tevnêliyiya.

- Ez naxwazim xerabiyekê bi te bikim, wî got. Lê ger tu wilo bikî qîrîn, wê George ecêb hêrs bibe.

Gava jinikê bersiv neda û hew xwe tevlivand, Lennie xwe baş bi ser wê de tewand. Wî milê wê bilind kir û ew berda. Ew demekê şaş bû. Paşê bi tirs pirsî:

- Min xerabiyek kir. Min careke din xerabî kir.

Bi qasî ku ew qismekî ji jinikê binixumîne, wî gîha avête ser wê.

Ji derve dengên peyan û dengên lêdana du nalan hatin bihistin. Lennie ji nû ve bi hebûna mirovên li der dihesiya. Wî xwe li ser gîha dirêj kir, lingên xwe kişandin zikê xwe û bêhna xwe berda.

- Min tişteki pir xerab kir, got. Gerek min ev nekiriba, wê George hêrs bibe. Wî ji min re gotibû ku... Ji min re gotibû, heya ku ez werim tu xwe di nava deviyên de veşêre. Ew ê niha hêrs bibe. Wî gotibû, heya ku ez werim tu di nava deviyên de bimîne.

Lennie dîsan li jinika mirî nihêrî. Cewrikê mirî jî li hinda jinikê dirêjkirî bû. Lennie rahişte cewrik.

- Ez ê vî biavêjim, wî got. Ev jî mûyê xwe gj dike.

Wî cewrik xiste bin çakêtê xwe, heta bi diwarê êxur bi qûnkişkê çû û ji qelişteka textekî li listikvanan

nihêrî. Paşê ew di ba alifê herî dawî re, hêdika derket û winda bû.

Tava rojê niha gihîştibû ser qismê diwêr yê herî bilind, şewqa li êxur sivik dibû. Jina Curley li ser piştê dirêjkirî bû û nivê wê bi gihayê hatibû nixumandin.

Li êxur bêdengiyeke mezin hebû. Li çiftlikê bêdengiya piştî nivro hukum dikir. Dengên çingîniya nalan û dengên peyayên ku bi nalan dileyistin ji sivik dibû. Digel ku li derve hê mîna rojê bû, hundurê êxur hêdî hêdî tarî dibû. Kevokek di deriyê ji bo kişandina kayêre ku li ser piştê vekirî bû, kete hundur. Piştî ku ew carekê di hundur de zivirî, ew dîsan derket. Kûçikekî şivanan li dawîya êxur xuya bû. Ew dêlikek zirav û dirêj bû, guhanên wê pê ve daliqyayibûn. Gava ew ber bi sindoqa ku cewrikên wê tê de bûn ve çû, bêhna termê jina Curley çûyê. Ji ber wê bêhnê pirça wê lê gjî bû. Wê dengî zirav derxistin û kire nûzîn. Paşê ew nêzikî sindoqê bû û xwe avête ba cewrikên xwe.

Jina Curley bi rewşeke ku nivê wê bi gihaya zer wilo nixumandî bû, dirêjkirî bû. Êdî di rûyê wê de esereke ku ji bêciriye, ji hisên entrikayî, ji kinên ku wê ji tenêtiya xwe his dikir, nema bû. Ew pir xweşik û pir sade bû, rûyê wê şêrîn û ciwan bû. Hinarikên wê yên podrakirî û lêvên wê yên boyaxkirî rewşa miroveke bi ruh didayê, mîna ku ew di xeweke sivik de be dixuya. Gulikên wê yên biçûçik mîna marmarokan di paş serê wê de li ser gihayê belav bûbû, lêvên wê ji hev mabûn.

Mîna ku carna dibe, deqîqe dirêj bûn, ji deqîqan jî hê dirêjtir ajot. Çend deqîqeyên ku ji deqîqan pir dirêjtir, hemû deng rawestiyên, tu tişt tevnêliviya.

Dem hêdî hêdî şiyar bû û bi tiralî gera xwe domand. Li aliyê alifan yên din, hespan pehînan avêtin, zincîran

kirin şingîni. Dengên zilamên li derve hê bilindtir û hê vekiritir hate bihîstin. Li aliyê êxur yê dawiyê dengê Candyê kal hat:

- Lennie! Lawo Lennie! Ma tu li wir î? Min hesiband. Binêr, ez ê ji te re bêjim, bê em ê çi bikin?

Candyê kal li quncika dawî ya êxur xuya bû.

- Hê Lennie, disan wî bang kir.

Paşê ew sekîni û veciniqî. Milê xwe yê qop li ser rûyê xwe yê bi rih gerand. Ji jina Curley re:

- Min nizanîbû tu li vir bû yî, got.

Gava bê bersiv ma, nêzik bû, pekiya ser wê:

- Razana te ya li vir, ne di cih de ye.

Piştî kêlikekê ew hatibû ba jînikê "Wey lawo!" got. Riha xwe xurand û bi şaşmayî li dora xwe nihêrî. Paşê ew ji cihê xwe pengizî û derket der.

Axur êdî hişyar bûbû. Hespan bêhna xwe digirtin û berdidan, pehîn davêtin, kaya di alifan de dixwarin. rişmên xwe yên zincîrî dikirin şingîni. Piştî kurtedemekê Candy bi George re vegeçiya.

George pirsî:

- Tu ji min çi dixwazî?

Candy jina Curley nişan da. George pirsî:

- Çi bi wê hatiye?

Ew nêzikî wê bû. Paşê wî gotina Curley ducare kir "Wey lawo!" Ew li ba jînikê li ser tûtikan rûnişt. Destê xwe danî ser dilê wê. Gava ew hêdi hêdi û bi zehmetî ji cihê xwe rabû, rûyê wî bûbû mîna textekî, sert dinhêrî.

Curley jê pirsî:

- Gelo kê ev yeka han kiriye?

George bi nêrîneke sar li wî nihêrî:

- Ma te fêhm nekiriye?

Candy deng nekir. Georgeê ku şaş mabû wê çî bikira,
- Diviyabû min ev texmîn bikira, got. Kî dizane,
belkî jî min di dilê xwe de kiribe.

Candy pirsî:

- Em ê niha çî bikin George? Em ê çî bikin?

George demeke dirêj bersiv neda.

- Herhal... divê em... ji yên din re bibêjin. Divê em
lêwik bigirin û bavêjin hevsê. Divê em destûr nedin ku
ew baz bide. Ehmaqê reben, wê ji birçîna bimore.

Wî xwest ku ew xemgîniya xwe haş bike:

- Ger em wî bavêjin hevsê, dibe ku ew muamela
xerab bi wî nekin.

Candy bi dengekî bi heyecan got:

- Divê em nehêlin ew baz bide. Tu Curley nas nakî.
Curley dê wî linç bike. Curley dê wî bide kuştin.

George li devê Candy dinihêrî. Dawî:

- Erê, got. Tu rast dibêji. Curley dê wî bide kuştin. Yê
din jî dê wê yekê bixwazin.

Wî careke din jî li jina Curley nihêrî. Wê çaxê Candy
tirsaxwe ya herî mezin vekir:

- Ma ez û tu nikanin wê çiftlika biçûk bikirin
George, ha, tu çî dibêji George? Ha, tu çî dibêji?

Bêlî ku Candy li bendî bersiva George raweste, wî
serê xwe tewand û li gîhayê nihêrî. Wî fêhm kiribû.

George bi hêdika:

- Ji xwe min dizanibû, got. Min dizanibû ku em ê
nebin xwediyê wê çiftlikê. Lêbelê guhdarîkirina li
gotinên te ewqasî li xweşa min çûbû, ku dawî dawî min
jî jî vê xeyalê bawer kiribû.

Candy bi awayekî xemgîn got:

- Dêmek ev kar hew dibe, ne wilo?

Mîna ku George dengê wî nebihîstibe, got:

- Ez ê meha xwe biqedînim, pêncî dollarên xwe bistînim û li kerxaneyeye pîs hetanî sibehê bimînim. An jî ez ê herim meyxaneyekê û heta ku ez bi tena serê xwe bimînim, ez ê vexwim. Paşê ez ê werim meheke din jî bixebitim, ez ê pêncî dollarên din jî qezenc bikim.

Candy got:

- Ew çi lawikekî baş bû. Qet nedihate bîra min ku ew ê tişteki wilo bike.

George çavên xwe ji jîna Curley venediqetandin.

- Lennie ev yeka han ji xerabiyekê nekiriye. Kar û işê wî ew e ku ew karên bê mane bike. Lê ew ne ji xerabî dike.

Rabû û li Candy zivirî:

- Niha tu li min guhdarî bike. Em herin haya yê din bigihîninê. Divê em lêwîk bigirin û bînin vir. Tu çareyeke din tune ye. Em wilo bikin da ew xerabiyekê bi wî nekin.

Bi nêrîneke kurt û bi biryar bi ser ve zêde kir "Ez destûr nadim ku ew dest Lennie bidin. Niha tu li min guhdarî bike. Belkî yê din texmîn bikin ku tiliya min jî di vî karî de heye. Ez ê herim oda me. Tu piştî deqîqeyek din derkeve der û haya yê din bigihîninê, ez ê jî werim, mîna ku ez cara pêşî dibînim ez ê tevbigirim. Tu ê vê bikî, ne wilo? Ew ê bi vî awayî têbigihên ku di vê yeka han de sûcê min tune ye.

Candy got:

- Erê George, ez ê ji dil bikim.

- Baş e wê çaxê, tu deh deqîqan destûr bide min. Paşê tu bi lez û bez derekeve û bêje ku te jînik niha dîtîye. Ez diçim.

George bi lez ji êxur derket. Candyê kal ji paş ve li wî nihêrî. Paşê wî bi şaşmayî çavên xwe ber bi jînikê ve

zîvirandin. Kul û hêrsa wî hêdî hêdî zêde bû, bi awayê gotinê ji devê wî rijiya:

- Hey keça qehpê, got, tu dixuriyayî, dawî te bela xwe dit. Herhal niha kêfa te li cih e. Her kesî zanîbû ku tu ê nelirêtiyekê bikî. Ji xwe tu ne yeke bi esil bûyî. Êdî tu ne hêjayî tu gûyî yî, keça berazan.

Wî bêhna xwe di pozê xwe de girt û berda, dengê wî lerizî.

- Min ê gîhaya li bexçe bida hev û firaxên te bişuştana.

Ew sekini, disan got. Wî gotinên xwe yên berê ducare dikirin.

- Ger canbazxaneyek bihata, bi basketbolê bihata leyistin... em ê biçûna wir... Bi tenê, guh mede kar, me ê bigota, em ê derketina û biçûna. Me ê hesab nedaya kesî. Ew ê berazên me, mirîşkên me çêbibûna... Gava zivistan bihata... em ê li wir bi rehetî rûniştana."

Çavên wî tijî hêsir bûbûn, ew zivirî, bi destên xwe yê qop riha xwe ya gij xurand û ji êxur derket.

Li derve dengê listikê hate birîn. Dengê mirovan bilind dihat, wan munaqêşe dikirin. Paşê dengên bazdana lingan hate bihistin. Axur tijî zilam bûbû. Slim, Carlson, Whit, Curley xuya kirin. Ji bo ku Crooks balê nekişîne, ew li dawîya wan bû. Candy li pêşîya wan dimeşîya. George çakêtê xwe yê şîn li xwe kiribû û bişkokên wî girtibûn û şewqê xwe yê reş bera ser çavên xwe dabû. Zilam bi bazdan di dawîya êxur de derbas bûn. Di tarîtiya spêde çavên wan li jina Curley ketin. Ew sekînîn, mîna kevîran di cihên xwe de sar man û li wê nihêrîn.

Slim bi hêdîka nêzîkî wê bû û destê xwe danî ser rehjana wê. Tiliyên xwe yên zirav bi hinarîkên wê kirin,

paşê destê xwe xiste bin serê wê yê ku hebekî xwar bûbû, wî paş stûyê wê muayene kir. Gava ew rabû ser xwe, ew peyayên li wir, li dora wî civiyan û ew bêdengiya ku hebû xerab bû.

Curley bi carekê ve ruh pê ve hatibû:

- Ez dîzanim bê kê ev yeka han kiriye. Wî nêrehespê girs ev kiriye. Muheqeq wî kiriye. Ev yeka han bê şik e, ji ber ku yên din hemûyan li derve dileyistin

Her ku diçû hêrsa wî zêdetir dibû.

- Ez ê wî bikujim. Ez ê herim tivinga xwe bînim û wî bikujim. Ez ê wî lawê qehpê bi destên xwe bikujim. Ez ê rêviyê wî biqelêsim. Heydê zarono, werin!

Ew bi harî û bi bazdan ji êxur derket. Carlson got:

- Ez herim demança xwe bînim.

Ew ji bi rev çû.

Slim bi hêdika li George ziviri:

- Xuya ye bi rastî Lennie ev yeka han kiriye, got. Stûyê jinikê şikestî ye. Ji Lennie pê ve kes vê yeka han nake.

George bersiv neda, bi hêdika serê xwe tewand. Şewqê wî ewqasî dakete ser çavên wî ku, herdu çav di binî de winda bûn.

Slim dom kir:

- Dibe ku mîna wê bûyera li Weedê, ya ku te behs kiribû, bûye.

George dîsan bi serê xwe tesdiq kir.

Slim axînek kişand:

- Herhal divê em wî bigirin. Tu dibê ew ê çûbe ku?

George demeke dirêj gotinek ji negot.

- E... ew divê ber bi başûr ve çûbe, got. Em ji bakur hatine. Ji ber vê yekê ew ê ber bi başûr ve çûbe.

Slim:

- Herhal divê ew bête girtin, disan got.

George nêzîkî wî bû:

- Gelo mirov nikane lêwîk bine vir û wî li vir bide girtin? Hişê wî ne li serê wî ye, Slim. Wî ne bi armanceke xerab ev kiriye.

Slim tesdiq kir:

- Belkî em bikanibin, got. Ger em bikanibin ji derketina Curley re bibine asteng, dibe. Lê wê Curley bixwaze ku wî bikuje. Kîna Curley li hemberî wî heye. Hem ferz bike ku wan lawîk girtin, ew girêdan û avêtin hevsê. Ev ne tiştekî xweş e, George.

Carlson bi bazdan hat:

- Lawê qehpê demança min dizî ye, bi qêrîn got. Min çentê xwe jî nedît.

Curley li dû wî dihat. Di destê Curley yê saxlem de ti-vingek hebû. Curley haş bûbû.

-Ma hûn hazir in, zaron? Tivingeke yê reşik heye, tu rahije wê Carlson. Ger te ew girt diqet bike, ew disan baz nede. Gullekê bera zîkê wî bide. Bila ew bênamûs bibe du qet.

White bi awayekî pir bi heyecan:

- Tivinga min tune ye, got.

Curley got.

- Muawînê Sherif Al Wist bine. Heydê bimeşin.

Bi nêrîneke bi şîk li George zivirî:

- Tu ê jî bi me re werî?

George:

-Erê, got. Ez ê bêm. Lê tu li min guhdarî bike Curley. Ew reben, dêhnîk e. Kuştina wî ne rast e. Ew nizane bê ew çî dike.

- Te got kuştina wî ne rast e? Curley jê pirsî. Wi demança Carlson jî dizî ye. Em ê wî wilo bikujin ku.

George bi hêdika li dij derket:

- Belkî Carlson demança xwe winda kiribe.

- Hê ew vê sibehê li cihê xwe bû, Carlson got.

- Na, na, demança min nehatiye dizîn.

Slim li jina Curley dinihêrî, wî got:

- Curley... Minasibtir e ku tu li ba jinikê biminî.

Curley spîsor bû:

- Ez ê herim, got. Ez ê wî bēnamûsî bi destên xwe bikujim. Ger destekî min nexebite jî xem nake. Ez ê wî lawê qehpê bikujim.

Slim li Candy zivirî:

- Candy, wê çaxê tu li ba term bimîne. Divê em tavilê derkevin.

Ew ketin rê. George demekê li ba Candy rawestiya, wan bi hev re li jinika mirî temaşe kirin.

Curley got:

- Hê George, tu jî bi me re were, da em bîzanibin ku tiliya te jî di vî karî de tune ye.

George hêdî hêdî di pêşiya wî de meşiya, lingên xwe li dû xwe dikişkişandin. Piştî ku ew derketin, Candy li ser gihê rûnişt. Li rûyê jina Curley nihêrî. Bi hêdika:

- Lawikê reben! got.

Dengê peyan winda bû. Her ku diçû hundurê êxur tarîtir dibû. Heywanan li beşê xwe gevz didan, rişmên wan dikirin şingînî. Candyê kal xwe li ser gihê dirêj kir, bi milên xwe çavên xwe girtin.

Dawiya wê nivroyê, ava çemê Salinasê kûr, bédeng û kesk, mîna ku razayî bû, dixuya. Roj êdî ji gelî vekîşiya bû û bi pişta çiyayên Gabîlanê ve radipelikî. Çiyayên bilind ji rojê sor bûbûn. Lêbelê li kêleka ava bédeng, di nava darên çinaran ên pitikpitikî de nivtarîtiyekê hukum dikir. Marekî avî hêdî bi nava avê de diçû. Serê wî mîna perîskopeke biçûk vir de û wê de li ba dibû, ew ji ava bédeng derbas bû û li cihê ava nîzîm, xwe avête nava pencên çûkekî masîxwir. Serî û nikulekî bêî qerebalix ew mar girt, nikul mar ji aliyê serî ve daqurtand, teriya ku li derve mabû, li ba dibû.

Ji dûr ve tofanek rabû, bê mîna pêlekê li serên daran xist. Pelên darên çinaran berevajî bûn, hêlên wan yên zivîni xuya bûn. Pelên hişk yên li erdê çend metreyan li ba bûn. Bayê sivik rûyê ava kesk çend caran li ser hev qurmuçand. Mîna zû destpêkirina xwe, wisan jî zû dawî hat, der û dor dîsan bédeng bû. Çûkê masîxwir bêî ku xwe tevbilivîne, ew rawestiya bû. Marekî din ê biçûk, perîskopa xwe ya biçûk vir de û wê de dizivîrand û ber bi jor ve avjenî dikir.

Lennie bi carekê ve ji nava erdê beyar derket. Ew mîna heyveke ku dikîşiya, bédeng dimeşiya. Çûka masîxwir baskên xwe li hev xistin, paşê bi rabûnekê re jî avê derket, di ser çem re firiya û çû. Marê biçûk di

nava qamişê di rex çêm de winda bû.

Lennie hêdî hêdî nêzikî kêleka çem bû. Li ser çongên xwe rûnişt, xwe bi ser avê de tewand û hêdî hêdî av vexwar. Gava şaxên li pişt wî ji ber çûkeke biçûk kire qirçînî, wî bi carekê ve serê xwe rakir, çavên xwe vekirin û guhên xwe pêl kirin. Gava ew çav li çûkê ket, wî dîsan serê xwe tewand û vexwarina xwe dom kir. Piştî ku wî têr av vexwar, ji bo ku ew bikaribe rê gişî bibîne, wî xwe li ser kêlekê, li rex çêm dirêj kir. Wî bi herdu destên xwe çongên xwe kişandin jorê û çenga xwe xiste nava herdu çongên xwe.

Ronahiya ku ji gelî bi dûr diket û hêdî hêdî belav dibû, serê gir û çiyên dibiriqandin.

Lennie hêdika got:

- Ma ez hiç ji bir dikim. Ez ê xwe di nava devîyan de veşêrim û li bendî George rawestim.

Wî şewqê xwe bi ser çavê xwe de xwar kir.

- Wê George erza min bişikîne, got. Wê niha George bibêje, ger ne ji te bûya min ê ji xwe re çi rehetî bikira.

Wî serê xwe zivirand û li serê çiyayên bi şewq nihêrî:

- Ez dikarim herim wir û ji xwe re li şikeftê bigerim.-Paşê bi xemgîni dom kir- Ez ê careke din ava firîngîyan nebînim, lê xem nake. Ger George min nexwaze... Ez ê herim, ez ê bidim rê û herim.

Wê çaxê di serê Lennie de jinikeke qelew, hûrik û pîr peyda bûbû. Berçavkeke camqalind li ber çavên wê bûn û pêşmaleke bi bêrik li ber wê bû. Jinik di rewşeke pakij û bi rêk û pêk de bû. Wê destên xwe danîbûn ser kulîmekên xwe, li ba Lennie rawestiyabû, awirên xwe tûj kiribûn û li Lennie dinihêrî. Gava wê devê xwe vekir, ew bi dengê Lennie peyvî:

- Min ji te re çend caran gotiye, çend caran... Li

gotinên min guhdarî bike. George lawikekî bîaqil e, hem jî ew ji te pir hez dike. Lê qet ne xema te ye, tu her tiştên xerab dikî.

Lennie bersiv da:

- Min pir hewl da, xaltiya Clara. Ger tu bîzanibî bê min çiqasî hewl daye. Lê ji destên min nayê ha...

Jinikê disan bi dengê Lennie dom kir:

- Tu qet li George nafikirî. Tiştê ku lêwîk ji bo te nekiribe nemaye. Ger perçak pasta têkeve destê wî, ew ê nivî jê bide te, hem jî ew ê nivê pir bide te. Ger ew ava firîngiyîyan peyda bike, ew ê bixwaze ku hemûyî bide te.

Lennie stûyê xwe xwar kir:

- Ez dizanim, min gelekî hewl daye, xaltiya Clara...Tu nîzanî bê min çiqasî xîret kirîye...

Jinikê peyva wî birrî:

- Ger tu ne li ba wî bûya, ew ê çiqasî rehet bûya, ew ê hemû perên wî ji wî re bimaya, ew ê bikarîba ji xwe re biçûya kerxanê kêf bikira, an jî ew ê bikarîba ji xwe re bi bilardo bileyîsta. Lê niha divê ew bi te re mijûl bibe.

Ji kerban Lennie bi nalîn got:

- Ew ê çûyîna min ji min re bixêrtir be. Çawa be ew ê George hew bihêle ez li kêroşkan miqate bim.

Xaltiya Clara wînda bû, di serê Lennie de kêroşkeke mezin çêbû. Kêroşk derbasî hemberî wî bû, rûnişt û dev û pozê xwe tevlivandin. Ew jî bi dengê Lennie peyivî:

- Wê li kêroşkan binêre! Bala xwe bidin vî ehmaqî. Tu nabî neynûka wan. Tu ê wan ji bir bikî, wan ji birçîna bidî kuştin. Hemû tiştê ku tu bikî ev e. Wê paşê George ji te re nebêje çî?

Lennie bi dengê bilind,

- Na, ez ji bîr nakim, got.

- Ji bîr nake. Li pûnga ku dixwe binêre. Kuro tu çî yî?

Xwedê zane ji bo ku George te ji çê m xelas bike, tiştê ji destê wî hatiye wî kiriye; lê bi kêrî çî hat? Ma ji te weye wê George destûr bide ku tu li kiroşkan binêre? Aqilê te! Ew di heyatê te nahêle. Ew ê têra xwe li te bixe, te fêhm kir, doqo?

Vê carê Lennie hêrs bû:

- Ew qet tiştêkî wilo nake. George tiştêkî wilo bi min nake. Ez George na... ez wî ji zû ve nas dikim... Wî qet destê xwe li min bilind nekiriye. Ew ji min hez dike, ew nikane xerabiyê bi min bike.

- Rast e, lê êdî ew ûf bûye. Wê te baş biheşîne, paşê jî ew ê dev ji te berde û here.

Lennie mîna dêhnan qîriya:

- Na, na, ew tiştên wilo nake. Ez George nas dikim. Em herdu her bi hev re geriyane.

Lê kiroşkê hêdika eynî gotinên xwe dubare kirin.

- Ew ê te bihêle û here, bêaqilê girs. Ew ê te bihêle û here, bêaqilê girs.

Lennie bi herdu destên xwe guhên xwe girtin.

- Na, na! bi qêrîn got. Ax, George!... George!... George!...

George bédeng ji nava deviyên derket, kiroşk jî kete serê Lennie û xwe veşart.

George bi bédengî jê pirsî:

- Tu çîma evqas diqîrî?

Lennie li ser çongên xwe rûnişt.

- Tu ê min bi tenê nehêli ne wilo George? Ez dizanim tu min bi tenê nahêli.

George bi gavên bi lez nêzîkî wî bû û li ba wî rûnişt.

- Na.

Lennie:

- Min dizanibû, bi dengê bilind got. Min dizanibû tu

ne peyakî wilo yî.

George deng nekir:

- Çi ye?

- Tu ê bi min re parve nekî?

- Parvekirin?

- Erê, weke her car, cano. Te dit, tu çi dibêji: "Tu ne li ba min bûya, min ê pênc dollarên xwe bîstanda..."

- Kuro tu çi peyayî, Lennie! Tiştêk ji bûyerên ku bûne nayên bîra te, lê hemû gotinên ku ji devê te derdikevin tene bîra te.

- Ma tu ê wan gotinan nebêjî?

George hejiya, paşê bi awayekî ne ji dil dest pê kir. Wî bi dengêkî bêtam û monoton digot:

- Min ê ji xwe re kar bidîta, tu caran serê min nediket belayê.

Ew sekini.

- Dom bike, Lennie, got. Dawiya mehê...

- Dawiya mehê gava ez pêncî dollarên xwe bîstînim, ez ê rasterast herim kerxanê...

Disan sekini.

Lennie bi heyecan li wî dinihêrî:

- Dom bike, George. Tu ê hê jî erza min neşikîni?

- Na, George got.

Lennie:

- Wê çaxê ez herim, got. Ez bidim rê û derkevim çiyê, ez ji xwe re li şikeftêkê bigerim. Ger tu min nexwazi ez ê herim George.

George disan hejiya:

- Na... got. Ez dixwazim tu li vir, li ba min bimîni.

Lennie bi xasûktî:

- Bêje, got, weke her car.

- Ez ê ji te re çi bibêjim?

- Ferqa di navbera me û yên din de.

George got:

- Kesên ku weke me bê kes û kûs in, ew hinek pere didine hev, paşê bi carekê ve xerc dikin. Kesekî wan ê ku ew lê bifikirin, tune ye.

Lennie bi nêrîneke dilşa:

- Lê em ne wilo ne, got. Em çawan in, behsa wê jî bike.

George demekê bêdeng ma.

- Em ne wilo ne, got.

- Ji ber ku?...

- Ji ber ku ji bo min tu heyî...

Lennie bi dilşahi qîriya:

- Ji bo te jî ez... Ji ber ku em herdu jî li hev difikirin.

Sira bayê êvarî hêdika li ser erda rast dihat, ava kesk dilerizî. Dengê peyan vê carê gelekî nêzik dibû.

George şewqê xwe derxist, bi dengê lertzokî:

- Lennie, şewqê xwe derxe, got, ro xweş e.

Lennie mîna berxikan bi a wî kir, şewqê xwe derxist, danî ber xwe. Li gelî her ku diçû dinya hêniktir dibû, her ku diçû tarîtir dibû. Bê, dengê şaxên pelçiqî dibire wan.

Lennie got:

- Wê paşê çi bibe, bêje?

George dengê hengameya ku ji jorê ve dihat, bihîstibû.

Demekê mîna ku ew karekî bike, dipeyivî:

- Li aliyê çem yê din binêre, Lennie, ez ê ji te re ewqasî xweş behs bikim, ku ew ê were ber çavên te.

Lennie serê xwe zivîrand û li aliyê wî alî çem, li piшта çiyayên Gabilanê yê reş nihêrî.

George :

- Wê çiftlikeke me ya biçûk çêbibe, got û destên xwe xistin bêrikên çakêtê xwe. Wî niçikê êminiyê yê demança Carlson ya Luger vekir, bi destê xwe demança ji pişt Lennie derxist û danî erdê. Paşê wî li paş stûyê Lennie, li xala ku hestiyê pišta wî û tasa serê wî lê digihîştin hev, nihêrî.

Ji jora çem peyayekî bang kir, peyakî din ji li wî ve-gerand.

Lennie:

- Heydê, dest pê bike, got.

George rahişt demançê. Destê wî dihejiya, wî disan destê xwe berda jêr.

Lennie:

- Heydê bêje, got, em ê paşê çi bikin? Wê çiftlikek me ya biçûk çêbibe.

- Wê çiftlikek me ya biçûk çêbibe, George got. Belkî beraz û mirîşkên me jî çêbibin... Û erdê me yê nefelê jî...

Lennie:

- Ji bo kiroşkan! bi qêrîn got.

George:

- Ji bo kiroşkan!

- Ez ê li kiroşkan binêrim.

- Tu ê li kiroşkan binêrî.

Lennie ji kêfan fûriya:

- Em ê mîna maldaran bijin.

- Erê.

- Na, Lennie. Li wî aliyê çem binêre; ne mîna ku tu çiftlika me dibînî?

Lennie deng nekîr. George li demança li erdê nihêrî.

Niha ji nava deviyên teperepa lingan dihat. George zivirî û li wê hêlê nihêrî.

- Dom bike, George. Em ê kengî wir bikin?

- Di nêzik de.

- Em herdu.

- Em herdu. Ew ê her kes baş bi te re bide û bistîne. Em ê serê xwe nexin belayê. Ew ê xerabiya me negihije kesî, em ê malê kesî nedizin.

Lennei got:

- Min digot qey tu ji min xeyidî yî.

- Na, George got. Na, Lennie. Ez ji te nexeyidî me. Ez tu caran ji te nexeyidî me, ez niha jî ji te ne xeyidî me. Ez dixwazim bi vê yekê dilê te di cih de be.

Deng nêzik dibûn. George rahişte demançê û li dangan guhdarî kir.

Lennie li ber geriya:

- Em vî karî tavilê bikin. Em tavilê çiftlika xwe ya biçûk bikin.

- Erê, erê, em ê tavilê bikin. Em ê herdu bikin.

George rahişt demançê, bêî ku destê xwe tev bilivîne, pê girt û lûla wê nêzikî piştê stûyê Lennie kir. Destê wî bi şidet dilerizî. Lê piştî kurtedemekê, rûyê wî hate guhertin, destê wî sabit bû. Berdayê. Dengê demançê piştî ku bi giran ve rapelikî, disan dakete jêr. Lennie ji cihê xwe hol bû, pêşî hêdîka şemitî, deverû li ser qûmê ket, bêî ku tev bilive, li erdê raxistî ma. George lerizî û li silaha xwe nihêrî, paşê ew avêt dûrî qiraxa çem, ser koma xweliyê. Nava dar û deviyên bi dengê mirovan û bi dengê teperepa lingên wan mişt bûbû. Dengê Slim hate bihistin:

- George! Tu li ku yî, George!

Lêbelê George bi rewşeke bêhal li qiraxa çem rûniştibû, li destê xwe yê ku pê demançe avêtibû, dinihêrî. Ew peya ketin ser erda rast. Curley li herî serî

bû. Wî, Lenniyê ku li ser qûmê dirêjkirî bû, dît.

- Ma te ew geber kir?

Ew nêzîkî Lennie bû û lê nihêrî, paşê zivirî û li George nihêrî. Bi hêdîka:

- Te tam bera paş stûyê wî daye, got.

Slim rasterast çû ba George û li ba wî rûnişt.

- Li ber nekeve, got. Mirov carna mecbûr dimîne.

Lê Carlson li ber serê George sekini bû.

- Te çawa ev kir?

George bi dengêkî westiyayî:

- Min hema kir, got.

- Ma demança min bi wî re bû?

- Erê, demança te bi wî re bû.

- Dêmek te ew girt, te demançe jê stend û te ew kuşt, ha?

- Erê, min wilo kir.

Dengê George êdî mîna ku bi pistîni dihat. Wî çavên xwe ji destê xwe yê rastê, yê ku pê demançe avêtibû, nediqetand.

Slim bi enîşka George girt:

- Rabe, George, em herin bi hev re tiştêkî vexwin.

George bi alikariya wî rabû ser xwe.

- Erê, em tiştêkî vexwin.

- Tu mecbûr bû ku te ev bikira, George. Bi namûs tu mecbûr bû. Heydê em herin.

Wî George heya bi şiveriyê bir, ji wir jî ew ber bi rê ve çûn.

Curley û Carlson li dû wan nihêrin. Carlson:

- Ji bo Xwedê, çi bi van hatiye?

MIŞK Û MIROV

John Steinbeck

Xelatgirê Nobelê yê 1962'an *John Steinbeck*, yek ji nivîskarên cîhanê yê bi nav û deng û xwediyê cihekî bi rûmet e. Herçiqas ew bêtir bi romana xwe *The Grapes of Wrath* "*Tiriyên Xezebê*" di nava xwendevanên kurd de tê naskirin jî, lê bêtir vê romana wî *Of Mice and Men* "*Mişk û Mirov*" ew kiriye xwediyê cihekî bilind û navekî gerdûnî . *Mişk û Mirov* di derheqa du karkerên çiftlikan; *George*ê hûrik û bîaqil û *Lennie*ê girs û kêmaqil de ye. Herdu heval ji hev naqetin, ew mîna goşt û neynûkê bi hev ve ne, her tiştên xwe bi hev re par ve dikin, heta ew şîrikên xewn û xeyalên hev in jî.

Ev romana kurt, resimekî jiyana karkeran yên Amerîkaya salên sihî radixe ber çavan. Weşanxaneya me, vê romana ku derbasî zimanê kurdî bûye, bi serbilindahî pêşkêşî xwendevanên kurd dike.